

UNIVERSAL
LIBRARY

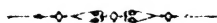
OU_202336

UNIVERSAL
LIBRARY

ಭಕ್ತಿರಹಸ್ಯ

ಅಥವಾ

ಶ್ರೀಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ನಾಟಕವು.

“ ಸಿದ್ಧವರು ಅಂಥ ವೀರದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿಬರಬೇಕೆಂಬ ಸಿದ್ಧವ.
ಹುಟ್ಟಿ; ಅಂಥ ಜಾತಿಯಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕಾಗದಪತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದ;
ಅಂಥವರು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡುನಾಲ್ಕು ಭೇದವಿಲ್ಲ; ಒಡತನ
ನಾವು ಕಾಲಿಕೆಗಳ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.”

—(ಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಾತ್ಮ.)

ಗಣೇಶ ಗುಂಪಿನ

ಸಿಂಪಿ ಲಿಂಗಣ್ಣ.

ಕಾರ್ತಿಕ ೧೮೫೦

ಭಕ್ತಿರಹಸ್ಯ.

ಅದಿಯಾಧಾರ ಘನ ।

ಅ ಘನ ವೇದಿಸುವುದೆ ಮನ ।

ಅ ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದುದೆ ಭಕ್ತಿ ॥

— ಶ್ರೀಚಿನ್ನಬಸವಣ್ಣ.

ಪಾತ್ರ ಪರಿಚಯ.

→❁❁←

೧. ಸಿದ್ಧರಾಮ	-	-	-	-	ಕಥಾನಾಯಕ.
೨. ಮುದ್ದುಗೊಂಡ	-	-	-	-	ಸಿದ್ಧರಾಮನ ತಂದೆಯು.
೩. ಸುಗ್ಗಲೆ	-	-	-	-	" ತಾಯಿಯು.
೪. ಚಾಮಲಿದೇವಿ	-	-	-	-	ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ರಾಣಿ.
೫. ವಿಶ್ವಸರಾಯ	-	-	-	-	ಗಣಪತ್ಯ ಸ್ತಮುಖನು.
೬. ವಿನಾಯಕ	-	-	-	-	"
೭. ಚೆನ್ನದೇವ	-	-	-	-	ಶ್ರೀಶೈಲಯಾತ್ರೆಯ ಯಜಮಾನ.
೮. ನೀಲಾಂಬೆ	-	-	-	-	ಚೆನ್ನದೇವನ ಪತ್ನಿ.
೯. ಪರಬಯ್ಯ	-	-	-	-	ಯಾತ್ರೆಯ ಜಂಗಮ.
೧೦. ಕಲ್ಲಣ್ಣಿಣಿ	-	-	-	-	ಚೆನ್ನದೇವನ ಅಕ್ಕ.
೧೧. ಪಾರ್ವತಿ	-	-	-	-	ಚೆನ್ನದೇವನ ಮಗಳು.
೧೨. ಭೀಮ	-	-	-	-	ದನಗಾರಿಗಳು.
೧೩. ಸೋಮ	-	-	-	-	"
೧೪. ಹನುಮ	-	-	-	-	"
೧೫. ಗುರುಕೇದಾರ	-	-	-	-	ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿಷ್ಯರು.
೧೬. ಕಲ್ಲಿದೇವ	-	-	-	-	"
೧೭. ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿ	-	-	-	-	ಪರ್ವತದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವ.

ಅಲ್ಲದೆ, ಗುಡ್ಡರು - ಸೇವಕರು ಮೊದಲಾದವರು.

ಮುನ್ನುಡಿ.

“ ಗೆಳೆಯಾ ನನ್ನಂತೆ ನೋಡು, ಅಂದರೆ ಇದರ ಮಾರ್ಗಹೊಳೆದೀತು. ”

(ಭಕ್ತಿರಹಸ್ಯ)

ನಾಟಕವು ಇತಿಹಾಸವಲ್ಲ. ಅದು ಕಾವ್ಯ. ಒಂದು ತೋರಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಕೈಗೆ ಹಚ್ಚುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾರ್ಥಕ ರೀತಿ ಕಾವ್ಯದ್ದು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸೋಗು: ಭಕ್ತಿಯ ರಹಸ್ಯ. ಹಿಂದಿನ ಕಥೆ; ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ. ಪುರಾಣದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಪುರಾಣಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣನಾಗಿರುವರೆ, ಇಂದಿನ ನಾಟಕದ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಸದ್ಯದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪನು.

ಇವನು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಹನಕುವರೆ ಮುರುಕುಹೂವುಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸುವ ಪ್ರಪಂಚಿಯಲ್ಲ. ಕೋಟಿಯಿಲ್ಲದ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ ಭಾಂಡಾರವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಾನಾದ ಮುನ್ನ ಉಂಡ. ಉಸುರುವ ಸವಿಗಾರನು. ಇಂದಿನವರಿಗೆ ಈ ಕಣ್ಣು ಮೂಡಬೇಕು. ಭಕ್ತಿಯ ಬಾಗಿಲು ಆಗ ತೆರೆದೀತು. ಮುತ್ತಿ ನಿಂತ ಗಾಳಿ ಆಗ ಒಳಗೆ ಬಂದೀತು. ಈ ಜೀವ ಬಾರದವನ ಭಕ್ತಿ ನೀರುಬೀಳದ ಬಾಷ್ಪ.

ಮಯೂರನ ರೂಪ ಮಯೂರಿಗೆ ಗೊತ್ತ. ಬೇಡನೇನು ಬಲ್ಲ. ಬೇಡನಿಗೆನು ಮೊದಲೇ ಬೇಡ. ಬೇಡದೆ ಸಿಕ್ಕೇತೇ, ನೋಡದೆ ಕಂಡೇತೇ? ಕಾಮಿಗಿಂತ ಕಾಮಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಷ್ಟಿಯ ಸವಿಯನ್ನು ಉಣ ಬಲ್ಲರೆ ಅವ ಸವಿಗಾರ. ಒಡಲಿಗೆ ಒಡಕೊಳ್ಳುವ ಕಂಗಾಲ ಆದ ನೇನು ಬಲ್ಲ !

ಅತ್ತಾಲಿಂದ ಬಂದೇವಮ್ಮಾ !

ಮುತ್ತಿನ ಡೇರೇ ಹೊಡದೇವಮ್ಮಾ ||

ಪಾಪಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದೇವಮ್ಮಾ !

ಪರದೇಶಾಗೀ ಹೋದೇವಮ್ಮಾ || (ಮಕ್ಕಳ ಒಗಟು.)

ಎಂದ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇಂಥವರಿಗಾಗಿ ಅಳುತ್ತದೆ.

“ ಅಡವಿ ದೇವರ ಅರಮನೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಗಿರಿವರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಕೂಸಾಗಿ ಆಡಿದನು. ಅವನ ಗಾಳಿಗೊಳಲಿನ ದನಿಯು ಅಲ್ಲಿ ಝೇಂಕರಿಸುತ್ತದೆ. ತರಗಲೆಗಳು ತಾಳು ಬಾರಿಸುವವು. ಹೊಳೆ ಹಸಿರುಗಳು ನರ್ತಿಸುವವು. ಪಚ್ಚರತ್ನದಂಥ ಹೆಚ್ಚನ್ನ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿ ಗೆಯ ಮೇಲೆ ಒರಗಿ, ಗಿರಿಗೆವರಿವ ಗಂಡು ನವಿಲನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿದರೆ ಅಪ್ಪರೆಯರ ಪೀತಾಂಬರವ ಸೆರಗಿಗಿಲ್ಲದ ಸೊಬಗು ಕಂಗೊಳಿಸುವದು. ಅದರ ತುರಾಯಿಯ ಚೆಲುವಿಕೆಯು ಅರಸನ ಕಿರೀಟದ ತುರಾಯಿಯ ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆಯುವದು. ಎವೆ ಬಿಚ್ಚಿದ ಅರಸುಗಂಠಿನಂಥ ಸರೋವರವ ಧಡವ ಗಿಡವ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಅದೊಂದು ದೇವರಾಯನ ಅರಮನೆಯ ಅಂಗಳದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರುಕಪಿಕಗಳ ಮಂದಮಂದ ಕಿಲಿಕಿಲಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಮುಗಿಲೆಲ್ಲ ಒಂದೆ ಬಾಯಿಂದ ಕುಲುಕುಲು ಕೂಸಿನಂತೆ ನಗುತ್ತಿರುವದು. ಇರುಳಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನೀಲದ ನೆಲಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಅರಸುಮಲ್ಲಿಗೆ ಉದುರಿಸುವಂತೆ ಚಿಕ್ಕೆಗಳು ತಮ್ಮೊಗ್ಗೇ ತಾವು ಸೂಸುನಗೆ ಬೀರಿ ಸೂಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಗ ಎಸಿದೆ, ಎಲ್ಲ ನಿಶ್ಚಬ್ಬ. ಉಡಾಳ ಗಾಳಿ ಕೂಡ ಬೆರಗಾಗಿ ಆಗ ಬೆವ್ವಾಗಿ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ದಟ್ಟ ನಿಶ್ಚಬ್ಬತೆಯೊಡನೆ ಆತ್ಮವೊಂದೇ ಮೌನದಿಂದ ಭಕ್ತಿಗೀತವನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತರು ಮರಗಳು ಎವೆ ಬಡಿಯದೆ ಮೈಯ್ಯಲುಕದೆ ಆ ಅಶ್ರುತ ವೀಣಾರವದ ಕಡೆಗೇ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತ ಎಚ್ಚರುಹಿಂಪಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ” (ಅಹಾ! ಹಾಯಾ !! ಸೈ ಸೈ !!!)

ಇಂಥ ಭಕ್ತಿಯ ಭಾಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವ ಸಿದ್ಧರಾನು. ಅವನಲ್ಲಿ ತಾರ್ಕಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ; ಮಾರ್ಮಿಕ ಹೃದಯವಿದೆ. ಸಂಸಾರದ ಸೀಮೆ ಮೆಟ್ಟಿದ ಆ ಸುಕುಮಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಎಂಥಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದಿತು! ಇದನ್ನು ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗಿ ಬಲ್ಲಳು : ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಅರಿದು.

ಒಮ್ಮೆ ಮರಿಹಾವು ಜುಳುಜುಳು ಹರಿವಾಡುವದನ್ನು ನೋಡ
ನೋಡುತ್ತ ಹಿಗ್ಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಣ್ಣಾ ಬಾರೋ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು
ಬಾರೆಂದು ಕರೆದ ಮುದ್ದುಕುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಹೇಳಬಾರದ್ದು ಹೇಳಿ
ಹುಚ್ಚಿಯಾದಳು. ಅಣ್ಣಾ ಬಂದವನೇ ಕಲ್ಲುಹಾಕಿ ಕೊಂದು ಬಿಟ್ಟ.
ಬಲಗೈ ಹಿಡಿದರೆ ಎಡಗೈ; ಎಡಗೈ ಹಿಡಿದರೆ ಬಲಗೈ. ಪಾಸ,
ಮಗುವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ! ನಾನಾಗಿ ಕೊಲಿಸಿದಂತಾಯಿತಲ್ಲ
ಎಂದು ಊಟ ಸವಿಸುತ್ತದೆ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಆತ್ಮಂಥ ವೃಷ್ಟಾಂತಗಳು
ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವದನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲವೇ ?! ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅನುತಾಪ
ಅಂಥಾದ್ದು. ಅಂತೇ ಅವನು ಮನೆಮಾರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದೇ
ಹೋದನು. ಕಮಲದ ಮೊಗ್ಗಿ ಅರಳಿದರೆ ಕೋಮಲ. ತುಸು
ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದು ಮಾಸುವದು ಮಂಕುವದು, ಕಂದವದು ಕೂಂದು
ವದು, ಬಾಡುವದು ಒಸವಳೆಯುವದು. ಇಂಥ ಅರಳಿದೆಯ ಮಗು
ಸಾವಿಗೆ ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆದನಲ್ಲ ! ಇದರ ನೆಲೆ ಬಲ್ಲವನೇ ಬಲ್ಲ !

“ ಹೊನ್ನೆ ಹೂವ ಕಂಡು ನರಿ ತನ್ನ ಬಾಲವ ಹುಣ್ಣು ಮಾಡಿ
ಕೊಂಡರೆ ಹೋಲ ಬಲ್ಲದೆ ? ” ಹೂವಿನಂಥ ಕೃದಯವಿಲ್ಲದೆ ಸಿದ್ಧ
ರಾಮನಂತೆ ಸೆಡವು ಮಾಡಿದರೆ ಮರಣಕ್ಕೆ ರಣಂ. ಇಂಥ ಮೂರು
ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮರುಳು ನನಗೂ
ಓಡಿದಿತ್ತು. ನನ್ನ ನಾ ಹೊರಗೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಾಗ ಬಿಟ್ಟಿತು.
ಇಂದಿನ ಅಣ್ಣಗಳಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಒಡೆದು ಹೇಳಿದೆ. “ ಭಕ್ತಿ
ರತಿಯ ವಿಕಲತೆಯನೇನು ಬೆಸಗೊಂಬರಯ್ಯ ! ಕಾಮಿಗೆ ಉಂಟೆ ಲಜ್ಜೆ
ನಾಚಿಕೆ ! ಕಾಮಿಗೆ ಉಂಟೆ ಮಾನಾಸಮಾನ ! ದೇವನಿಗೊಲಿದ ಮರು
ಳನಿಗೇನು ಬೆಸಗೊಂಬರಯ್ಯ || ” ಇಂತೆಂದು ಬಸವಂಥನ ನಚನ
ಇತಿ.

ಬರೆದವನ ಬಿನ್ನಹ.

~~~~~

ಕಾಲಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರೂಢಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸುವದೇ ನನ್ನ ಮನಸಿನೊಳಗಿನ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಂದರೆ ಈ ನಾಟಕವನ್ನೋದಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆತ್ಮಹತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಭಕ್ತಿರಹ ಸೃವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿರಬಹುದಾಗಿ ವಾಚಕರು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಶಿಶುಸುಲಭವಾದ ಸರಳಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಿಲೆಯನ್ನಿತ್ತವನು. ಅವನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುವ ಶಿಶುಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಮತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದವನು. ಇಂಥ ಕೂಸಿನ ಭಕ್ತಿ ಕಲ್ಲುಕರಗಿಸುವಂಥಾದ್ದು. ದೇವರಾಯನ ಕರುಳು ಕರಗಲಾರದೇ ಇಂಥ ಭಕ್ತಿಗೆ! ಆಧುನಿಕರಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸರಮಹಂಸರೂ, ಸಾಧುಸುಂದರಸಿಂಗರೂ ಈ ಮಗುವಿನ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದವರು. ಅಯ್ಯೋ! ಅವರ ಹೃದಯವೆಂಥಾದ್ದು! ಮಲಜಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಭೇದ ಹೊಳೆಯದ ಮಗುಗಳಂಥವರು! ಅವರಿಗೆ ಆ ದಾರಿ ಸಲ್ಲಿತು. ಭೇದಬುದ್ಧಿಯ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ನಾನು ಅವರಂತೆ ಕತ್ತಿಗೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆರೆ ಸಾವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತೇ ಸರಿ. ನಮಗೆ ಅವರ ಸಾಹಸ ಬೇಡ. ಹೃದಯ ಬೇಕು. ಆತ್ಮಸ್ಥ ಜೀವಭಾವದ ಶಾಂತಿಯೇ ಇಂದಿನವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಯ ದಾರಿಯೆಂದು ಆರವಿಂದ ಯೋಗಿಗಳು ಸಾರುವರಲ್ಲ! ಅದೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಇದಿರಲ್ಲಿ; ಸಿದ್ಧರಾಮ ನಂಥಾ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗರೇನು ಇಂಥ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿಯಾವು, ಇದು ಜೊಳ್ಳು ಕತೆಯೆಂದು ಕೆಲವರು ಅನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ.---

“ಹತ್ತರಕಿಯ ರೇವಣಸಿದ್ಧಸ್ಥನವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂಥ ದೇವೀಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದುದಿನ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವು ಮರವಾಗಲು ಎಷ್ಟು ನೆನಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ನೆನಸಿಗೆ ಬಾರದೆ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಏನೇನೋ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಜೀವ ಕಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದ

ರಂತೆ! ಆಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ನೋಡಿ ಬೈದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ ತಿರುಗಿಸಿದರಂತೆ! ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಡಿಸುವವಕ್ಕೆ ತನ್ನಿಂದಾಗದೆ ಹೋದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಾಮತೀರ್ಥರು ಚೂರಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಲಿ ಬೀಳುವವಕ್ಕೆ ಸಂತಿದ್ದರಿಂಬುದು ಸರ್ವಾರ್ಥತ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಂದ ತಂಬಾಕು ಸೇದಿದ್ದರಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಬಟ್ಟು ಉರುಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬೀಳು ದೇಗುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದುದಾಗಿ ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಳೆಮಕ್ಕಳ ಬುದ್ಧಿ ಬಲಿಯದ ಹೂವಿನಂಥ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸಾಯಬೇಕೆನ್ನುವದೂ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವದೂ ಅಲ್ಪ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಂಡುಬರುವದನ್ನು ಬಹುಜನರು ಬಲ್ಲರು. ಚೆಟ್ಟೊಂದು ಮಾತಿಗೆ ಚುಟ್ಟೊಂದು ಮಾತಿಗೆ ವಿವೇಚನವಿಲ್ಲದೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಕೆರೆಬಾವಿಯ ಪಾಲಾಗುವದನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲವೇ? ಎಳೆಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಏಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವದುಂಟು" ಅದರೂ ಭೇದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರಾದ ನಮಗೆ ಇದು ವಿವೇಕವಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಈ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಶ್ರೀಸಿಫೈರ್ವರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಒಂದು ಪಸ್ತಕವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮಹನೀಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುವೆನು. ಶ್ರೀ ಶಾಬಾದಿ ಗುಂಡಪ್ಪಣ್ಣನವರೂ, ನಮ್ಮ ಸಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಮಖಂಡಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಪ್ಪನವರೂ, ಹುರುಸುಕೊಟ್ಟು ಬರೆಸಿದ್ದು ದರಿಂದ ಇದರ ಶ್ರೇಯಸ್ಸೆಲ್ಲ ಅವರಿಗೇ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು. ಸಂಪರವಾದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರಕೊಟ್ಟ ಗೆ|| ಮಧುರಚೆನ್ನನ ಸಹಾಯಕ್ಕೂ ನಾನು ಷುಣಿಯಾಗಿರುವೆ. ಅಲ್ಲವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆಯವರಿಗೂ ಅಚ್ಚುಕೂಳೆದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಾದ ಗೆ|| ಮರ್ಜಿ ಸಂಗಣ್ಣನವರಿಗೂ ಉಪಕೃತನಾಗಿರುವೆನು.

— ಓಂ ನಮಃ. —

ಭಕ್ತಿರಹಸ್ಯ.

ಅಧ್ಯಾಪನಾ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ ನಾಟಕವು.

(ಇಬ್ಬರು ಜಾಲಿಕೆಯರು, ಪರಮಾತ್ಮಸ್ತೋತ್ರವನು ಮಾಡುವರು.)

ನಾಂದಿ.

|| ಕಂದ || ಶ್ರೀಸುರ ನರವರ ಕಿನ್ನರ |
ಭೂಸುರ ಗಂಧರ್ವ ದಾನವಾದ್ಯರ ನರದಾ ||
ಸಾಸಿಗ ಭಕ್ತರ ಧೀನಾ |
ಮಾಸದ ಮಗುಗಳನು ಕಾಯೊ ನಗೆವೊಗದರಸಾ ||

೧ನೇ ಅಂಕು.

ಪ್ರಥಮ-ಪ್ರವೇಶ.

[ವಿಶ್ವಾಸರಾಯ ಮತ್ತು ವಿನಾಯಕ ಇವರ ಪ್ರವೇಶ.]

ವಿನಾಯಕ:— ನಮಸ್ಕಾರ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯನೇ, ಎತ್ತಿಂದ ಬರೋ
ಣವಾಯ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ?

ವಿಶ್ವಾಸರಾಯ:— ಸ್ವಾನ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಣಪತಿ ದೇವಾಲ
ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಯ್ತು.

ವಿನಾಃ--- ಓಹೋಹೋ ಅಂಗೈ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿ ದಂತಾಯ್ತು, ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾಪ್ರಪ್ತವಾದ ಚಹ್ನೆಗಳು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಬಿಸಿಲಿನಂತೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿವೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಬಿಡಿ. ಈವೊತ್ತು ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇಕೆ ತಡವಾಯ್ತು.

ವಿಶ್ವಾಸಃ-- ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ್ದು, ಶೈಶೋಪಚಾರದಂತೆ ಸುಖಕರವಾಯ್ತು. ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಾದರೂ ದೇವದರ್ಶನ ಮಾಡದೆ, ಸಮಾಧಾನವಾಗು ವದಿಲ್ಲ.

ವಿನಾಃ--- ಇಂದಿನ ನ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೊರೆಯಿತು--- ಗೋಪಾಲ ಪ್ರಸಾದ?

ವಿಶ್ವಾಸಃ-- ನ್ಯಾಯದ ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರು, ತೀರಾ ನಮ್ಮವ ನಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅರವತ್ತೇ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಸ್ತಗತವಾದವು.

ವಿನಾಃ-- ತೀರಾ ನಿಮ್ಮವನೆಂದು ಸ್ವಲ್ಪದರ ಮೇಲೇ ಬಗೆಹ ರಿಸಿದಿರಿ ಹಾಗಾದರೆ!

ವಿಶ್ವಾಸಃ--- ಅಷ್ಟಾ ನಮ್ಮ ಯತ್ನವೇನು ಸೂರ್ಯ-ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದುದಲ್ಲ! ವಿನಯ ಕೆಲಸ ತ್ರಜಿಸಿ, ಅವರ ಕಾರಭಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರು, ಎಷ್ಟು ಶಪಿಸುತ್ತಾರೆ---ಎಷ್ಟು ಚಿಟುಕಿ ಮುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳಿಗೂ ಭಯಪಡದೆ, ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆ ಮಾಡಿ ಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಅಂಥ ಭಯಂಕರ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ಫಲವು ಬೇಡವೇ?

ವಿನಾಃ-- ನಿಮಗೆ ಗೋಪಾಲ ಸಲ್ಲಿಸಿದವನು, ಸಂತೋಷದಿಂದಲೇ ಸಲ್ಲಿಸಿರಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ವಿಶ್ವಾಃ-- ಆ ಭ್ರಷ್ಟ ರಂಡೆ ಮಗನು, ಕೈಯಿಂದ ಕಾಸು ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ ನೋರಿಗೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿದನು. ಹೆಂಗಸರ ಹೊಯ್ಯಾ

ಲೆತನಕ್ಕೂ, ಇಂಥ ಅಳುಬುರುಕತನಕ್ಕೂ ಯಾರೂ ಮಂಕಾಗಬಾರದು. ಅವನು ಹೊಲ ಬರಕೊಟ್ಟು, ನನ್ನ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

ವಿನಾಃ --- ಆ ಕಳಕಳಿಕೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವು ಕರಗಿಲ್ಲವೇ ?

ವಿಶ್ವಾಃ--- ನನ್ನ ಹೃದಯವು ಬರ್ಫದಂತೆ, ಕೈಯೆಳೆವರೆ ಕರಗುವಂಥದು ! ಆದರೆ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಗಳಿಗೆ ಹಣೆಯದು. ಆದರೂ ಈ ಮೊತ್ತು ಗಣೇಶನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿಸಿ, ನೂರೊಂದು ತುಳಸಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿರುವೆ. ಏನು ಹೇಳಬೇಕಯ್ಯಾ ನಿನಗೆ ? ಸಾವಿರ ದುಃಸ್ವೃತ್ಯ ಮಾಡಿದರೂ ಪರಮಾತ್ಮನ ಆಶ್ರಯವು ತಾಯಿಯಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವದೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ ?

ವಿನಾಃ--- ಹೌದು, ಧರ್ಮ ಬೇರೆ--- ವ್ಯವಹಾರ ಬೇರೆ ! ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮುಳುಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬರ ಆಸ್ತಿ-ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ, ಏಕಾದಶಿಯಂಥ ಒಂದು ಪ್ರತ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದಂತೆ !

ವಿಶ್ವಾಃ--- ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಹದಗವು, ದಂಡೆ ಕಾಣುವುದು. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಯಾವನೋ ಬಂದಿದ್ದನಲ್ಲ--ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರನಂತೆ ! ಹಾಗೆ ಕಾವಿಶಾಟಿತೊಟ್ಟು, ಸೋಗು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಅಂಥಾ ತಪ್ಪಿಗೆ-ಯೋಗಿಯೆನಿಸುವವನೇನು, ಪರಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭೋಜನದ ದಾಳಿಯನ್ನು ತರದಿರುವನೇ ?

ವಿನಾಃ --- ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ? ತಿರುಗಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಚಂದ್ರಮನಿಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕೆಗಳೇ ಮಿಗಿಲು ! ಆ ಬೊಡ್ಡೆಯನು--ಕುಡುಮೊಕ್ಕಲಿಗರ ಮುದ್ದುಗೊಂಡನ ಹುಡುಗ--ಅವತಾರಿಕ ಮುರುಷನಂತೆ ! ಅಂಥಾ ಹುಂಬ ಒಕ್ಕಲಿಗರಲ್ಲಿ ದೇವರು ಅವತರಿಸುವನೇ ? ದೇವರಿಗೆ ನಮ್ಮಂಥ ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಮನೆಗಳೆಲ್ಲ ಹುಳಾಗಿವೆಯೋ ?

ವಿಶ್ವಾಃ— ಅದರ ಗೊಡವೆ ನಮಗೇಕೆ ಬೇಕು? ಅವತಾರ ಮಾಡಿಬಂದವನು, ಏನು ಬೇಕು ಕೆಡಹುತ್ತಾನೋ ಕೆಡಹಲಿ.

ವಿನಾಃ— ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ - ಬೇಕು! ಮುಗಿಲ ಬೆಳಕೇ! ಹುಂಬ ರಂಡೇಗಂಡರಿಗೆ 'ಸ್ವರ್ಗ' ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕೇ?

ವಿಶ್ವಾಃ— ಇರಲಿ ಬಿಡು. ಈಗ ಇತ್ತಲೇ ನಡೆ, ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ!

ವಿನಾಃ— ಅಯ್ಯೋ ಒಳಿತನ್ನು! ಇಂದು ಶುಕ್ರವಾರ ಗೌರಿ ಪೂಜೆ ಆಗಬೇಕು. ಸಂಜೆಯತನಕ ಊಟವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಾಃ— ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆ ದೋಷವಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?

ವಿನಾಃ— ಛೇ, ಛೇ, ಅದಕ್ಕೂ ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಾಃ— ಕೈಯೊಳಗಿನದೇನೋ?

ವಿನಾಃ— ಏಕೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಡವಾಗಿದೆ -- ಸೋಡಾದ ಸುಡಿ ತಂದಿರುವೆ.

ವಿಶ್ವಾಃ— ಎಹವಪ್ಪಾ— ಫಲಾಹಾರ ಬನ್ನಾಗಿದೆಯಲ್ಲ!

(ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವರು)

ದ್ವಿತೀಯಾ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಮುದ್ದುಗೊಂಡ, ಸುಗ್ಗಲಿಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ಸುಗ್ಗಲಿಃ— ಪ್ರಿಯಾ, ಇಂಥ ಸುಖದ ದಿನಮಾನಗಳು ಬಹಳ ಬಹುದೆಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮುದ್ದುಗೊಂಡೆ— ಚಂದ್ರಗೃಹವಾದಾಗ ಬಂದಿಂಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಬರುವದು ಕಠಿಣ. ಮೈ-ಮನ ವೊದಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವೂ ಪರಿವರ್ತನವಾದರೂ ಅಷ್ಟರ್ಯವೇನು ಅಲ್ಲ—

ಪದ—ಛಾಟಿ— ‘ಸುರವರಾ ಸುಮನೋಹರಾ’ ಎಂಬಂತೆ

ಅರಿದೇನೀಸತ್ ಕಾಲದೊಳ್ ||

ಸೂರೆಗೊಳ್ಳದೇ || ಪಲ್ಲ||

ಕಮಿಂದ ನೈದಿಲಿ ಚಂದ್ರನ ನಿರುಕಿಸಿ |

ವಿಮಲ ಸುಹಾಸ್ಯದಿ-ನಲಿಯದೆ ನಿಜದೆ ||೧||

ಕಡುಬಡವನು ಕಡವರನನೆವಹಲು |

ಹಿಡಿವುದೇಹರುಷವ-ಮೃದದಯವೊವಗಲು ||೨||

ಸುಗ್ಗೇ— ಪ್ರಿಯಾ, ಸಿದ್ಧರಾಮನು ನಮಗೆ ಕಾಮಧೇನು ಇದ್ದಂತೆ ನೋಡಿ !

ಮುದ್ದು— ಅದೆಲ್ಲವೂ ಆ ರೇವಣಸಿಂಹೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಸಿಗಳ ಅತೀರ್ವಾದದ ಫಲವಲ್ಲವೇ ?

ಸುಗ್ಗೇ— ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನು ಬಡತನದ ಕತ್ತಲೆಗೆ ಸೂರ್ಯನಾಗಿ ಉದಿಸಿದನು; ನನ್ನ ಸಿದ್ಧನು ಭಕ್ತಿರತಿಗೆ ಕಾಮನಾಗಿ ಬಂದನು. ನನ್ನ ಕಂದಯ್ಯನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾಗಿ, ನನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಕ್ಷಣವೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ದಾಸಿಯಾಗಿ, ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಳು. ನನ್ನ ಹಂಸ ಸಂಥ ಮಗನು ಬಂದಿನವಾದರೂ ಹಟಮಾಡಿದನೇ, ಅತ್ತನೇ, ಕರೆವನೇ? ವಿವೇಕದ ಪರ್ವತವೇ ಕೂಸಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ನನ್ನ ಮನೆಗೆ.

ಮುದ್ದು— ಸುಗ್ಗಲೇ, ನೀನಿಷ್ಟು ಸಂತುಷ್ಟಳಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಮನೋವೃಗವು ಆ ಪರಮಾತ್ಮಚಂದ್ರನ ಕಡೆಗೇ ಜಿಗಿಯುತ್ತಿದೆ. ಚಿನ್ನ-ರನ್ನಗಳನ್ನು ತುಳಿಯುತ್ತ ನಾನೆತ್ತಲೋ ನಡೆದಿರುವೆ. ಸುಖ-ಶಾಂತಿಗಳ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಭ್ರಮರದಂತೆ ನಾನಾವುದೋ ಬಂದು ಹೂವಿಗಾಗಿ ಹೊರಟಿರುವೆ. ಗೃಹನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಬುಗವಲ್ಲಿದ್ದ ಚಂದ್ರಮನು, ಕೃಷ್ಣವಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೊರಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಪದ—ಧಾಟಿ—‘ಕೊಡುವುದು ನಯನಕೆ’ ಎಂಬಂತೆ

ಎಳೆವುದು ಇಳೆಯಾಣ್ಣನ ಪದಕೆ ||ಪ||

ಮರವಿನಿಂದ ಮೈಮರೆತ ಭ್ರಮಾರವು |

ವರವಿಯುದಯದೆ ತೆರೆಯಲು ಕಮಲವು ||

ಇರದೆ ತಾನು ವರಕುಸುಮವ ನರಸಲಾ |

ಭರದಿಂದಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಬಗೆಯೊಳ್ ||೧||

ಸುಗ್ಗ:-- ಸರಿ. ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳಿ.-- ನನಗೆ ಸಂಸಾರದ ಭೂತವೇ ಬಡಿದಿದೆಯೆಂದು ಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕಾದರೆ! ನನ್ನ ಸಿದ್ಧನ ರೂಪ-ಶೇಷಸ್ವ-ಗುಣ-ಭಾಷಣ ಕಂಡು-ಕೇಳಿದರೆ, ಮತ್ತೊಬ್ಬ ದೇವರಿಂದ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಅನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪತ್ತು ಆ ಕಾಣದ ದೇವರಿಗೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು?

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ) ಅವಸ್ಥಾ - ಅವಸ್ಥಾ.

ಮುದ್ದು:-- (ಕೇಳಿ) ಹುಡುಗ ಬಂದನೇನೋ ನೋಡು. (ಸಿದ್ಧರೂಪನ ಪ್ರವೇಶ)

ಸುಗ್ಗ:-- (ನೋಡಿ) ಬಾ ಮಗೂ, ಉಣ್ಣುತ್ತೀಯಾ? (ಅಪ್ಪಿ) ನಡೆ ಒಳಗೆ, ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತುಪ್ಪಾ? ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಾಡಿ ಬೇಸತ್ತೆ ನೋಡು.

ಸಿದ್ಧ:-- ಅವಸ್ಥಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಹುಡುಕಾಡಿದೆಯೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳು ನೋಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೊಂಚ ಒತ್ತುತ್ತೇನೆ, ಕುಳಿರು. (ಹಾಗೆ ಮಾಡಹೋಗುವನು.)

ಸುಗ್ಗ:-- ಬೇಡಪ್ಪಾ-- ನನ್ನಂಥ ಬಿರುಸು ಕಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ನಿನ್ನ ಹೂವಿನಂಥ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿಸುವಯಾ? (ಕೈ ಮುದ್ದಿಡುತ್ತ) ನನ್ನ ಮಗುಳಿಗೆ ಧೂಳು ಸೋಂಕಿದೆ; ನನ್ನ ಬಂಗಾರದ ಎಲೆಗಳು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಬಾಡಿದೆ, ಒಳಗೆ ನಡೆ, ತೊಳೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಮುದ್ದು:-- ನಿಲ್ಲೇ ಕೊಂಚ. ನನ್ನಯ್ಯನ ಪಾದದ ಧೂಳು ಜಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಜಾಡಿಸುತ್ತ) ನನ್ನ ಸಿದ್ಧವೀರನು, ದಿಗ್ವಿಜಯಮಾಡಿ

ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಹಿಗ್ಗು! ಸಿದ್ಧೇಶ, ಯಾವ ಋಷಿಯ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ಪಾದಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆಯಪ್ಪಾ? ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದರೂ
ಪಾದಗಳಿಗೆ ಭಸ್ಮಲೇಪವಾಗಿದೆಯಲ್ಲ !

ಸಿದ್ಧಿ:--ಅಪ್ಪಾ--ಗಿಳಿಮರಿಯೊಂದು--ಗಿಡಗನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು
ಗಾಯ ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀರು - ಹಣ್ಣು ಹಾಕಿ, ಅವರ ತಾಯಿಯ
ಬಳಿಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆವು. ಅಪ್ಪಾ - ಮರಿಗೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ
ವಾದರೂ, ಬಿಕ್ಕುಬಿಕ್ಕಿಗೆ ' ಅವ್ವಾ- ಅವ್ವಾ, ಅನ್ನುತ್ತಿತ್ತು ನೋಡೇ?

ಸುಗ್ಗ:-- ನಿನಗೆ ಅಂಥ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಬಹಳ !

ಮುದ್ದು:-- ಕೃಷ್ಣನು ಗೋಪಿಕಾ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಸಂತೈಸಲಿಕ್ಕೆ
ಹೋದಂತೆ, ಹೋಗಿದ್ದಿಯಾ?

ಸಿದ್ಧಿ:-- ಅಪ್ಪಾ - ನಾನು ಗೋಪಾಲನಾಗಬೇಕೆನು ವೆ; ಏಕೆಂ
ದರೆ ಕರುಗಳು ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ಬಾಲನೆತ್ತಿ, ಗೋಣುತಂದು ತೊಡೆಗೆ
ಹೊಂದಿಸಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ! ಗಳಿಗೆ ತರಿಸಿದಾಗಲೇ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುತ್ತೆ.
ಅಪ್ಪಾ- ಆಕಳು ತನ್ನ ಕರುವನ್ನು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ನೆಕ್ಕುವಂತೆ, ಕರುಗಳು
ನನ್ನ ಕೈ ನೆಕ್ಕಲಿಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ನೋಡೇ?
ಮೂಕಪ್ರಾಣಿ ಪರುವಿಗೂ ಆಷ್ಟು ಮಮತೆ! ತನ್ನವರೆಂಬುವ ಭಾವ
ನೆಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಮುದ್ದು:--ತಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನನ್ನೇ ಏಕೆ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತವೆ ಬಲ್ಲಿಯಾ ?
ನೀನು ಉಣ್ಣುವಾಗ- ತಿನ್ನುವಾಗ ಆ ಕರುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಧಪಾಲು ಇದ್ದೇ
ಇರುತ್ತದೆ; ಅವರಮೇಲೆ ಅಸೇಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ನಂಬಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ?

ಸುಗ್ಗ:-- ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ- ಸೂರ್ಯನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯು ಕಾಣದಿರು
ವಂತೆ, ಮುಷ್ಕರ ಮರ್ಯಾದಾರಗಳು, ನೀನೆದುರಿಗಿರುವಾಗ ಕರಿಗೆ ಬಿಡು
ತ್ತವೆ; ಅಂದ ಬಳಿಕ, ನಿನ್ನ ಜತೆಗಿದ್ದವರು ನಿನ್ನಂತೆ ನಿರ್ಮಲರೇ ಆಗ
ಬೇಕು? ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತ ತೊಳಕೊಂಡರೆ, ಅಕೆಯಂತೆ ನಿರ್ಮಲರಾಗೋ
ದಿಲ್ಲವೇ?

ಸಿದ್ಧಃ-- ಅವ್ವಾ, ಅಂಥ ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವದ ಆಕಳುಗಳೊಡನೆ, ಹಗಲುರಾತ್ರಿ ಇದ್ದರೂ ನನಗೆ ಬೇಸರಿಲ್ಲ ನೋಡೇ; ಊಟ ಬಿಡುವೆ; ನಿದ್ರೆ ಮರೆಯುವೆ; ಆಟ-ಪಾಟ ತೊರೆಯುವೆ! ಅವ್ವಾ- ಆಕಳುಗಳೊಡನೆ ಹಚ್ಚನ್ನ ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ನನಗಿಂದಾದರೂ ಬರಬಹುದೇ? ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಕಿಗಳ ಹಾಡಿನೊಡನೆ ನಾನೂ ಹಾಡುವ ಸಮಯವು ಎಂದು ಒಪಗೀತು?

ಮುದ್ದಃ-- ಹುಚ್ಚಪ್ಪಾ- ಅಡವಿಯ ಮುಳ್ಳುಗಿಡಗಳಲ್ಲಿ ದನಗಳೊಡನೆ ತಿರುಗಾಡುವುದು ಸುಖವೇನು? ಉರಿಯಂಥ ಬಿಸಿಲು-ಸಮುದ್ರವನ್ನರಿಸುವಂಥ ಗಾಳಿ ನಿನಗೆ ತಾಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡು, ಅಡಲಿಕ್ಕೇನು ಬೇಕು ಹೇಳು.

ಸಿದ್ಧಃ-- ಗೋಮಾತೆಯೊಡನೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಬೇಕನ್ನುವೆ; ಆಕಳುಗಳು ಮೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನೂ ಉಂಡು, ಜುಳು ಜುಳು ಹರಿಯುವ ನೀರು ಕುಡಿದರೆ ಸಾಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಾವ ಅಂತಸ್ತು ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಸುಗ್ಗಃ-- ನನ್ನಯ್ಯಾ, ನೀನು ಅಡವಿಗೆ-ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ-ದನಗಳೊಡನೆ ಹೋಗುವುದೇ? ನಾನೊಲ್ಲ-ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಸತ್ತರೂ ಕಳಿಸುವುದಾಗದು.

ಪದ-ಧಾಟಿ-‘ಹಜರತ ಸಲಾಮ’ ಎಂಬಂತೆ

ಗಮಿಪುದು ಕಾನನಕೇಶಿತೋ |

ಸುಮಸಮಕಾಯಾ, ಸೈಸುವುದೇಶಿತೋ ||೫||

ನಳನಳಿಸುವನೊಗ-ಜಂದಿರ ಕಂದನೆ |

ಅಳಿಯನು ಅಲರಿದಗಲಿಪುದೇಶಿತೋ ||೬||

ಸಿದ್ಧಃ-- ಅವ್ವಾ, ನೀನೇನಾದರೂ ಹೇಳುವಿ! ನನಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕವುಳ್ಳವು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ದನಕಾಯುವದಿಲ್ಲವೇ? ಕೋಮಲ ಕಾಯರಾದ ಎಷ್ಟೋ ಅಕ್ಕಂದಿರು, ಅಡವಿಯ ಬಿಸಿಲಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹಾಡುತ್ತ-ಕಲೆಯುತ್ತ ಬರುವದಿಲ್ಲವೇ? ನಾನೊಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತರ

ಮಗನೆಂದು, ಆರಗಿಳಿಯಂತೆ ಪಂಜರದಲ್ಲೇ ಇರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವಿಯಾ? ದನಗಾಹಿಗಳ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳು ರಂಬಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿಸಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ ಅವರನ್ನು? ನೀನೇಕೆ ನನಗಾತಂಕ ಪಡಿಸುವೆ?

ಸುಗ್ಗ:- ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿಯಾದ ನಿನಗೇಕವ್ವಾ ಅಂಥ ವನವಾಸ?

ಸಿದ್ಧ:- ಅವ್ವಾ, ವನವಾಸವೆಂದೇನು? ಅದು ಶ್ರೀಮಂತಿ ಕೆಯ ಬಂಧನದಂತೆ ದುಃಖಕರವಲ್ಲ. ರಾಮ-ಸೀತೆಯರ ವನವಾಸ ವಾಗಲಿ, ಪಾಂಡವರ ಅರಣ್ಯವಾಸವಾಗಲಿ ಆದದ್ದು, ಅವರ ಸೌಭಾಗ್ಯವೇ ಅನ್ನುವೆ. ಅರಣ್ಯವು ದೇವರಮನೆ ಇದ್ದಂತೆ! ಆ ದೇವನು ನನ್ನಂತೆ ಬಾಲಕನಾಗಿ ಆಡಿದ ಬೆಟ್ಟಕಂದರಗಳು ಎಷ್ಟು ಚಂದ? ಆ ದೇವನು, ಹಾಡುವ ಗಾಳಿಕೊಳಲಿನ ದನಿಯು ಅಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ತರಗಿಲೆಗಳು ತಾಳು ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಹೊಳೆ-ಹಳ್ಳಗಳು ನರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಸಿಂಗಾರವನ್ನು ಪಚ್ಚರತ್ನದಂಥ ಹುಲ್ಲಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ನೋಡಹತ್ತಿದರೆ ಅದೆಷ್ಟು ಸೊಗಸು; ಅದೆಷ್ಟು ಆನಂದ?

ಮುದ್ದು:- ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ, ಉರಲ್ಲಲಿಯುವವರಿಗೆ ಅಡವಿಯು ಸೊಗಸೆನಿಸುವುದು ಸಹಜ; ಆದರೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಅದರ ಸವಿಸುಖಗಳು ತಿಳಿಯುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಸೂರ್ಯನ ನೈಭವವು ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ ಒಲ್ಲಿಯಾ? ಒಂಟಿಗಾಲಿಯ ರಥ, ಹೆಳವ ಸಾರಥಿ!!

ಸಿದ್ಧ:- ಅವ್ವಾ, ಅಡವಿಯು ನನಗೆ ಕಷ್ಟಕರವೆನಿಸಿದರೆ ನಾನೇ ಬಿಡುವೆನಲ್ಲ! ಈಗ ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಯೇಕೆ ಕೊಡಬಾರದು?

ಸುಗ್ಗ:- ನಾಥ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣನ ಆತುರತೆಯನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಬೇಡಿ; ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಆನಂದವೆನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿ. ಸಿದ್ಧಾ, ನಿನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ಚಿಂತಿಸಬೇಡ.

ಮುದ್ದು:- ಆದರೆ ದನಗಳ ಜಂಜಾಟವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ.

ಸಿದ್ಧಿ:— ತಂದೇ, ದೇವರಮನೆಗೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ನಾನೂ, ಅಟಿಗೆಯನ್ನು ಒಯ್ಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಕಳುಗಳೇ ನನ್ನ ಅಟಿಗೆಗಳು. ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆಕೊಡಿ; ನನ್ನ ಗೋಮಾತೆಯನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಮೇಸಿಕೊಂಡು ಬರುವೆ.

ಸುಗ್ಗ:— ಹೋಗುವಿಯಂತೆ ಮೊದಲು ಉಣ್ಣ ಬಾ; ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷಾ, ನಿನಗೆ ಹಸಿವೇನೀರಡಿಕೆಗಳೇ ಇಲ್ಲವೇ? “ನನಗೆ ಉಣ್ಣೆ ಸು, ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡು” ಎಂದು ಅನ್ನಬಾರದೇ ಕಂದಾ? ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ನೆವವೇ ಹೊರತು, ಮೊಲೆಕುಡಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ;— ಹೊಯ್ತಾಲು ಬೇಡಲಿಲ್ಲ!

ಸಿದ್ಧಿ:— ಅವ್ವಾ ಹೊಲಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ಕಳಿಸುವದಾದರೆ, ನಾನು ದಿನಾಲು ಬಹಳಷ್ಟು ಊಟಮಾಡುವೆ; ಅಯ್ಯೇ?

ಮುದ್ದು:— ಹೋಗಪ್ಪಾ, ಅಕಳು ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ದಿನಾಲು ಹೋಗು ನಮ್ಮದೇನು ಹೋಗುವುದು?

ಸುಗ್ಗ:— ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಗರುಡನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು, ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸು ಗರುಡವಾಹನಾ! ನಿನ್ನ ಮನೋವೃಷಭನ ಮೇಲೇರಿ, ಸುರಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಚರಿಸು ಮಹಾದೇವಾ!!

ಸಿದ್ಧಿ:— (ಹಿಗ್ಗಿ) ಅವ್ವಾ— ನನ್ನ ಗೋಮಾತೆಗಳೊಡನೆ ದೇವರ ಮನೆಗೆ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೇ!?

ಪದ—ಧಾಟಿ— ‘ಸಮೋದವನಿತು ಅಮಮಾ’

ಮನಕಾಯಿತನಿತು ಹರುಷಾ || ಪ||

ವಿಹರಿಸುವನು ಘನವನದಲಿ ಮುದದೀ |

ಅಹ್ಹ! ಹಸುರುಹಿರಿಹಾಸನು ಸುಖದೀ |

ಭೋಗಿಸುವನು, ಸುಖವನವಾಸಾ || ೧||

(ಹೋಗುವನು.)

ತೃತೀಯ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಭೀಮ, ಸೋಮ, ಹನುಮಾದಿಗಳು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ)

ಭೀಮಃ— ಸೋಮ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಹುಂಡಾಕಳು ಬಲು ಹಂಡು ನೋಡೋ.

ಸೋಮಃ— ನೀನೇನು ಹೇಳಿದಂತಾಯ್ತೋ? ನಮ್ಮ ಹುಂಡಾಕಳು ಬಲು ಮಂಗಳ ಅಂದರೆ ಏನು?

ಹನುಮಃ— ಯಾಕೆಲೇ, ಕಾಲ್ಕೆದರಿ ಜಗಳ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ? ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನ ಮೋರೆ ನೋಡಿ, ನಿಮಗೆ ಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟರೆ, ನೆತ್ತಿಮೇಲೆ ಮುಣಸು ಅರೆಯಲಕ್ಕೆ ಬರ್ತೀರಾ? ಇದು ನೋಡಿರಿ, ಹೇಗಿದೆ-ಬೂದ ಬಡಿಗೆ?

ಭೀಮಃ— ನೋಡಪ್ಪ ಹನುಮನ ಮಂಗಾಟ? ಅಂದವ ಯಾರು? ಅನ್ನಿಸಿಕೊಂಡವ ಯಾರು?

ಹನುಮಃ— ಅದನ್ನೇನು ಸುಡುತ್ತೀ ಬಿಡೋ, ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಯಾಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ! (ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ) ಬಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಸೋಮಃ— ಹೌಮ. ಏನೋ 'ಸರಸರ' ಎಂದು ಸಪ್ಪಳವಾ ಗುತ್ತಿದೆ.

ಹನುಮಃ— ಬಲು ಕಿವಿ ಬಿಡು ನಿನ್ನನು; ಇತ್ತಿತ್ತ ಬಾ, ಅವನ್ನ ಕಿತ್ತಿ ಒಗೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಸೋಮಃ — ಅಗಲಿ, ಯಾರು ಕಿತ್ತುತ್ತಾರೆ ನೋಡೋಣ. (ಕೈ ಕೈ ಹತ್ತದವರು.)

ಭೀಮಃ — ಎಲೋ, ಇತ್ತ ನೋಡಿರೋ ಗಂಟು ನವಿಲು! (ನವಿಲಿಗೆ) ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು! ಸರಸತಿ ಆಣೆ! ನಿನಗೆ ಸರಸತೆಮ್ಮನ ಆಣೆ!! ನೋಡಿಲೇ ಹನುಮ್ಯಾ ನಿಂತಿತು!!

ಹನು:— ಎಲೇ ನವಿಲು-ಹಾವುಗಳ ಜಗಳ! ಮನೆಯ ಜಗಳವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮಂದಿಯ ಜಗಳ ನೋಡುವುದೇಕೆ? ಬಾರೆಲೇ ಸೋಮ್ಯಾ ನಾವೂ ಗುದ್ದಾಡೋಣ ಬಾ. (ಉಮ್ಯುಕ್ತನಾಗುವನು.)

ಸೋಮು:— ಎಲೋ ಹುಂಬಾ, ಇತ್ತ ನೋಡು ಸಿದ್ಧರಾಮ ಬಂದ.

ಹನು:— ಏನಪ್ಪಾ ಸಿದ್ಧರಾಮ, ನಿನ್ನನೆಷ್ಟು ಹುಡುಕಬೇಕೋ ಮನೆಮಾಡಿ?

ಸಿದ್ಧ:— ಹನುಮನಿಗೆ ಹುಡುಕುವ ರೂಢಿಯೇ ಅದೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಭೀಮು:— ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ, ನಿನ್ನ ಕಾಲ್ಗುಣವೆಂಥದೋ? ನವಿಲು-ಹಾವುಗಳು ಜಗಳಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟವಲ್ಲ ನೀ ಬಂದಕೂಡಲೇ!

ಸೋಮು:— ಅಷ್ಟು ದೂರವೇಕೆ? ನಮ್ಮ ಗುದ್ದಾಟವೇ ನೆನೆಗುದಿಗೆ ಬಿದ್ದಿತಲ್ಲ! ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಸುರುವಿದಂತಾಯ್ತು.

ಸಿದ್ಧ:— ಗೆಳೆಯರೇ, ಅತ್ತನೋಡಿ ನವಿಲಿನ ನರ್ತನವನ್ನು! ಈ ನರ್ತನವು ಅಪ್ಸರೆಯಿರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಭೀಮು:— ಅಪ್ಸರೆಯರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಕುಣಿದರೂ ಅಣಕಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೋ:— ನವಿಲುಗರಿಯಂಥ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಅವರಿಗೆ?

ಹನು:— ತೆಗೆಯಿರೋ ಎಲ್ಲಿಯ ಅಪ್ಸರೆಯರು? ಕಂಡಿಲ್ಲ-ಕೇಳಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೂರ ಬಸಣ್ಣನು ರಾಧಾನಾಟದಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಟ್ಟವು ಮುರಿಯಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಕಾಲಕಸುವು, ಈ ಸೊಟ್ಟಕಾಲಿನ ನವಿಲಿಗೆಲ್ಲಿಂದ ಬರುವದು? (ನಗುವರು.)

ಸಿದ್ಧ:— ನವಿಲಿನ ತುರಾಯಿಯ ಚೆಲುವು, ಅರಸರ ರತ್ನಕೀರಿಟದ ತುರಾಯಿಗೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ ತಿಳಿಯಿತೇ?

ಹನು:— ಸರಸತೆಮ್ಮನೂ ಬಲು ಜಾಣ ಹುಡುಗಿ ನೋಡು ನವಿಲನ್ನು ಹೇಗೆ ಈಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ! ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊರು

ವುದೂ ನವಿಲೇ! ಪ್ರಸಂಗಬಂದರೆ, ಗರಿಬಿಟ್ಟೆ ಆಸ್ತಾಗಿರಿ ಮಾಡಿ
ಹಿಡಿಯುವುದೂ ನವಿಲೇ!!

ಸೋಮಃ -- ಸಿದ್ಧಾ ಈ ಬಾಯ್ಬಡಕನ ಬಣ್ಣದ ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತ
ನಿಂತರೆ, ನಮ್ಮ ದನ ಕೈಬಿಟ್ಟವು!

ಹಸುಃ-- ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುವದಲ್ಲಾ! ಪೀಡಿಯಾದರೂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ಭೀಮಃ--ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಪಾಳಕಾಯಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಕೊಡುವರು.
ಆದು ಹಿತವೇ! ಹುಚ್ಚಪ್ರಾಣಿ, ದನಕಾಯೋದು ತಪ್ಪಿದರೆ, ಸಿದ್ಧರಾ
ಮನೊಡನೆ ಅಡುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮರೆತಿ
ಯೇನು?

ಸೋಮಃ--ಅಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗವೇತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧ
ರಾಮನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ದನಗಳು ಕಳೆಯುವದೇ ಇಲ್ಲ; ನೋಡು
ವದಿಲ್ಲವೇ ದಿನಾಲು? ತಾವೇ ಮೇದು ತಾವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಹುಡು
ಕುತ್ತ ಬರುತ್ತವೆ.

ಸಿದ್ಧಃ-- ಗೆಳೆಯರೇ, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ
ನೋಡಿರಿ! ಕಣ್ಣಿನೊಡನೆ ಹಸುರು ಬಣ್ಣವು ತಿಳಿಯಾಟೆ ಆಡುತ್ತದೆ.
ಅಗೋ ಆ ದೂರದ ಮರವು ಕುಳಿತ ಬಸವಣ್ಣನಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ!
ಆ ಕೆರೆಯು ಎವೆದರೆದ ಅರುಳುಗಣ್ಣಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ದಂಡೆಯ
ಗಿಡಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ತೆರೆಗಳು ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು,
ಬಂದು ಬಡಿಯುತ್ತವೆ! ಅಹ್ಹಾ! ಅದೆಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿ ಕಾಣು
ತ್ತದೆ. ಅವನ್ನೇ ಬೇಸರಾಗುವ ತನಕ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇನೆ.

ಪದ--ಧಾಟಿ--ಕರುಣದಿ ಪೊರೆಯೆ ಅಗ್ನಿದೇವಾ ಎಂಬಂತೆ

ಮನಗೊಳಿಸುತಿಹ ಬಗೆಯದೆನಿತೋ || ಪ ||

ತನುಶಾಂತಿಯನು ತಾಳುವುದನಿತೋ || ಅ. ಪ ||

ನಿರುಮಲತನನನು, ಸಲಿಸಿತು ಹೃದಯಕೆ!

ಪರಿಶಿಸಿ ಮುಕುರವು ದೇವನನಿಲಯಕೆ

ಅರಿದರಿದನಿಸುವ ತೊಡವಿದು ವನಕೆ.

ಪರಿತೋಷದಕಣಿ ೩ ೧ || (ಮುಗ್ಧಜಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಹನು:-- ನಿಂತರಲ್ಲ ನಿರಂಜನ ಮೂರ್ತಿಗಳು! 'ರೇವಣಸಿದ್ಧೇ
ಪುರಂ ಪ್ರಭೋ ಶಿವ ಹರಹರಹರ' ಸಿದ್ಧಜ್ಞಾ, ನೀನೂ ಬಲು ಹುಚ್ಚು
ನೋಡು. ಕರಿಮೋರೆಯದಕ್ಕೆ ಮರುಳಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಿ!
ಈ ಕೆಲಸ ನಮ್ಮಂಥ ಕಗ್ಗಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಚಂದ.

ಸಿದ್ಧ:-- ಗೆಳೆಯಾ, ನೋಡು, ನನ್ನಂತೆ ನೋಡು. ಅಂದರೆ
ಅದರ ಮರ್ನುವು ತಿಳಿದೀತು?

ಹನು:-- ನಾನೆಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ದೂರಿನ ಗುಡ್ಡನುಣ್ಣಿಗೆ.
ಅದರ ಸನಿ ಹೋಗೋಣ ನಡೆಯಿರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸೊಗಸೆನಿಸಿದರೆ,
ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಿದ್ಧ:-- ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿರಿ.

ಭೀಮ:-- ಸವ್ಯದೇನು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ನಡೆಯಿರಿ. ನಾನು ಆಕಳ
ಹಿಂದೆ ಕರು ಇದ್ದಂತೆ!

ಹನು:-- ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ನಾವೇನು ಮನೆಮಾರುಗಳಿಸುವದೆ
ನಡೆಯಿರಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋದರೊಳಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಹಸಿವೆ ಆಗು
ತ್ತದೆ; ಕಮ್ಮಿಗೆ ಮೋರೆ ತೊಳಕೊಂಡು, ಹಿಂದುಮುಂದಿನ ಅಶೆಬಿಟ್ಟು
ಈ ಹೊಟ್ಟೆಯೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಮೇಸೋಣ. (ಹೊರಡುವರು.)

ಮೋಮ:-- ಸಿದ್ಧಾ, ಅಗೋ ಅಗೋ ನಿನ್ನ ಆಕಳು ಬಾಲನ್ನೆತ್ತಿ
'ಅಂಬಾ' ಎಂದು ಹೇಗೆ ಜಗಿಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆ; ಇಲ್ಲೇ ಬಂತು.

ಸಿದ್ಧ:-- ಬಾ, ಬಾ ನನ್ನ ತಾಯೀ, ನಿನಗೇನು ಬೇಕು? ಹನುಮಾ

నన్న బుత్తియన్ను తా నన్న గోమాతాకి తినిసుత్తేనే.

హనుః— ఆదరి... టుదరంభట్టరిగేను హేళువి? టుద రంభట్టరు హసిదు మంత్ర హేళుత్తిద్దరి, దక్షిణ దిక్కు తోరిసి బిడువియేను? నిమ్మవ్వు కేళిదరి టిగే హేళోణవే?

సిద్ధః— గేళియా, నన్న గోమాతా తిందరి, నన్న హొట్టి తుంబువదు (తిన్నిస హోగువను)

హనుః— భరి! ఇదెల్లియ హొస లోధవప్పా? ననగేను హాగే ఆగోదిల్ల — నిమగో భిమా? సోమా నినగో?

భిమః— కోణా, ఇత్తనోడో హొగళిష్టేష్టో అవే.

హనుః— ఈ హొగళు దినాలు ఇరుత్తవే; అవుగళ కేలస వేను? మోగ్గి అరళతు-హొనాయ్తు, బాడితు-ఁరుళి బిత్తు. ఎను మాడిదంతాయ్తు? బందద్దల్ల, బారిసిద్దల్ల.

సోమః— భిమా ఈ హొత్తినల్లి ఒందు దేవరిరబారదే? బేకాదప్ప హొ తందు, పూజే మాడుత్తిద్దెవు.

హనుః— నోడిరప్పా పూజే మాడువ హొత్తు ఇవనదు?

సిద్ధః— ఈ హొగళ బళగవేల్ల నేరిదు-కజ్జేరిదు దేవర హాదియన్నే నోడుత్త ఎవేయిక్కుదే నింతిరువాగ అవన్నొయ్వు పరమాత్మలింగకృపణ మాడిదరి, ఎప్పు సొగసాగువదు!!

సోమః— మత్తు హొగళన్మవూజ సాధకనాగువదు!

హనుః— ఎనప్పా భక్తరే, ఇష్టేల్ల అయ్తు, ఆదరి దేవ రిల్లిదే?

ಸೋಮಃ—ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸೋಣ, ಕೆರೆಯ ದಂಡೆಗೆ!

ಹನುಃ— ಇದ್ದ ದೇವರಿಗೇ ನೀರು ಹಾಕವರಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಮೂರ್ತಿಸ್ಥಾಪಿಸುವಿಯಾ? ಅದು ನಿನ್ನ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಅಳಹತ್ತಿದರೆ, ಕಣ್ಣೀರು ಕೂಡ ಹೊರಡುವದಿಲ್ಲ.

ಸಿದ್ಧಃ— ಗೆಳೆಯಾ, ಅಷ್ಟು ಜಂಜಾಟವೇಕೆ? ಸರೋವರದ ದಂಡೆಗೆ ಒಂದು ಶಿವಾಲಯವೇ ಅದೆ.

ಭೀಮಃ— ಸರೋವರದ ದಂಡೆಗೆ? ಭೀ ಇಲ್ಲ ಬಿಡು, ಮತ್ತೆ ಲ್ಲದರೂ ನೋಡಿದ್ದಿಯಾದೀತು. ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೋ.

ಹನುಃ— ನಾ ಅಸರಂತ ಅಲ್ಲೇ ಸಾಯುತ್ತೇನೆ. ರತ್ನ ಪಕ್ಷಿ ಕಂಡಂತೆ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ!

ಸಿದ್ಧಃ— ಬನ್ನಿ ನಿಮಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ತೋರಿಸುತ್ತ) ಅಗೋ ಬಿಳ್ಗೆ ಬಿಳ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಶಿವಾಲಯವು!

ಹನುಃ—ಅಬಬಾ! ಇವನು ಕಣ್ಣುಸಕು ಮಾಡಿದನು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಎಲೋ ಮಾರಾಯಾ, ಬಂಗಾಲೀ ವಿದ್ಯಾ ಕಲಿತು ಬಂದೀಯೇನು ಮತ್ತೆ?

ಸೋಮಃ—ಏನೇ ಆಗಲಿ ಹರಕೆ ಕೈಗೂಡಿತು. ಇನ್ನು ಹಾಗೇ ಹೂ ಹರಿಯುತ್ತ ಹೋಗೋಣ.

ಹನುಃ—ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಲ್ಲರೂ! ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣದ ಹೂ ಹರಿಯುತ್ತ ಹೋಗಿರಿ.

ಸಿದ್ಧಃ— ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ನಾನು ಬಿಳೆಹೂಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸೋಮಃ — ನಾನು ಹಳದಿ, ನೀನೋ ಭೀಮ?

ಭೀಮಃ—(ಹೂ ತೋರಿಸಿ) ನೋಡು, ಇದರ ಅನುರಾಗವೆಷ್ಟು?
ನಾನು ಇಂಥ ಕೆಂಪು ಹೂಗಳನ್ನೇ!

ಹನುಃ— ಹಿರೇ ಮನುಷ್ಯನಾದ ನಾನು, ಹೋಳುಪ್ಪಿನಕಾಯಿ!
(ನಗುವರು.)

ಸಿದ್ಧಃ— ಗೆಳೆಯರೇ, ಹೂಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಒಂಟಿಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ
ಸಿಂತಿರುತ್ತವೆ! ಕೈಹಿಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಬರುತ್ತವೆ.

ಸೋಮಃ— ಅವು ದೈವ ತೆರೆಯಿತೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿವೆ.

ಭೀಮಃ— ಹಾಗಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಣ್ಣನ ಪುಣ್ಯ!

ಹನುಃ— ಹಾಗಲ್ಲರೋ, ಹೂಗಳ ಹೊಮ್ಮಾಳಿತನ! ಕೈಹಚ್ಚು
ವದರೊಳಗೆ ಹರಕೊಂಡು ಬೀಳಬೇಕೇ? ನೋಡು. ಇದೆಂಥಾ ಗುಣ?
ಒಂತು ನೋಡು ಗುಡಿ! (ಪೂಜೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವರು)

ಸಿದ್ಧಃ— ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು; ಭಕ್ತಿ
ಯಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ ಚಿತ್ರದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯಂತೆ. ಪೂಜೆಯ ಹೆಸರೇ ದೊಡ್ಡದಾ
ಗುತ್ತೇ.

ಭೀಮಃ— ದುಡಿದರೂ ಜೀತ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮೋರೆಯಿಲ್ಲದಂತಾ
ಗುತ್ತೇ, ಅವರಿಂದೇನು ಫಲ?

ಸೋಮಃ— ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ ಮೂಜೆಗಿನ್ನು ಆರಂಭವಾಗಲಿ!
ಮೂವರು —

ಪದ—ಛಾಟ— ಎನ್ನದು ಯಾವುದಯ್ಯಾ ಎಂಬಂತೆ

ಕಿರಿಯರ ಭಕುತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇ ದೇವಾ!

ಸರುವವ್ಯಾಪ್ತತೆಯಲ್ಲಿ || ಪ ||

ಭೇರೆಯಲೆಲ್ಲವನೊಂದೆ || ಪರಿಯೊಂದಲಿರುವಲ್ಲಿ || ಅ. ಹ||
 ಅಣುರೇಣು ತೃಣಕಾಷ್ಠ ಭೂಗಗನಗಳಲ್ಲಿ |
 ಘನವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿಹ ರೀತಿಯದೆಲ್ಲಿ |
 ಹನಿಯೊಂದ ಕಡಲಿಂದ ತಂದು ಹಿಡಿವುದೆಲ್ಲಿ |
 ಚಿನುಮಯ ಜಗದೀಶಾ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಯದೆಲ್ಲಿ || ೧ ||
 ನಿನ್ನ ಮನೆಯಲೆ ಬೆಳೆದ ನಿನ್ನ ಹೂಗಳ ತಂದು |
 ಘನ್ನ ಪೂಜೆಯ ಮಾಳ್ವಪರಿಯನ್ನು ಮನದಂದು ||
 ನನ್ನ ತನಯರ ನಲ್ಗೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತಂದು |
 ಮನ್ನಿಸಿ ಪೊರೆವುದು ಕರುಣಾರ್ಥ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ || ೨ ||

ಹನು:—ನಮ್ಮದು ಮುಗಿಯಿತಪ್ಪಾ ಪೂಜೆ! (ಸೋಮ ಭೀಮರು ನಮಿಸುವರು.) ನೋಡಿರಪ್ಪಾ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಹೌಹಾರಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ; ಜೀವಂತನಾದರೂ ಇದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಸೋಮ:—ಎಲೋ ಸುವ್ಮಸಿರೋ! ಭೀಮಣ್ಣಾ ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಬಲು ಹೆಚ್ಚಿನವ ನೋಡೋ

ಭೀಮ:—ಅವನು ದೇವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿಬೇಕಿತ್ತು, ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಹನು:—ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ? ಈಗ ಸಾಯಹತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಗಲಾಡಿಸಿರೋ ಅವನನ್ನು? ಸಿದ್ಧಾ—ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ! ನೋಡೋ ಸೋಮಾ ನೀನೇ ಮಾತಾಡಿಸಿ ನೋಡು. ನಿನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಮೇಳು ಅದೆ, ಕೆಸರು ನೀರಿನದು!

ಸೋಮ:—ಸಿದ್ಧಾ! ಸಿದ್ಧಾ!

ಭೀಮ:—ಬೇಡ, ಮಾತಾಡಿಸಬೇಡ; ಅತನ ಧ್ಯಾನ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತಾನೇ ಎಚ್ಚರಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಹನು:—ಅಗೋ, ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕುಳಿತ ಸಿದ್ಧನ, ಕಣ್ಣೀರು ಸೆಲೆ

ಹರಿದಂತೆ ಹರಿಯಹತ್ತಿತು. (ವಿನಯದಿಂದ) ಅಳಬೇಡೋ ಅಪ್ಪಾ! ಜೀವ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತದೆ! ನಾನು ಹುಡುಗಾಟಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದನೆಂದು ಅಳುವು ಬಂತೇ! ಯಾರಾದರೂ ಚಿವುಟಿದರೋ ಹೊಡೆದರೋ! ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಾಗ ಚೇಳುಗೀಳು ಕಡಿಯಿತೋ?

ಸೋಮು:-- ಹುಚ್ಚಾ ಇತ್ತಕೇಳು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅವನ ಹೃದಯವು ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುತ್ತದೆ! ನಮ್ಮಜ್ಜ ಹೇಳು ತಿದ್ದ-ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದಂತೆ.

ಫೀಮು:-- ಹೌದು ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಯುವವರು, ಪೂಜೆ-ವ್ರತ ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲವಂತೆ!! ಅಗೋ ಸಿದ್ಧಗ್ಲಾನು ಎಚ್ಚತ್ತನು.

ಸಿದ್ಧು:--(ವಂದಿಸಿ) ಗೆಳೆಯರೇ, ದೇವಪೂಜೆಯು ಎಷ್ಟು ಅನಂದದಾಯಕವು? ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೂರ್ತಿಯು ಕಣ್ಣಿಳಿಗೆ ಹಬ್ಬದೂಟ! ಆತನ ಸ್ತೋತ್ರ-ಭಜನೆಗಳಂತೂ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ ತಿಂದಂತೆ! ಗೆಳೆಯರೇ, ದಿನಾಲು ಹೀಗೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡೋಣ ಆ!

ಸೋಮು:--ಯಾರು ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ!

ಹನು:--ದೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳರಲ್ಲೋ?

ಸಿದ್ಧು:-- ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿದ್ದರೆ ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುವಂತಿರುವದೋ, ಅವರನ್ನು ಒಲಿಸಿ ಬೇಡುವದನ್ನು ಬೇಡಬೇಕು. ಒಳ್ಳೇದು - ನೀನೇನೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ?

ಹನು:--ನಮ್ಮ ಬೋಳುಅಕಳು ಬೇಗ ಈಯಲೆಂದು!!

ಸಿದ್ಧು:-- ಬಲು ದೊಡ್ಡ ವರ ಬೇಡುತ್ತೀ! ಮಾಮರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಿಡಿ ಗಾಯಿಗಳನ್ನೇಕೆ ತಿನ್ನಬೇಕು? ಪಕ್ಷವಾದವುಗಳನ್ನು ಬಯಸಬೇಕು.

ಹನು:—ನನಗೆ ಯಾವುದೂ ಬೇಡ. ನೈವೇದ್ಯವಾಗಲಿ! ದೇವರದಂತೂ ಮುಗಿದಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಸೋಮ:—ನನಗಂತೂ ಹಸಿವಿಲ್ಲ, ಉಂಡಂತೇ ಆಗಿದೆ?

ಭೀಮ:—ನನಗೂ ಬೇಡ ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿತು, ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಓಡಿಯೋಣ, ಸಿದ್ಧಾ, ನಾಳೆ ಬೇಗ ಬಾ.

ಸಿದ್ಧ:—ನಾನೆಂದೂ ತಪ್ಪಿಸುವದಿಲ್ಲ!

ಹನು:—ಅಪ್ಪಾ, ದೇವರ ಪ್ರಸಾದವನ್ನಾದರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ! ಇಗೋ ತಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ಹಾಗೇ ಇಡಬೇಕೇ?

ಸಿದ್ಧ:—ಗೆಳೆಯಾ, ಅವನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಲ್ಲಿಸು.

ಹನು:—ಹಾಗನ್ನಿರಪ್ಪಾ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೇ ತಿಂದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲ? (ಹಂಚುವನು.)

ಎಲ್ಲರೂ:—(ಸ್ವೀಕರಿಸಿ) ನಡೆಯಿರಿನ್ನು (ಹೋಗುವರು.)

ಚತುರ್ಥ ಪ್ರವೇಶ.

(ಚಾಮುಲದೇವಿಯು ದಾಸಿಯೊಡನೆ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ಚಾಮು:—ದಾಸೀ ಇಂದಿನ ಅನಂದವೇ ಬೇರೆ. ಇಂಥಾ ಅನಂದದ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನಂಥ ಚಂದ್ರಮನು, ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ಉದಿಸಲಿ, ಸಮಾಧಾನದ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನಂಥ ಕುಸುಮವು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಿನಾಲು ಅರಳಲಿ.

ದಾಸಿ:--ದೇವಿಯವರೇ ನಾನೂ ಧನ್ಯಳೆಂದು ಹಿಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದೈವಸಂಪನ್ನನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಸೇವೆಯೊಡಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಜನ್ಮಗಳನ್ನೆತ್ತಿ ತೊತ್ತಾಗಿರುವೆನು. ತಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಿದ್ಧದೇವನ ಸೇವೆಯೊಡಗಿದ್ದು ನನ್ನ ಸುದೈವವೆಂದೇ ತಿಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಚಾಮು:--ದಾಸೀ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಕಾದುಕೊಂಡು ನಿಂತಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ; ನೋಡು.

ದಾಸಿ:--(ಹೋಗಿಬಂದು) ವಿಶ್ವಾಸರಾಯ ದೇಸಾಯಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭೆಟ್ಟಿಗಾಗಿ ತವಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಚಾಮು:--ಅವರನ್ನಿತ್ತ ಬರಮಾಡು; ಮೊದಲು ಆಸನ ಹಾಕಿ ಹೋಗು. [ಹೋಗುವಳು.]

ವಿಶ್ವಾ:--ಮಹಾರಾಣಿಯವರಿಗೆ ವಿಜಯವಾಗಲಿ! [ಮನೆ ಯುವನು.]

ಚಾಮು:--ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ ವಿಶೇಷವೇನಾದರೂ ಇತ್ತೀ ?

ವಿಶ್ವಾ:--ವಿಶೇಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಒಂದು ವಿನಂತಿಯಿದೆ.

ಚಾಮು:--ಯಾವ ವಿನಂತಿ, ಹೇಳಿರಿ.

ವಿಶ್ವಾಸ:--(ಕೈಮುಗಿದು) ದಯವಿಟ್ಟು ರಾಣಿಯವರು, ಕೀಳರಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಬಾರದು !

ಚಾಮು:-- [ಚಕಿತ] ಕೀಳರಿಗೆ?! ಕೀಳರಾರು ?

ವಿಶ್ವಾಸ:--ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೈ ಬರವೊಲ್ಲದು ಕಾಣುತ್ತೆ; ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗ.--ಅಂಥಾ ಶೂದ್ರನಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಗೌರವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳೆಂಬ ರಾಹುಕೇತುಗಳು, ರಾಜಮನೆತನದ ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಮತ್ತು ಉಚ್ಚ ವರ್ಣದ ಸಚ್ಚರಿತ್ರರೆಂಬ ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಗ್ರಹಣ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿರುವವು.

ಆ ಗ್ರಹಣವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಿರಿ. ಇದನ್ನೇ ನಾನು ಬಿನ್ನಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದು !

ಚಾಮಾ:— ಓಹೋಹೋ ದೇಸಾಯರೇ ! ಇಂಥ ವಿಚಾರದವರು ನೀವೊಬ್ಬರೇ ಇರುವಿರೋ, ಮತ್ತಾರಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಬೆಂಬಲರಾಗಿ ಇದ್ದಾರೋ ?

ವಿಶ್ವಾ:— ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರುಂಟು.

ಚಾಮಾ:— ಆ ಸಿದ್ಧದೇವನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸೆಂದು ನನಗೆ ಗುರುವಾಚ್ಛೇಯಾಗಿದೆ; ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವದು ಅಧರ್ಮವಲ್ಲವೇ ?

ವಿಶ್ವಾ:— ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನನೋಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಧರ್ಮವನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿ ಸಬೇಕಲ್ಲವೇ ? ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಶ್ರೀರಾಮನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟು, ಮಮತೆಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಹರಿದೊಗೆಯಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಚಾಮಾ:— ಅದೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ! ದೈವಸಮಾನನಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಬಿಡಲಿಕ್ಕಾಗದು.

ವಿಶ್ವಾ:— ದೈವಸಮಾನನೆಂದು ಹೇಳುವಿರಲ್ಲ ? ಆ ಕುಡುಮೊಕ್ಕಲಿಗನು ದೈವಸಮಾನನು ಹೇಗೆ ?

ಚಾಮಾ:— ಶ್ರೀ ರೇವಣಸಿದ್ಧ ಗುರುದೇವನ ಮುನ್ನುಡಿಯಂತೆ, ವಯಸ್ಸು ಇಳಿದ ದಂಪತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉದಿಸಿ, ಅವರ ಬಡತನವನ್ನೂ, ಮುಪ್ಪನ್ನೂ ಸದೆಬಡೆದ ಆ ವಿಭೂತಿಯು ದೈವಾಂಶನಲ್ಲವೇ ?

ವಿಶ್ವಾ:— ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ— ಪ್ರತಿಒಬ್ಬರು ದೈವಾಂಶರೇ !

ಚಾಮಾ:— ಹಾಗಾದರೆ, ಮೇಲುವರ್ಣದವರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಕೀಳವರ್ಣದವರೆಂದು ಜರಿಯುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ದೈವಾಂಶರಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲವೇಕೆ ?

ವಿಶ್ವಾಃ---ದೇವಿಯವರೇ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಡಕೊಂಡರೇ ಕಲ್ಯಾಣವಿದೆ; ಇರಲಿ. ನೀವು ಭಕ್ತಿವಂತರಾಗಿ, ಪಾರ್ವತಿಪುತ್ರನಾದ ಗಣಪತಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಅಸರಿಮಿತ ಪುಣ್ಯ ಬರುವದಿಲ್ಲವೇ? ನಮ್ಮಂಥವನೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ದೇವಾಂಶ, ಅವತಾರಿ ಎಂದು ಗೌರವಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥವಿರುವದು?

ಚಾಮು:-- ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೀರಾ? 'ನಿಮ್ಮೂರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬರುವ ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಿರು, ಎಂಬ ಗುರ್ವಾಜ್ಞೆಯು ಗೀತೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ರಕ್ತಕಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ಮಬ್ಬಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನನಗೆ ಗುರುದೇವನು, ಬೆಳ್ಳಚಿಕ್ಕಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ; ಅಂದಿನಿಂದ ನನ್ನ ಜ್ಞಾನಕುಸುಮವು ವಿಕಸಿತವಾಗಹತ್ತಿದೆ; ಜೀವವಿಲ್ಲದ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ಹೈರಾಣ ಆಗುವದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಸಿದ್ಧರಾಮನಂಥ ಪುಣ್ಯಾಂಶನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು ಪುಣ್ಯಕರವೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ; ನನ್ನ ವಿಚಾರದಂತೆ ನೀವೂ ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ನಿಜವೆಂದು ಕಂಡು ಬರುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಾಃ--ತಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯಿರುವಲ್ಲಿ ನಡಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಯಾರ ಪ್ರತಿಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮನನೋಯದಂತಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಡಿಸುವಿರಿಂದು ಅಶಿಸುವೆ.

ಚಾಮು:--ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲವಶ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಾಃ--ಅಷ್ಟಾದರಾಯ್ತು. ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗಿಬರುವೆನು. (ಪರದೆ ಇಳುವುದು) ರಾಣಿಯಿರಲಿ, ಪಂಡಿತಿಯಿರಲಿ ಹೆಂಗಸರಂಥ ಹುಚ್ಚರು ಯಾರೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇದು; ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇ ನಿಜವಾಗಿದೆ; ಇನ್ನು ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮಾದಿಗಳ ಧೈವಾಂಶವನ್ನು ಬೈಲಿ ಗೆಳೆದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ; ಈ ಮಹಾಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ

ಜನರ ಬೆಂಬಲಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಪಜಯವಾದರೂ, ಜನಮತವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? (ಹೋಗುವನು)

ಪಂಚಮ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮ)

ಸಿದ್ಧಃ-- ಇಂದು ಗೆಳೆಯರನ್ನಗಲಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ, ಬಹಳ ಹಳ ಹಳೆಯಾದರೂ, ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಕುಳಿತು, ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೊಬ ಗನ್ನು ಮನದಣಿ ಉಂಡು, ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತಿರುವೆನು; ಗೋವುಗಳು ಅಗೋ-ನಮ್ಮ ನವಣಿಯ ಹೊಲದಲ್ಲೇ ಮೇಯುತ್ತ ನಿಂತಿವೆ. ಯಾಕೆ ನಿಲ್ಲಲೊಲ್ಲವು! ನಾನಂತೂ ಈ ದಿನೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ! [ಏರಿಕುಳಿತು] ಅಹ್ವಾ ಏನಿದು! ಒಂಟಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಂತಾಯಿತಲ್ಲ; ಅಥವಾ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತವೆಂದು ಹೇಳುವರಲ್ಲ-ಅದರ ಅನುಭವ ಬಂದಂತಾಯ್ತೆನ್ನ ಬಹುದು. [ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತನಾಗಿ] ಏನಿದು? ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಯೂ ನಿಶ್ಯಬ್ದ! ನಿಜವಾಗಿದು ದೇವರ ಮನೆ! ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀನ ನುಡಿ ಗಳಿಲ್ಲ, ಅಂಥ ಇಂಥವರ ಸಂಚಾರವೇತಕ್ಕಾದೀತು! ಈ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾದ ಸೃಷ್ಟಿದೇವಿಯೊಡನೆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿಯೇ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತರಾಯ್ತು. ಅಗೋ-ಗಾಳಿಯಂಥ ಉಡಾಳಹುಡುಗನೂ ಕೂಡ ನನ್ನಂತೆ ಕುಳಿತಿ ದ್ದಾನೆ; ಈ ಮರಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತು ಯಾರ ಮಾತಿಗೋ ಕಿವಿ ಗೊಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ತೆರೆಯಲ್ಲಿ:--‘ಸಿದ್ಧರಾಮಾ!’

ಸಿದ್ಧಃ--[ಬೆಚ್ಚಿ] ಯಾರೋ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ [ಹೊರಳಿ ನೋಡಿ] ಓಹೋ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿ! ಭಸ್ಮಲೇಪಿತನಾದ ಈತನು, ಶಿವನ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಜಿಳಿಬೆಟ್ಟದಂತೆಯೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ;

ಭೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಇದ್ದಾನೆ, ಹೌದು! ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುಂಡಮಾಲೆ
ಅದೆ. ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು, ನರರೂಪನಾಗಿದ್ದುದಕ್ಕೆ
ಆತನ ಕೊರಳಲ್ಲಿಯ ರುಂಡಮಾಲೆಯ ಆಕಾರವೂ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ರುದ್ರಾ
ಕ್ಷಿಯ ಸರದಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ದೇವನು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ
ಬಂದು ದಣಿದಕಾರಣವೇನೋ! (ಓಡುತ್ತ ಹೋಗಿ)

ಪದ— ಕರ್ನಾಟಕತೋಡಿ ರಾಗ-ಶ್ರೀವೇಟ ತಾಳ.

ಗುರುವರನೆನ್ನ ಯಣ್ಣಗೆಯ್ವಿಹೆ || ಪ ||

ಪರಮನಘಲಯಕೆ ದಯಗೆಯ್ವಿಹೆ || ಅ. ಪ ||

ತರುಮರಗಳು ಘನಮೌನತಾಳಿರೆ |

ವರಮಾರುತನು ಮರದೊಳಗೊರಗಿರೆ |

ಅರಿಯದ ಕಿರಿಯನ ನೆರೆಕೂಗಿದೆ || ೧ ||

[ವಂದಿಸಿ] ಗುರುವೇ, ಚಿಗರೆಯ ಮನೆಗೆ ಚಂದ್ರ ಬಂದಂತೆ,
ನನ್ನಂಥ ಮುಗ್ಧಬಾಲಕನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದುದು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವ
ನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಸಂತೋಷವ ಸುಳಿಗಾಳಿ ಬೀಸಿ, ನನ್ನ ಹೃದಯ
ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸೋಜಿಗದ ತೆರೆಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ.
[ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವನು.]

ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿ:--[ಹಿಡಿದೆತ್ತಿಅಪ್ಪಿ] ಮಗೂ, ದೇವಪ್ರೀತನಾಗಿ
ಬಾಳು! ನನ್ನ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೇ, ನೀನೆಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಹರಳಾದರೂ, ರುಚಿಗೆ
ಕೊರತೆಯಾದೀತೇ? ನನ್ನ ಗಿಳಿಯೇ, ನೀನಿನ್ನೂ ಶಿಶುವಾಗಿದ್ದರೂ
ನಿನ್ನ ನುಡಿಗಳೆಷ್ಟು ಮನೋಹರ! ನಿನ್ನ ಕಂಠವೆಷ್ಟು ಮಧುರ! ಕಂದಾ,
ವಿನಯದ ಬೆಳದಿಂಗಳನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿದ ಚಿಲುವ ಚಂದ್ರಾ, ನಿನ್ನ
ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹೂವು ಅರಳಿಬಿಟ್ಟಿತು! ಮನೋ
ವೃಗವು ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ದರ್ಶನದಿಂದ ಬೆಸ್ಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು!! ಭಲೇ!
ಭಲೆ!!

ಸಿದ್ಧಃ—ಗುರುವೇ, ಮೊದಲು ನೆರಳಿಗೆ ನಡೆಯಿರಿ; ಇಂಥ ಬಿಸಿಲು ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ; ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುದೇಕೆ; ನಾನು ತಮ್ಮವನೇ ಇರುವೆನಾದ್ದರಿಂದ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ, ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. [ಮೇಲೆ ಮುಖವೆತ್ತಿ ನೋಡಿ] ಅಹ್ಹಹ್ಹ!! ಇದೇನು, ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯು, ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಕಾಣಿಸ ಹತ್ತಿದನಲ್ಲ!! (ಬೆಪ್ಪನಾಗಿ) ಇದೇನು ಭ್ರಮೆಯೇ, ಛೇ - ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಗಾಮಾತೆ, ಅಗೋ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಹಣೆಗಣ್ಣು! ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುಂಡಮಾಲೆ! ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಕಮಂಡಲು, ತ್ರಿಶೂಲಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟು ಭಯಂಕರನಾಗಿ ತೋರುವ ನಲ್ಲ!! ಪರಮಾತ್ಮಾ, ಈ ಧೀನ ಬಾಲಕನು ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿರುವನು, ದೇವಾ, ಈ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನೇತರಿಂದ ತೀರಿಸಲಿ! ನಿನ್ನ ಕರುಣಾಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಇಗೋ ಲೀನ - ದೀನನಾಗಿ ನಿನ್ನಡಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ. [ಎರಗುವನು.]

ಜಂಗಃ—(ಎಬ್ಬಿಸಿ) ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ಕಾಯ ಕುಸುಮವು ಪಾದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ, ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಭೂಷಣವು!!

ಸಿದ್ಧಃ—(ಎದ್ದುನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲಿ) ಎಂಥಾ ಅಶ್ಚರ್ಯವಿದು! ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವು ಮಾಯವಾಗಿ, ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದಾನಲ್ಲ! ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯೇ ನೀನು ಪರಮಾತ್ಮಸ್ವರೂಪನು, ಪರಮಾತ್ಮಾ, ನೀನೇ ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಯು!

ಜಂಗಃ—[ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ] ಮಗೂ, ಮಾತಾಡಬೊಲ್ಲೆಯಲ್ಲ! ಗಾಬರಿಯಾದೆಯೋ? ಬೆದರಿದೆಯೇನು? ಬಾ ಇತ್ತ, ನಾನು ನಿನ್ನವನೇ ಇರುವೆ. [ಅಪ್ಪುವನು.]

ಸಿದ್ಧಃ—[ವಿನಯದಿಂದ] ಹಾಗಾದರೆ, ತಾವಾರು?

ಜಂಗಃ— ಮಗೂ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ! ನನ್ನ ಸ್ಥಳ ಶ್ರೀಶೈಲ - ಪರ್ದತವು!

ಸಿದ್ಧಿ:— [ನಡುವೆ] ಓಹೋ ಶ್ರೀಶೈಲವು ಬಲುದೂರವಂತೆ, ಅಷ್ಟು ದೂರಿಂದ ಬಂದಿರಾ?

ಜಂಗ:—ಹೌದು. ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದಿರುವೆನು.

ಸಿದ್ಧಿ:—[ಕೈಮುಗಿದು] ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಬಂದಿರಾ? ಗುರುಗಳೇ, ಈ ನರಾಧಮನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಭಾರಹೊರಿಸಿದಿರಲ್ಲ! ಹೇಳಿ, ಬೇಗನೆಹೇಳಿ! ಈ ದೀನನಿಂದ ತಾವು ಬಯಸುವುದೇನು?

ಪದ—ಧಾಟಿ--- ' ನಾಶೋಗಿ ಬರ್ಹೆ ನಾರಿಯರೇ ' ಎಂಬಂತೆ
ಪೂರ್ತಿಗೆಯ್ದ ಮನದಾಶೆಯನ್ನು ಸಾರುವುದು ಶೀಘ್ರದಿ||
ಮಮನೇತ್ರಕುಸುಮಗಳ ನೀವೆ|
ಮಾಲಿಗೆ ಶಿರವನು ಕಡೆವೆ||
ನವಹೃದಯಕಮಂಡಲಕೀವೆ|
ಮುಕ್ತಿಯ ಹೊಂದುವೆ || ೧ ||

ಜಂಗ:— ಅಯ್ಯೋ ಇವೇನೂ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ!

ಸಿದ್ಧಿ:— ಬೇಕಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿರೆಂದು, ನೊವಲೇ ಬಿನ್ನವಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನಲ್ಲವೇ ?

ಜಂಗ:— ನಾನು ಬೇಡುವುದೇನು ವ.ಹತ್ವದ ಪದಾರ್ಥವಲ್ಲ- ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಹುಡುಕಿ, ದಣಿದುದರಿಂದ ಹಸಿವೆಯ ತಾಸವು ಬಹಳ ಬಾಧಿಸಹತ್ತಿದೆ; ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬೇರೆ! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಳೆ ನವಣಿಯ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ, ತಿಂದು ಕ್ಷುಧಾಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಿದ್ಧಿ:—ಗುರುವರಾ, ಇದಾವ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು! ಇದಕ್ಕಿಷ್ಟು ಸಂಕೋಚ ಪಡಬೇಕೇ? ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತು ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಕೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ; ಈಗಲೇ ತಂದುಕೊಡುವೆನು. (ಹೋಗುವನು.)

ಜಂಗೆ:— [ಮನ] ಈ ಬಾಲಕನ ವಿನಯ-ಭಕ್ತಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಮರುಳುಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ; ನೋಡೋಣ. ಈ ಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒರೆಹಚ್ಚಿ, ಜೊಕ್ಕುಚಿನ್ನವೆಂಬದನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಿದ್ಧ:— [ಓಡುತ್ತ ಬಂದು] ಗುರುವೇ ತಂದಿರುವೆ. ನಾನು ಕಾಳು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ನೀವು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ!

ಜಂಗೆ:— ಆಗಲಿ. ಸಿದ್ಧಾ, ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನೀಗೆ ದಣಿವಾಯ್ತು. ನಿನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಲಿ?

ಸಿದ್ಧ:—ಗುರುವೇ, ಅಂಥ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ನನಗೆಲ್ಲ? ಇದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ? ತಮ್ಮ ಕೃಪೆಯೊಂದಿರಲಿ. [ಕಾಳು ಕೊಡುವನು]

ಜಂಗೆ:—(ತಿನ್ನುತ್ತ) ಅಹ್ಹ! ಒಳ್ಳೇ ಹಾಲುತುಂಬಿದ ಬಲು ಎಳೆಯಕಾಳುಗಳು! ಸಿದ್ಧಾ, ಇಂಥ ತಿನಸನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ತಿಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಈಹೊತ್ತು ಹೊಸ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಂಡಂತಾಯ್ತು!

ಸಿದ್ಧ:— ಗುರುವೇ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ. ಇವಿಷ್ಟಾದ ಕೂಡಲೇ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತರುವೆನು.

ಜಂಗೆ:— [ತಿನ್ನುತ್ತ] ಇದರ ಸವಿಯನ್ನು ನಾನು ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಲಾರೆ.

ಧಾಟಿ:—ಪದ—ಭೂಗರಾಗ—ತ್ರಿವಿಧತಾಳ.

ಬಗೆಗೊಳುತಿದೆ, ಹರುಷ ಸುಖವದು || ಪ ||

ಕ್ಷುದೆಯ ಬೇಗೆಗೆ ಶಾಂತಿಜಲವು |

ಸುಧೆಯ ತಾಳಿದ ಧಾನ್ಯರೂಪವು ||

ಕುದಿಸಮನವನು, ಮುದವಗೊಳಿಪುದು |

ಚದುರ, ನಿನ್ನಯ ಭಕುತಿಯೊಡನೆ? || ೧ ||

ಸಿದ್ಧ:— ಗುರುವೇ ಇನ್ನಿಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ; ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾದುಕೊಂಡಿರಿ. ಓಡುತ್ತಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. [ಹೋಗುವನು.]

ಜಂಗಳೆ--[ಚೀರಿ]ಅಯ್ಯೋ ಸತ್ತೆನು ಸತ್ತೆನು! [ನೆಲಕುರುಳಿದನು.]
 ಸಿದ್ಧೆ-- [ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಓಡಿಬಂದು] ಗುರುವೇ ಇದೇನಿದು?
 ಏನಾಯಿತು ?

ಜಂಗಳೆ-- [ಉರುಳಾಡುತ್ತ] ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಹೊಟ್ಟೆಯು
 ಉರುಪು ! ಸೀಸ ಕಾಸಿ ಸುರುವಿದಂತಾಗಿದೆ. ನನ್ನನ್ನು ದಹಿಸಿ ಬಿಡು
 ವುದು. ಈ ತಾಪವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾಳಲಿ ?

ಸಿದ್ಧೆ-- (ಕರುಣೆಯಿಂದ) ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾನೆಂತು
 ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿ? ಗುರುವೇ, ಕಾಳುಗಳನ್ನೂದಿ ಕೊಡುವಾಗ ಒಳಗೇ
 ನಾದರೂ ಕಸುರು ಸೇರಿತ್ತೇ? ಮತ್ತೇನಾಯಿತು, ಈ ಪಾಪಿಯ ಹಸ್ತ
 ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕ್ರೂರಶಕ್ತಿಯು ಉಂಟಾಯಿತೇ?
 ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತೀರಲ್ಲ! ಮುಖವು ಕಂದಿದೆ!
 ಬೆವರು ಒಂದೇಸವನೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ. (ಒರಸುತ್ತ) ಇದೇನು
 ಬಂತು ! ಇದಕ್ಕೇನು ಮಾಡಲಿ ?

ಪದ--ಛಾಟಿ-- : ನಾಳೆ ಭೇದಹಾಜರಿ , ಎಂಬಂತೆ

ದೇವಾ ಗೈಯ್ಯಲೇನು ।
 ಬಗೆಗೆ ಹೊಳೆಯದೇನೂ ॥ ಪ॥
 ಪರಿಹರಿಸು ಈ ತಾಪವ ।
 ಕರುಣಾ, ದಯಗೆಯ್ಯುದು ।
 ಉರಿಯನ್ನಾರಿಸ ಶಾಂತಿಜಲವೇ ।
 ತ್ಯರದಿ, ಬಾ-ವರಾ ॥ ೧॥

ಗುರುಗಳೇ, ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ; ಯಾವ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರೆ,
 ನಿಮ್ಮ ತಾಪವು ಶಮನವಾಗುವದು? ಹೃದಯವನ್ನು ಸೀಳಿ ಅದರ
 ರಕ್ತವನ್ನು ಮೈತುಂಬ ಹೂಸಿದರೆ ಶಾಂತವಾಗಬಹುದೇ? ಮುಗಿಲ
 ಮಾಮರದಲ್ಲಿಯ ಚಂದ್ರನೆಂಬ ಮಾವಿನಹಣ್ಣನ್ನು ಹೋಲಿ, ಅದರ
 ರಸವನ್ನು ಲೇಸಿಸಲಾ ? ಕೈಲಾಸ • ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಚಳಿವೆಟ್ಟವನನ್ನು

ಕಿತ್ತು ತಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಂಗಿ ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುತ್ತೀರಾ? ಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡಲಿ ಗುರುದೇವಾ?

ಜಂಗೆ:— ತಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ವೀರಭಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾನೆಷ್ಟು ಕೊಂಡಾಡಲಿ? ನಿನ್ನ ತ್ಯಾಗ ಪ್ರಭೆಗೆ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುಕ್ಕು ಹತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ಅಯ್ಯೋ ಎಂಥ ಸಂಕಟವಿದು! ಪಾಪ, ಹುಡುಗ-ವಣಿದು, ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಾಳುದುರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತಿನ್ನಿಸಿದನು; ನನ್ನೊಡಲಿಗದು ಹಿತವಾಗಬಾರದೇ? ಬಯಸಿ ಬೇಡಿದ ಪ್ರಿಯ ವಸ್ತುವು, ವಿಷವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬೇಕೆ?

ಸಿದ್ಧ:— ಗುರುವೇ, ಹಸಿದು ಹಂಬಲಿಸಿ ಬಯಸಿದ ವಸ್ತುವು, ಈ ಪಾಪಿಯ ಹಸ್ತಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಬೆಂಕಿಯಾಗಿ ಒಡಲು ಸೇರಿದಂತಾಯ್ತಲ್ಲ! 'ತೋರಮಾಣಿಕವು ಭೂರಿಕೆಂಡವಾಯ್ತು.' ..... ಏನು ಮಾಡಲಿ! ಗುರುವೇ, ನಿಮ್ಮ ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವೆನು.

ಜಂಗೆ:— ಮಗೂ, ಒಂದುಪಾಯವು ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದೆ; ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಡ್ಡಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನೆಲ್ಲಿಂದ ತರುವಿ? ಹುಡುಗ ನೀನು?

ಸಿದ್ಧ:— ಗುರುದೇವಾ, ಯಾವ ಸಂಕೋಚವನ್ನೂ ಪಡಬೇಡಿ.

ಜಂಗೆ:— ಅದೇನು ಸಿಗಲಾರದ ವಸ್ತುವಲ್ಲ; ಮೊಸರನ್ನವಾದರೆ ನನ್ನೊಡಲಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಬಹುದೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ;

ಸಿದ್ಧ:— ಓಹೋ ಮೊಸರನ್ನವೇ? ಅದಾವ ಅಮೂಲ್ಯ ಪದಾರ್ಥವು? ಈಗಲೇ ತರುವೇ. (ಹೊರಡುವನು.)

ಜಂಗೆ:— ತಮ್ಮಾ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟೆಯಾ? ಅಯ್ಯೋ ಬರುವ ವರೆಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಗತಿಯೇನು? ಈಗ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸರನ್ನವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ?

ಸಿದ್ಧ:— ಸಿಗದೆ ಏನು? ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ; ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವೆಲ್ಲೆಯೂ ಹೋಗಬಾರದು. [ಓಡುವನು.]

ಜಂಗೆ:— ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯು ಎಷ್ಟು ದೂರವೋ ಕಾಣೆ,
ಅಯ್ಯೋ—ಎಂಥ ತಾಪವಿದು !

ಸಿದ್ಧೆ:— (ತಿರುಗಿ ಬಂದು) ಗುರುದೇವಾ, ಈ ಒಲ್ಲಿಯಿಂದ
ನೆರಳು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಬಿಸಿಲು ಬಹಳವದೆ. ನೆರಳು ಮಾಡಿದರೆ,
ಕೊಂಚ ಸಮಾಧಾನವೆನಿಸಬಹುದಲ್ಲವೆ?

ಜಂಗೆ:—ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ತಾಪಕ್ಕಾಗಿ, ನೀನೂ ಕಷ್ಟಪಡಬೇ
ಕಾಯ್ತಲ್ಲ !

ಸಿದ್ಧೆ:— ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ. (ನೆರಳು ಮಾಡಿ, ತಿರುತಿರುಗಿ
ನೋಡುತ್ತ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವನು.)

ಜಂಗೆ:— (ಎದ್ದು ಕುಳಿತು) ಎಂಥಾ ಬಾಲಭಕ್ತನಿವನು ?
ಈ ರತ್ನವನ್ನು ಹೆತ್ತ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಳ ಉದರಾಂಬುಧಿಯೇ ಧನ್ಯ ! ಈತನ
ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಪ್ರತಿಶಬ್ದವೂ ಮಧುರವಾಗಿ- ಮೃದುವಾಗಿ-
ನಯವಾದ ವಿನಯದೊಡನೆ, ರೇಶಿಮೆಯದಾರದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ಪೋಣಿ
ಸಿದಂತೆ ಮನೋಹರವೆನಿಸುತ್ತಿದೆ; ಮಾತಿನ ಭಾವವು ಭಕ್ತಿರಸದಿಂದ,
ಪಾಡಿಗೆ ಬಂದ ಹಗ್ಗಿನಂತೆ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ; ಮುಖವಂತೂ ತೀರ
ಮುದ್ದು. ಇಂಥ ದೇವಶಿಶುವು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ಬಂದಿದೆ.
ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ ಜನರಿಗೆ ಈ ಮಂಗಳಗ್ರಹದ
ಬೆಳಕು ಹೇಗೆ ಕಾಣಿಸಬೇಕು? ಎಂದೆಂದೂ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ
ಸಮಯವು ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ನಾನೀಗ ಹೂಡಿರುವ ಈ ಆಟದಿಂದಲೇ
ಈ ರತ್ನವು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸಿದ್ಧಾರಾಮನು, ಮೊಸರನ್ನು
ತರಲಿಕ್ಕೆ ಮನೆಗೆ ಧಾವಿಸಿರುವನಷ್ಟೇ? ಅವನು ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನಿ
ಲ್ಲಿಂದ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ; ನೋಡೋಣ, ಮುಂದಿನ ಸಂಗ
ತಿಯನ್ನು ! ನಾನಂತೂ ನನ್ನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಭಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ,
ನನ್ನನ್ನರಿಸುತ್ತ ಬಂದೇ ಬರುವನು; ಅವನು ಹೋಗಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾ
ದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಬೇಗನೆ ಇಲ್ಲಿನ ತೆರಳಬೇಕು. (ಹೋಗುವನು.)

ಷಷ್ಠ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಮುದ್ದುಗೊಂಡನ ಮನೆ)

ಸುಗ್ಗಲೇ:— (ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ) ನನ್ನ ಅರಗಿಳಿಯು, ಇಂದು ಬಾಯ್ಬಿಚ್ಚಿ
ಮಾತಾಡಿತು! ಇಂದು ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕವಾಯ್ತು.

ಮುದ್ದು:— (ಬಂದು) ಏನೇ ಸುಗ್ಗಲೇ, ಒಬ್ಬಳೇ ನಿಂತು
ಕೊಂಡು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವೆ? ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಸಂತೋ
ಷದ ಸುಳಿಯು, ಮುಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ! ಅಂಥ ಸಂತೋ
ಷದ ವಿಚಾರಯಾವುದು?

ಸುಗ್ಗ:— ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನು ಬಂದು, ಹೃದಯದ ಕಡಲಲ್ಲಿ
ಸಂತೋಷದ ತೆರೆಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದನು, ಆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡ
ಬೇಕೆಂದು—

ಮುದ್ದು:— ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸೂರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು? ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ
ಅಂತೇ ನನ್ನ ಹಾದಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದೆಯೇನು? ಸಿದ್ಧರಾಮನ
ಸಮಾಚಾರವೇನು?

ಸುಗ್ಗ:— ಸಮಾಚಾರವೆಂದರೆ—ನಡುಮಥ್ಯಾನ್ನದಲ್ಲಿ ನೂಲುತ್ತು
ಕುಳಿತಿದ್ದೆ, 'ಅವ್ವಾ-ಅವ್ವಾ' ಎಂದು ದನಿ ಬಂತು. ಯಾರೆಂದು
ನೋಡಿದರೆ—

ಮುದ್ದು:— ಸಿದ್ಧರಾಮ!

ಸುಗ್ಗ:— ಯಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ, ನನ್ನ ಸಿದ್ಧದೇವ! 'ಏಕೆಕಂದಾ'
ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. "ನೊಸರನ್ನದ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡೆ"ದನು!

ಮುದ್ದು:— ಭಲೇ, ಸಿದ್ಧದೇವನೇ ಅಂದನೇ, ನೊಸರನ್ನದ ಬುತ್ತಿ
ಕಟ್ಟಿಕೊಡೆಂದು?

ಸುಗ್ಗ:- ಹೌದು ಹೌದು! ಸಿದ್ಧರಾಮನಾಡಿದ ನುಡಿಗಳೇ!

ಮುದ್ದು:- ನನ್ನ ಹಂಸನು, ಹಸಿದು ಹಾಲು ಬೇಡಿದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಪಾಪಿಕೆವಿಗಳು ಕೇಳಬಾರದೇ? ಇರಲಿ. ನೀನಾದರೂ ಪುನೀತಳಾದೆ ಯಲ್ಲ! ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿಯಾ ಕಂದನಿಗೆ? ಏನು ಇಲ್ಲೇ ಉಂಡು ಹೋಗು ಅಂದೆಯೋ?

ಸುಗ್ಗ:- ಹಾಗೇನೂ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ, ಮರುಮಾತಾಡದೆ ಬುತ್ತಿಕಟ್ಟಿ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು-- ಮತ್ತೆ ಜಗಿದನೇ ಹೊಲಕ್ಕೆ!

ಮುದ್ದು:- ಪ್ರಿಯೆ ಈ ಸಂತೋಷದ ಸಮಾಚಾರ ಹೇಳಿದ ಗಾ ವನ್ನು, ಈ ಮುದ್ದುಗೊಂಡನು ಏನು ಕೊಟ್ಟು ತೀರಿಸಬೇಕು?

ಸುಗ್ಗ:- ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿ, ಸಾಕು! (ಇಬ್ಬರೂ ನಗು ವರು.)

[ಪರದೆ ಇಳಿಯುವದು.]

ಸವ್ವಮ-ಪ್ರವೇಶ.

ಸಿದ್ಧ:- (ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು) ಓಹೋ, ನನ್ನ ಗುರುದೇವನು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ನಾನು ನೆರಳು ಮಾಡಿ ಕುಳಿಸಿದ ಸ್ಥಳವು ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಹೌದು ಇದೇ! ನೆರಳು ಮಾಡಿದ ಫೋತರವೂ ಇಲ್ಲ-ಗುರು ವರನೂ ಇಲ್ಲ. ಆಯೋ ನನ್ನ ಸೂರ್ಯಮುಳುಗಿ, ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಿಂದ ಹೆಣೆದನಲ್ಲ! (ಕುಳಿತು ಬಿಡುವನು.) ನಿರಾತೆಯೇಕೆ ಒಡಲಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಕೃತ್ರಿಮನೆಲಲು ಸಾಕಾಗದೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಾದರೂ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರು. (ಸುತ್ತುನೋಡಿ) ಅಗೋ, ಅಲ್ಲಿಗೊಂದು ಮರವಿದೆ: ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತರಬೇಕು. ಹುಡುಕಾ ಡೋಣ. (ಹೊರಟು)

ಪದ—ಧಾಟಿ— ಸರಜಸ್ವವಿದು, ಸರಜಸ್ವವಿದು “

ಗುರುದೇವನನ್ನು—ಗುರುರಾಯನನ್ನು ||

ಮರಮರಗಳ ಚರಿಸಿ ಅರಸುವೆ ಮೋದದಿ |

ಉರಿಯೊಡಲನು ಶಾಂತಿಗೊಳಿಸುವೆನು ||೧||

ಮರಗುತ ಕಾನನ ಸೇರಿದನೇನೊ |

ಭಕ್ತದಿ ಕೆಳೆಯಲಿ ಧುಮುಕಿದನೋ ||೨||

(ನೋಡಿ) ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಈ ಮರದ^{##} ನೆರಳಗೂ ತಂಗಿಲ್ಲ
ನನ್ನ ಗುರುದೇವನು! ಇದೇ ಮರವು ಒಳ್ಳೇ ದಪ್ಪವಾಗಿ ನೆರಳನ್ನು
ಹಾಸಿದೆ; ಇದರ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಆ ಮರದೆಡೆಗೆ ಹೋಗಿ
ರಬೇಕೇನು? ಒಡಲುರಿ ತಾಳದೆ, ಸರೋವರದ ತೇವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು
ಕೊಂಡಿರಬೇಕೇನು? (ಹಳಹಳ.) ಗುರುದೇವಾ, ನಾನು ತಡಮಾ
ಡಿದೆನೆಂದು, ತೆರಳಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ನಾನಾದರೂ ಬೇಗನೆಯೇ ಬಂದಿರು
ವೆನು! ಗುರುವೇ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸಾಗಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಭೇ, ಕರು
ಣಾಕರನಾದ ನೀನು ನನ್ನಂಥ ಬಾಲಕನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಮನ್ನಿಸ
ದಿರುವೆಯಾ? ಹೀಗೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಫಲವಿಲ್ಲ, ಮುಂವಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ಹುಡುಕಬೇಕು. (ಅವಸರದಿಂದ ತೆರಳುವನು.)

೦ನೇ ಅಂಕವು ಮುಗಿದುದು.

ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಕಮರಿಯ ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹಾರಲಿಕ್ಕೆ
ಯತ್ನಿಸಿದ್ದು.

೨ನೇ ಅಂಕು.

ಪ್ರಥಮ-ಪ್ರವೇಶ.

ಕಲ್ಯಾಣಿಣಿ:— [ಆರಿದ ದೀವಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡ ಕೊಂಡು] ಬಲು ಹೈರಾಣವಸ್ಥಾ, ಈ ಪರೂತವ ಚಿತ್ತಿ. ನಾ ತಿಳ ಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಒಳ್ಳೇ ಮೋಜೆಂದು, ಆದರೆ ಈಗ ಘಜೀತ್ಯಾಗ ಸಿಕ್ಕಂಗಾ ಗೈತಿ! (ನೋಡಿ) ಅಗೋ, ಅತ್ತಿವೆ ಯಾರೋ ಬರತಾರೆ: ನಮ್ಮ ಕುಣಾನೇ ಕಾಣದೆ. (ಗುರುತಿಸಿ) ಓಹೋಹೋ ನಮ್ಮ ಪರಬಯ್ಯ ನವರು! ಯಾಕ್ರೀ ಗುರುವೇ, ಹಿಂಡು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು ಮರಿ?

ಪರಬಯ್ಯ:— [ಕಾಪಡಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದು] ಏನು ಕೇಳಿ ಬಾ ನನ್ನ ಸುಡಿಗೆ! ಆ ಪಡುವಣ ನಾಡಿನ ಸರಸಿಯವರು, ಜಂಗಮ ರಿಗೆ ಕರಿಗಡಬು ಹೆರತ್ತಪ್ಪಿನ ಊಟ ಹಾಕಿಸಿದರು. ಬಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಲಿಕ್ಕ ಜತೆಗೆ ಬುರಬುರಿ! ನಾಲಿಗೆಗೆ ರುಚಿ ತಗೊಂಡಿದ್ದು. ಜಗ್ಗಿ ಹೂ ಡೆವೆ; ಎಣಿಸಿ ಹದಿನಾರೇ ಮತ್ತೆ! ಆದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಭಾರವಾಗಿ, ನಡ ಯಲಿಕ್ಕೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪರಸೆಯವರು, ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ದ್ವಾರೆ. “ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟು ಪ್ರಾಣ ಮಾಡಿದರ ಮ್ಯಾಣ ಬಿತ್ತೋ ಮಲ್ಲಯ್ಯ!”

ಕಲ್ಯಾಣಿಣಿ:— ಈ ಕಂಬಿಯನ್ನು ಹೊರೋದು ಬೇರೆ.

ಪರ:— ಆಪ್ತ; ನಾನೇ ಇನ್ನೂ ಜಾಣತನ ಮಾಡಿ, ಇನ್ನೂ ಏನು ಕಂಬಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮೂರ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಹು ಯಲ್ಲಿ ಒಗೆದಿ ದ್ದೇನೆ! ಆವಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತಿಂತಿದ್ದವು.

ಕಲ್ಯಾಣಿಣಿ:— ಆಪ್ತ ಕಂಬಿಗಳ ಇಸಾರವೇಕೆ ಹೊರಬೇಕು?

ಪರ:— ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಹುಡ್ಡಿನ ಆಶೆಗಾಗಿ! ವರ್ಷ ನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಸುಗ್ಗಿಯನ್ನು ಒಡಕೊಂಡರೆ, ವರುಷದ ಗಂಜಿ

ಯಾಯ್ತು. ದುಡಿಯುವ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ- ಊಟಂತೂ ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಂಬಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಪದರಲ್ಲಿ! ಹೊಟ್ಟೆ ಮಂದಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಹೋಯ್ತು ತಂಬೂರಿ ಮನೀಗಿ ಬಂತು; ನಡಿಯಸ್ತು ಮತ್ತೇನಿದೆ!

ಕಲ್ಯಾಣಿ:--ನಾನೂ ಅದೇ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೇ ಚೆನ್ನವೇನು ಸಾವಕಾರನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯಂತೆ ಬಂದೆ; ಬರಬಾರದು ಬಂದು ಒಲು ಹುಚ್ಚಬಾರಿಗೆ ಆದೆ.

ಪರ:--ಹುಚ್ಚಾ, ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ? ಜಂಗಮರ ಪಂಕ್ತಿಗೆ ಊಟ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಮೈಮೇಲೆ ಬಿಂಡ ಪರಹತ್ತಿದೆ; ಊರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಪಿಂಡು ಇದ್ದೆಯಾ? ಈಗ ಒಳ್ಳೇ ನುಗ್ಗಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತೀ.

ಕಲ್ಯಾಣಿ:--ಏನು ಕೂಳು ಹೋಗ್ತದೇರೀ, ಲೆಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಸರು ತಂಬಾಕಿನ ಪುಣ್ಯ ಏನು?

ಪರ:--ಹಾದು. ಅದರಿಂದ ಕೂಳು ಬಹಳ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೇ ನೀಗಾಗಿರುವಿ.

ಕಲ್ಯಾಣಿ:--ಕಷ್ಟ ಭಹಳರೀ. ಮುಖಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮನುಷ್ಯ ಇನ್ನೂ ಜಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. ನೀವೇನು ಬಲ್ಲಿರಿ. ಬಂದ್ತೊತ್ತು ಕೂಳು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ತಾಳೇನು, ಮಲ್ಲಿಯ್ಯನ ಪ್ರಸಾದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಗೊಂಡೇನು, ಇನ್ನೊಂತಾಸು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಲಗೆಂದರೆ ಹಾಗೂ ಮಾಡುವೆನು. ಆದರೆ, ನೀವೆಗೆ ಹಿಡಿಯೋದು, ನೀರು ಹೊರೋದು, ಬಲು ಕಷ್ಟ. ನಿಮ್ಮದು ಒಲು ಸೊಗಸು. ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಅಯ್ಯನಾಗಿ ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ?

ಪರ:--ಮಗನೇ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆ ಪದವಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು? ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕು ಪುಣ್ಯ! ಪಡಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಪಡಕೊಂಡು?

ಕಲ್ಯಾಣ: -- ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕಷ್ಟ ಪಡಬೇಕಾಗುವದು. ಕಷ್ಟಬಟ್ಟು, ಪುಣ್ಯಮಾಡಿ, ಅಯ್ಯನಾಗಿ ಹುಟ್ಟೋಕೆಂತಾ, ಇದೇ ಕಷ್ಟನಮಗಿರಲಿ! ಬೇಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಿತ್ತಿರನ್ನು! ನಿಮ್ಮ ಜತೆಗೆ ನಡದರೆ, ನಮ್ಮ ಕೂಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲು ಬಿದ್ದೀತು. ಪರಸಿಯವರನ್ನು ಕೂಡಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಪರ: -- ಹೀಗೇನು? ಹಾಗಾದರೆ ನಡಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೇಬಿಗಿಯುವೆ. ನಾನು ಇದೇ ಈಗ ಕೂಡಲೆ ಏರಿರುವೆ. [ಎಂದು ಹೋಗುವರು.]

ದ್ವಿತೀಯ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನು)

ಸಿದ್ಧರಾಮ: -- [ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತ] ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಕಡಗೂ ನನ್ನ ಗುರುದೇವನು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು ಗಡಮರಗಳೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗಿದೆ. ನನ್ನಯ್ಯನು ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ್ದಾನು? ನನ್ನ ಗುರುವರನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಯಾರು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು? ಹಕ್ಕಿಗಳಿರಾ, ನೀವು ಮುಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವಿರಿ; ನನ್ನ ಗುರುದೇವನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕಂಡಿರುವಿರಾ? ಹೇಳಿ, ನಮ್ಮಯ್ಯನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನಿಷ್ಟು ಹೇಳಿರಿ. ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಹೊಲದೊಳಗೆ ಬಂದು ನವಣಿಯ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವಿರಂತೆ! (ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು) ಹಕ್ಕಿಗಳೇ ಏನನ್ನುವಿರಿ? ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲವೇ? ಅಗೋ ಅಲ್ಲಿ ಬಹು ಎತ್ತರವಾದ ಮರವೊಂದಿದೆ! ಅದನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ನನ್ನ ಗುರುವಿನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು! [ಮರದ ಒಳಹೋಗಿ] ಓ ಮರವೇ, ಮುಗಿಲ ತನಕ ನೀನಿರುವಿ, ನನ್ನ ಮೈತುಂಬಾ ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ನನ್ನ ಗುರುದೇ

ನನನ್ನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಕಂಡಿರುಪಯಾ? ವೈತ್ರಂಜ ಭಸ್ಮಲೇಪಿತನಾದ ನನ್ನ ಗುರುವು, ಬೂದಿಮುಚ್ಚಿದ ಇಂಗಳದಂತಿದ್ದಾನೆ; ಆದರೆ ಒಡಲಾರಿಯಿಂದ ಕಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕೊರಳಲ್ಲಿ--ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸರಗಳು ಚಿಚ್ಚಕಟ್ಟಿಗಿದ್ದದ್ದು, ಈಗ ಏನೋ ತಾಪದಿಂದ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿರಬೇಕು! ಇಂಥಾ ನನ್ನೊಡೆಯನು ನಿನ್ನ ಕೋಟಿಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ಆಗೋ ನಾರದನಂತೆ ಲೋಕ ಸಂಚಾರಿಯಾದ ವಾಯುದೇವನು, ಓಡುತ್ತ ಬಂದನು. ಆತನೇನಾದರೂ ಸುದ್ದಿ ತಂದಿದ್ದಾನೆನು? ವಾಯುದೇವಾ, ನನ್ನೊಡೆಯನನ್ನು ಕಂಡೆಯಾ? ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಆ ಆನಂದದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ಹೇಳು ಹೇಳು, ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಡ, ನಿನಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಸಂಪಿಗೆಗಳ ತೋಟವನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಡುವೆ, ನೀನಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವಿಯಂತೆ? ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ನನ್ನ ಯ್ಯನ ಸುದ್ದಿಯು? [ಮೇಲ್ನೋಡಿ] ಸೂರ್ಯದೇವಾ, ಲೋಕದ ಕಣ್ಣು ನೀನು; ನೀನಾದರೂ ಹೇಳು! [ಮುನ್ನೋಡಿ] ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನಿಷ್ಟು ಕೇಳೋಣ; ಅಪ್ಪ-ನೀನೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿ? ನನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ಕಂಡೆಯಾ? ಅಯ್ಯೋ, ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ನಾನಾರಿಗೆ ಕೇಳಿದೆನೋ, ಅವನು ಮಾಯವಾಗಿಯೇ ಹೋದನಲ್ಲ? ಇರಲಿ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗುರುದೇವನು, ಇದೇ ಹಾದಿಯಿಂದ ಹಾದು ಹೋದಾನು. ಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿರಬೇಕು. [ಕುಳಿರುವನು.]

ಪದ—ಧಾಟಿ--- ಪಾಟಕಾಳಕರಾಳಕ ಪಾಲಿನಿ

ಗುರುದೇವನು ಬರುವನೀದಾರಿಯೊಳ್ ||ಪ||

ಗಾಳಿಯನೇರಿ, ಬಲುಮೆಯ ತೋರಿ

ಬಾಲನ ರಮಿಸಲು, ವೇಗದೊಳ್ ||೧||

ಒಡಲಾರಿ ಶಾಂತಿಸೆ, ಗಡದಡಿಯಿಡುತೆ .

ಕಡುವುಮತೆಯ ಈ ಬಾಲನೊಳ್ ||೨||

ಓಹೋ ಇನ್ನೂ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! ಛೇ, ಛೇ, ಹೀಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದಾನು? ನನ್ನದೇ ಹುಚ್ಚುತನ! ಗುರುವೇ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋದೆ? ಮನೆಯಿಂದ ಒರಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತಡವಾಯಿತೇ? (ಅಳುತ್ತ) ಈ ಪಾಪಿಯು ಮುಟ್ಟಿದ ಅನ್ನವನ್ನಣ್ಣಲೇ ಬಾರದೆಂದೆಯಾ? ಈ ಪಾಪಿಯು ಮೋರೆಯನ್ನು ನೋಡಲಾರೆನೆಂದುಕೊಂಡಿಯಾ? ಗುರುವೇ, ಈ ಪಾಪಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಕಾಸುತಿಂದ ನಿನ್ನ ಒಡಲಾರಿಯು ನಿನ್ನನ್ನೆಷ್ಟು ಬಾಧಿಸಿರಬಹುದಲ್ಲ? ಆ ತಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆಯಾ? (ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡುತ್ತ) ಏನು ಹೀನ ಜನ್ಮ ನನ್ನದು! ಗುರುವನ್ನು ಕೊಂದ ಬೋಡಿ ಜನ್ಮವೇ ನಿನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾ ರವಿರಲಿ! ಪಾಪಿರಪಾಪಿ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ! ಸಿದ್ಧಾ, ನಿನ್ನ ಜನುಮ ವನ್ನು ನಾಯಿಗೆ ಹಾಕು! ಇಂಥ ರತಕೀರ್ತಿಮಾಡಿ, ಈ ಲೋಕ ದಲ್ಲಿ ಮೋರೆಯೆತ್ತಿ, ತಿರುಗುಪಿಯಾ? ಈಗಲೇ ಸತ್ತ, ಹದ್ದುಕಾಗೆಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವೇಕಾಗಲೊಲ್ಲ? ಛೇ, ನಿನ್ನ ಹಾಕು ಜನ್ಮವೇ? (ಅಳುತ್ತ ಝಳವನು.)

ತೆರೆಯಲ್ಲ -- ಹಾಲಗಿರಿ ಮೇಲಗಿರಿ ವಸ್ತುತ್ವಲ್ಲಯ್ಯಾ --ಘೇ!

ಸಿದ್ಧಾ:--(ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕುಳಿತು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು) ಏನೋ ಫ್ಲಾನಿಯು ಕೇಳಿಸುತ್ತದಲ್ಲ! ಗುರು ದೇವನೇ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಮಲ್ಲೇಶಾ, ಗುರುವೇ--ಛೇ ಅವನೆಲ್ಲಂದ ಬಂದಾನು. ?

ತೆರೆಯಲ್ಲ: (ಘೇ ಘೇ ಎಂಬ ಉಗ್ಗಡಣೆ ನಡೆದೇ ಇದೆ)

ಸಿದ್ಧಾ:--(ಕೇಳಿ) ಬಹು ಜನರ ಫ್ಲಾನಿಯಿದೆ. ಮುಂದಕ್ಕಾದರೂ ಓಡಿಹೋಗಿ ನೋಡೋಣ. (ದಿಬ್ಬಹತ್ತಿನೋಡಿ) ಅಹ್ಹ, ಆ ಜನ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಗುರುದೇವನು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಇದ್ದಾನೆ; ಅತ್ತಲೇ ಜಿಗಿಯುತ್ತೇನೆ. [ಹೋಗುವನು.]

[ಯಾತ್ರಿಕರಾದ ಚೆನ್ನದೇವ, ನೀಲಾಂಬೆ, ಪಾರ್ವತಿ, ಕಲ್ಲಣ್ಣಣ್ಣ, ಪರಬು ಮೊವಲಾದವರು ಬುಗ್ಗಡಿಸುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು.]

ಪರಬು: - ತೆಟ್ಟರೆ, ಬಿಸಿಲಾಯಿತು. ಪಯಾಣ ಇಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಸಿರಿ.

ಚೆನ್ನದೇವ:— ಸರಿ. ಹಾಗೇ ಮಾಡೋಣ. ಕಲ್ಯಾಣೇ. ಮುಂದೆ ಓಡಿ, ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಆ ಮರದ ನೆರಳಿಗೆ ಬಿಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು.

ಕಲ್ಯಾಣೇ : ಹೊರಟೆ [ಹೋಗುವನು.]

ಪಾರ್ವತಿ: - ಅವ್ವಾ, ಶ್ರೀಶೈಲವು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ದೂರ ?

ನೀಲಾಂಬಿಕೆ:— ಇನ್ನೇನಿಲ್ಲ, ಒಂದೆರಡು ಪಯಣಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಂತು !

ಪಾರ್ವತಿ:—ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಇಂಥಾ ಗುಡ್ಡ, ಅರಣ್ಯ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ.

ನೀಲಾ:—ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಬಲುಗಟ್ಟಿಗರು! ಇಂಥಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಾಳೈ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಎನ್ನೋ !

ಚೆನ್ನ:—ಹೇಗಂದರೇನು? ನಮ್ಮಂತೆ! ಯಾಕೆ ಪ್ರಭಯ್ಯನವರೇ!

ಪ್ರಭು:—ಓಹೋ ಆದರಲ್ಲೇನು?

ಪಾರ್ವತಿ:— [ಆಘ್ರತೆಯಿಂದ] ಓಹೋ ಆದರಲ್ಲೇನು? ಹೀಗೆ ನೀರಮೇಲೆ ಚಲ್ಲಾಟವಾದಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದರೆ ಹೇಗೆ ಸ್ವಾಮಿ?

ನೀಲಾ:—ತಂಗೀ ಹಾಗನ್ನಬಾರದು, ಸ್ವಾಮಿಗಳೆ! 'ಹಾಲು ಮೊಸರು' ಅನ್ನು !

ಪಾರ್ವತಿ:— ಹಾಲುಮೊಸರು, ಅನ್ನ-ಕಡಬು..... . (ಎಲ್ಲರೂ ನಗುವರು.)

ಚೆನ್ನ:— ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ. ಈವೊತ್ತು ಗಣಂಗಳು ಯಾವ ಭೋಜನವನ್ನು ಒಯಸುತ್ತಾರೆ! ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಪಾಯಸ-ಕರಿಗಡಬು-ಪೀರು....

ಪರಃ--ಛೇ ಛೇ ಛೇ, ಇವು ಯಾವವೂ ಬೇಡ. ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಹೋಗಿದೆ. ಇಂದು ಬರೀ, ಸಜ್ಜೆಯರೊಟ್ಟು, ಕೆನೆಮೊಸರು ಸಜ್ಜಾಗಲಿ!

ಚೆನ್ನಃ--ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸೈ.

ಪಾರ್ವತಿ--ಅವ್ವಾ, ಅದೋ ಯಾವನೋ ಹುಡುಗನು ಓಡುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ನೀಲಾಃ--ಹೌದು. ಯಾವನಾದರೂ ಪರಸಿಯವನಿರಬೇಕು; ಇತ್ತಲೇ ಬಂದನು.

ಚೆನ್ನಃ -- ಈ ಹುಡುಗನು ಇಷ್ಟೇಕೆ ಧಾವಿಸುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?

ಪ್ರಭುಃ--ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದು, ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ, ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನು.

ಸಿದ್ಧಃ-- [ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮುಖವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತವನು]

ಪಾರ್ವತಿ-- ಅವ್ವಾ, ನೋಡೇ ಈತನ ಕಾಲೆಲ್ಲ ನೆತ್ತರವಾಗಿದೆ.

ನೀಲಾಃ--ಹೌದು. ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬರಚಿದೆ; ಏನಾಗಿರಬೇಕು?

ಚೆನ್ನಃ-- ಹುಡುಗನು, ಗಾಬರಿ ಬೇರೆ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರನ್ನೋ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾಲಲ್ಲೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಕಿಚ್ಚು ಬರುಕಿದಂತೆ ಬಿಸಿಲು ಬೇರೆ, ಸುರಿಯುತ್ತದೆ.

ನೀಲಾಃ-- ತಮ್ಮಾ ನೀನವರು? ಇಷ್ಟೇಕೆ ಹೆದರಿರುವ ಏನಾಯ್ತು?

ಪಾರ್ವತಿ-- ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳೆಕೊಂಡಿರುವೆಯಾ ?

ಸಿದ್ಧಃ-- (ಮನದಲ್ಲ) ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲಿನಲ್ಲ!!

ಪಾರ್ವತಿ:—ಅನ್ವಾ, ಎಳೆಕಾಲುಗಳು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹುರುಪುಳಿಸಿ, ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಎದ್ದಿವೆ ನೋಡೇ? ಅಂಥಾ ಗುಳ್ಳೆಗಳಿಗೆ ಮುಳ್ಳುಬೇರೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿವೆ.

ನೀಲಾ:—ಹೌದು! ಎಳೆ ಕಂದಮ್ಮ ಇನ್ನೂ! ಇಂಥಾ ಧ್ರುವನ ವನವಾಸವು, ಏಕೆ ಬಂದದೆಯೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?

ಚೆನ್ನ:—ಮಾತಾಡಿಸಿದರೆ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡಲೊಲ್ಲನು; ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಾದರೂ ತಿಳಿಯುತ್ತವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಪರ:—ನಮ್ಮ ಮಾತು ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ಲೆಂದರೆ, ನಗೆಗಡೆಯಾದ ಮಾತು! ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಒರೋದಿಲ್ಲವೇ? ಹುಡುಗನು ಮುಕನಿದ್ದಾನು!

ಸಿದ್ಧ:—(ಮನ) ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನಯ್ಯನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ! (ಅಳುತ್ತ) ದೇವರೇ, ನಾನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬೇಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ? ನನಗುರುದೇವನೆಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? (ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ ಅಳುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ-ಗುರುವೇ... ಗುರುದೇವಾ?

ಚೆನ್ನ:—(ಗಾಬರಿ) ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಇವೇನು ಗೋಳು! ಓಡುತ್ತ ಬಂದ ಹುಡುಗನು, ಒಪ್ಪಿಂಮೊಮ್ಮೆ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲ!

ನೀಲಾ:—ಹೂವಿನಂಥ ಹುಡುಗ: ಬೆಂಕಿಯಂಥ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದನಲ್ಲ!

ಚೆನ್ನ:—ಹುಡುಗನು ಒಳ್ಳೆ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಯಾರೋ ಶ್ರೀಮಂತ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ? ತಮ್ಮಾ, ಯಾಕೆ ಅಂತೀ?—ಯಾರನ್ನೂ ಕಳಕೊಂಡೆ? ನೀಲಾಂಬೇ, ಈತನು ನನ್ನೊಡನೆ ಮಾತಾಡನು. ನೀನಾದರೂ ಮಾತಾಡಿಸಿ ನೋಡು!

ನೀಲಾ:—ಮಗೂ, ಸುಮ್ಮನಾಗು. ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ, ಯಾರನ್ನೂ ಕಳಕೊಂಡಿರುವೆ?

ಪಾರ್ವತಿ :- ಹಸಿವೆ ಆಗಿದೆಯೇ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಈಗಲೇ ನಿನಗೆ ಹಾಲುಂಡಿ ಕೊಡುವೆನು.

ನೀಲಾಃ--ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಅಳಹತ್ತಿದನಲ್ಲ ! ತಮ್ಮಾ, ಅಳಬೇಡ. (ಎತ್ತುತ್ತ) ಏನಾಗಿದೆ ತಿಳಿಸು; ಯಾರಾದರೂ ಹೊಡೆದರೇ? ಯಾರು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರು, ಇಷ್ಟು ಪರಿಗಾಯವಾಗುವಂತೆ !

ಪಾರ್ವತಿ :- ಅಂತೇ, ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತು ಸಹ ಬರಲೊಲ್ಲವು ನೋಡೇ ಬಾಯಿಂದ ! ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಶಿರಗಳು ಬಿಗಿದಿವೆ; ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಗೇ ಸೆಲೆಯಾಗಿ ಹರಿಯಹತ್ತಿದೆ.

ನೀಲಾಃ--(ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು) ಹೇಳು, ಹೇಳು. ನಿಮ್ಮವನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯಾ ? (ತಪ್ಪಡಿಸುವಳು.)

ಸಿದ್ಧಃ--ಇಲ್ಲ-ನನ್ನ ದೇವನು..... [ಬಿಕ್ಕುತ್ತ] ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

ನೀಲಾಃ--ಕೇಳಿದಿರಾ?

ಚೆನ್ನಃ-- [ಆಶ್ಚರ್ಯ] ಬಲು ಜಾಣಹುಡುಗ !

ಪರಃ- ತಮ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಗುರು ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಯವರು ?

ಸಿದ್ಧಃ--ನನ್ನ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರು ಮಲ್ಲೇಶ; ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನಂತೆ!

ಪರಃ--ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅಳುವುದು? ನಿನ್ನ ಗುರುವು ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನು.

ಸಿದ್ಧಃ--ಆತನ ಸ್ಥಳವು ಯಾವ ನಿಟ್ಟಿಗಿದೆ?

ಚೆನ್ನಃ--ನಾವೂ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವೆವು; ನಮ್ಮೊಡನೆ ಬಂದರೆ, ನಿನ್ನ ಗುರುವನ್ನು ನಿನಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಿದ್ಧಃ--ಹಾ ಹಾ ಹಾ!!! ಹಾಗಾದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಪದ—ಛಾಟಿ—‘ಈ ಭಸ ಶ್ರೀಮತೇ ನಾ’

ಮರೆಯೆನು ನಾನುಪಕಾರವನೆಂದು ||೪||

ಭ್ರಮಿಸುವ ಭ್ರಮರಕೆ, ಸುಮವನು ತೋರಿದ |

ತಮದೊಳನಾಥಗೆ, ಕರವನು ನೀಡಿದ ||೧||

ಕಳುಹಿದ ನಿಮ್ಮನು ಆ ಗುರುದೇವನು|

ಬೆಳೆಸಲಿನ್ನು ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಲತೆಯನು ||೨||

ಚೆನ್ನಾ:—ನೀಲಾಂಬೇ, ಈ ಎಳೆ ಮಗುವಿನ ಸಾಕ್ಷಿಕ ಗುಣವನ್ನು ಕಂಡು, ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರುತ್ತಲಿದೆ.

ನೀಲಾ:— ಇಂಥ ಸದ್ಗುಣಮಾಣಿಯು, ಯಾವ ಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಿಸಿತೋ! ಬಾ ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ಮುದ್ದು ಮುಖವು ಕಳೆಗುಂದಿದೆ; ತೊಳೆಯುತ್ತೇನೆ, ಬಾ ನನ್ನ ಹತ್ತರ!

ಪರ:—ಶೆಟ್ಟರೇ, ನಾನು ಶ್ರೀಶೈಲ ಮಾಡಹತ್ತಿ, ಈ ಸಲಕೂಡಿಸಿ ಹಡಿನೇಳು ಸಲವಾಯಿತು. ಮಲ್ಲೇಶನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ಹೋಗುತ್ತೇ ವೆಯಾದರೂ ಈ ಕಂದನಷ್ಟು ಹಂಬಲ ನಮಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಡಿನೇಳು ಸಲದಯಾತ್ರೆಯ ಫಲವನ್ನು ಈತನ ಹಂಬಲದಿಂದೊದಗುವ ಪುಣ್ಯದ ಮುಂದೆ ಧೂಪಹಾಕಬೇಕು.

ಚೆನ್ನಾ: -- ಇಂಥ ಹಂಬಲವಿದ್ದರೆ, ಯಾವ ಯಾತ್ರೆಯ ಅವಶ್ಯ ಕತೆಯೇ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಭಲೆ, ಭಲೆ, ಹುಡುಗಾ! ಇದೆಲ್ಲಾ ಆ ಪರ ಮಾತ್ಮನ ಲೀಲೆಯೇ ತೋರುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಆಡಂಬರ ಭಕ್ತಿಯ ಗರ್ವ ಖಂಡನಕ್ಕಾಗಿ, ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಸೆದ ಬಾಣವಿದು! [ಹೋಗುವನು]

ತೃತೀಯ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಲೆಯು.)

ಸುಗ್ಗಲೆ—

ಪದ—ಛಾಟ— ‘ಪ್ರೇಮಪುತ್ರಿಯನ್ನ ಮನಕ’

ಬಾರನೇಕೆ ಸಿದ್ಧಪೀಠ

ತೋರನೇಕೆ ಮುಖವಧೀರ || ಪ ||

ಹಸುಗಳೆಲ್ಲ ತೊಳಲಿಸುವವೋ |

ಕೊಸರಿ, ಯವನ ಬಳಲಿಸುವವೋ ||

ನಸುಕ ವೋಡಿಗಿ, ನೋಸ ಹೋದನೋ |

ನುಸುಳಿ ಶತಿಯ, ದೇಕೆ ಬಾರನೋ || ೧ ||

ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಯ್ಯನು ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ನಸುಕಾಯಿತು? ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೋದಾಗಿನಿಂದ ಅವನನ್ನು ಅಷ್ಟಿ ಕೊಂಡು, ಮದ್ದಿಡುವ ಆಶೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿದೆ; ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿರಲಿ ಕ್ಕಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ? ಹಸುಗಳು ಕಾಡುತ್ತ ಆತನನ್ನು ತೊಳಲಿಸಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ವಷ್ಟೇ? ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತಾಡಿದಂಥ, ಸವಿಸಕ್ಕರೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಉಣ್ಣಿಸಿಯಾನೆಂದು ಹಸ ಗೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವೆ.

ತೆರೆಯಲ್ಲಿ: — ‘ಅಂಬಾ; ಅಂಬಾ’

ಸುಗ್ಗಲೆ:— (ತಟ್ಟನೆ) ಬಂದ, ನನ್ನ ಗೋಪಾಲ ಬಂದ. (ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರುವಳು) ಭೀಮಾ, ಹನುವಾ, ಸಿದ್ಧಣ್ಣನೆಲ್ಲಿವಾ ನೆ? ಅವನೇಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ?

ಹನು:— ಅವನು, ಅದೆಲ್ಲ ನಮಗೇನು ಗೊತ್ತು!

ಸೋಮಃ -- ಸಿದ್ಧಣ್ಣ, ನನ್ನೊಡನೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಎತ್ತಹೋಗಿ ದ್ವಾನೋ ನಾನರಿಯೆವು. ನಾವು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹಾದಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಬೇಸತ್ತೆವು.

ಭೀಮಃ -- ಮತ್ತಾರಾದರೂ ಹೊಸಗೆಣಿಯರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರು, ಅತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು. ಅಗೋ ನೋಡು ಅವನು ಬಂದೇ ಬಿಟ್ಟ.

ಸುಗ್ಗಃ -- (ನೋಡಿ) ಹಾದು; ಬಂದ.

ಹನಃ -- ಯಾಕಪ್ಪಾ, ಸಿದ್ಧಪ್ಪ! ನಮ್ಮ ಗೆಳೆತನ ಬಿಟ್ಟೆಯಾ?

ಭೀಮಃ -- ಹಸುಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾನೆ ಕಾಣುತ್ತೆ

ಸುಗ್ಗಃ -- ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಬರಿ ಹಸುಗಳೇ ಅವೆ.

ಹನಃ -- ಸೋಮ್ಯಾ ನಮ್ಮ ದನಗಳು ಮುಂದೆ ಹೋದವು! ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.

ಸೋಮಃ -- ಸಿದ್ಧಣ್ಣನನ್ನು ನಾಳೆ ಮಾತಾಡಿಸೋಣಂತೆ ! ನಡೆಯೋ ಭೀಮಾ (ಹೋಗುವರು.)

ಸುಗ್ಗಃ -- ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ನನ್ನಣ್ಣ! ಏನಾಯಿತೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಬಂದವನನ್ನು, ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗಿ ಗೊಟ್ಟಿ. ಗೆಳೆಯರ ಜತೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ಕಂಡು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನಗೇಕೆ ಅಂಥ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. [ಹಳಹಳೆ]

ಮುದ್ದುಃ -- (ಬಂದು) ಸುಗ್ಗಲೇ ಹೀಗೇಕೆ ಕುಳಿತಿರುವಿಯೇ? ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲ?

ಸುಗ್ಗಃ -- ಸಿದ್ಧರಾಮನಿನ್ನೂ ಅಡವಿಯಿಂದ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ!

ಮುದ್ದುಃ -- ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ? ! ಅಗಲೇ ಹೇಳಬೇಕಿತ್ತು? ಹಸುಗಳನ್ನಾರು ತಂದರು?

ಸುಗ್ಗ:—ಅವು ತಾವೇ ಬಂದವೆ.

ಮುದ್ದು:—ನೀನು ಗಾಬರಿ ಆಗಬೇಡ. ನಾನೀಗಲೇ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಸುಗ್ಗ:—ಕತ್ತಲೆ ಬೇರೆ ಅದೆ; ತವದಾಸಿಯನ್ನೊಯಿ!

ಮುದ್ದು:—ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಹೋಗುವನು)

ಚತುರ್ಥ-ಪ್ರವೇಶ.

[ಬೇದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ-ವಿನಾಯಕರಾಯರು]

ವಿಶ್ವಾಸ:—(ವಿನಾಯಕನ ಕೈಹಿಡಿತವು) ನಿನಗೊಂದು ಗೌಪ್ಯವಾದ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿನಾ:—(ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು) ಅದಾವ ಸಂಗತಿ? ಗೌಪ್ಯವಾದದ್ದಿಲ್ಲವೆ? ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳು.

ವಿಶ್ವಾಸ:—ಯಾರ ಮುಂದೆಯೂ ಒಡೆಯಬಾರದು!

ವಿನಾ:—ಛೇ, ಛೇ, ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ಬೇಕಾದರೆ!

ವಿಶ್ವಾಸ:—ಬೇಡ. ವಚನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನಿಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮಂಥವರ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದಿದ್ದರೆ, ಮುಂಚೆ ಹೇಗೆ?

ವಿನಾ:—ಹೇಳಿರಿ, ಯಾವ ಸಂಗತಿ?

ವಿಶ್ವಾಸ:—(ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡಿ) ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಗ ನನ್ನ—ಮಾಯ ಮಾಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ!

ವಿನಾಃ --- (ಆನಂದ) ಹೀಗೋ? ಸತ್ಯವಾಗಿಯೇ?

ವಿಶ್ವಾಃ --- ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ನಾನು ಅಸತ್ಯವನ್ನೆಂದಾದರೂ ಆಡಿಯೇನೆ? ಊರೊಳಗೆ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂದಲವಿದ್ದಿದೆ ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ?

ವಿನಾಃ --- ಮತ್ತಾವ ಗೊಂದಲ?

ವಿಶ್ವಾಃ --- ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಹುಡುಕುವದು! ಊರೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣವರು, ದೊಡ್ಡವರು, ಬಡವರು ಶ್ರೀಮಂತರು, ರಾಣಿಯವರು, ಸೇನೆಯರು ನೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರೂ ಹೌಹಾರಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಸಿಗಲೇ ಒಲ್ಲನು! (ನಗುತ್ತ) ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕುವನು?

ವಿನಾಃ --- ಅವರೆಲ್ಲಾ ಮೂರ್ಖರೇ! ಯಾಕೆ ಹುಡುಕಲೊಲ್ಲರು!

ವಿಶ್ವಾಃ --- [ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ] ಅಂತೂ, 'ಪೀಡೆ' ಯೊಂದು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತಲ್ಲ!

ವಿನಾಃ --- ಅವನ ಕೊಲೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಸಿದಿರಾ? 'ಬಾಲಹತ್ಯ'ದ ದೋಷವನ್ನು ಕಾಲಿಂದ ಒರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರಾ?

ವಿಶ್ವಾಃ --- ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಆಸ್ಪದವೂ ಇಲ್ಲ! ಅವರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅನುಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂತೆ! ಈಗ ಬೇಡ.

ವಿನಾಃ --- ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದರೂ ತಿಳಿದಂತಾಯ್ತು. ನೀವು ಜನ್ಮಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಬಗೆಯ ಸಾರ್ಥಕ್ಯವಾದರೂ ಆಯ್ತಷ್ಟೇ?

ವಿಶ್ವಾಃ --- ಹಾಗನ್ನಬೇಡಿ, ನನಗಿನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯತೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ವಿನಾಃ --- ನಮಗೇನು ಹಾಗನಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಸಮಾಜದ ಕಾಲ್ಪೊಡಕಾಗ ಬಹುದಾದ ಲತೆಯೊಂದನ್ನು ಎಳೆಯದಿರುವಾಗಲೇ ಚಿವುಟಿದ್ದು, ಸತ್ಪರ್ಯವೇ!

ವಿಶ್ವಾಃ --- ಹೀಗೆ ಜತೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ಸಂಭಾಷಿಸುವುದೂ, ಸಂಶಯಾಸ್ಪದವೇ ಸರಿ. ಹೋಗೋಣ. (ಹೋಗುವರು.)

ಪಂಚಮ-ಪ್ರವೇಶ

[ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಲೆಯ ಪ್ರವೇಶ.]

ಸುಗ್ಗಲೇ--(ದುಃಖದಿಂದ) ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲಿ ? ನನ್ನ ಗಿಳಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಲಿ ? ನನ್ನ ಕಂದನು, ಹಸುಗಳೊಡನೆ ಆಡುವ ಸ್ಥಳವು ಇದೇ ಅಲ್ಲವೇ ? ಕಂದಾ, ನಿನ್ನ ಹಸುಗಳನ್ನು--ಪ್ರೀತಿಯ ಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಕಂಡೇನು ? ಸಿದ್ಧಾ, ಸಿದ್ಧರಾಮಾ, ನೀನು ಜೀವಂತನಾದರೂ ಇರುವಿಯಾ ? ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಜೀವ-ರಾಜನು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಾನು ? ಯಾರಿಗೆ ಕೇಳಲಿ ?

ಪದ--ಛಾಟಿ-- (ಎಲ್ಲಿ ಪೋಗಲಿ ನಿನ್ನಗಲಿ)

ಏನು ಮಾಡಲಿಯರಗಿಳಿಯೇ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ಜೀವಾ || ಪ||

ಕಾನನ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಳಗಕೆ ಕೇಳಲಾ, ತುಳಲಿತು ಈನೋವ||

ನೆಗೆಯಲ್ಯಾ ಮುಗಿಲಿಗೆ ಜವನನು ಕೇಳಲಾ|

ಆಗಿಯಲ್ಯಾ ನೆಲವನ್ನಸುರರ ಸೀಕಲಾ||

ಹಗಲಿನಾಣುನನು ಬಶ್ಮೆಯ ಗೆಮ್ಮಲಾ|

ಮುಗಿಸಲೇನು ಬಾಳ್ವೆ || ೧||

ಮಗುವೆ, ನನ್ನನ್ನು ಅವ್ವಾ ಎಂದು ಕೂಗಿದ್ದು, ನಿನ್ನೇ ಇದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಲ್ಲವೇ ? ನಿನ್ನೇ ಯಾರ ಮೋರೆ ನೋಡಿದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಮಗನಿಗೆ ಬುತ್ತಿಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟೆನೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿದ್ದನಲ್ಲ ! ಅಯ್ಯೋ, ಆ ಹಾಲಿನ ಎಡೆಯು, ಇಂದು ಇಂಥಾ ಸಂಜು-ಸಿನಾಳಿಯಾಯ್ತಲ್ಲ ? ಕೂಸೇ, ನಿನ್ನ ಗೆಳೆಯರನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟು ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ನೀರು ಕುಡಿಯ ಹೋಗಿ ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆಯಾ ? ಹುಲಿಯ

ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾದೆಯಾ ? ಜೀವ ಬಿಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ 'ಅವಸ್ಥೆ-ಅವಸ್ಥೆ' ಎಂದು ಹಲುವಿರಬಹುದಲ್ಲ !? ಆ ಹುಲಿಗೆ ನಿನ್ನ ಅಳುವಿನಿಂದ ದಯಬರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಕಂದಾ, ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುರುರೇವಣಸಿದ್ಧೇ ಶ್ವರನು ಕೊಟ್ಟ ಫಲವೋ ನೀನು ! ಈ ಪಾಪಿಗಳಿಗೆ ಮರಣ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖವಾಗಲೆಂದು, ಇದೆಲ್ಲ ಆಟವಾಗಿ ಹೋಯಿತೇ ? ನಿನ್ನ ದೇಹವಾದರೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಲೆಂದರೆ, ನೀನು ಮಾಡಿದ ರಣರಂಗವೆಲ್ಲಿದೆ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ? ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ ಹೇಗೆ ಮರೆಯಲಿ ನನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ! ಮಗುವೇ, ನಿನ್ನ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಯಾರಿಂದ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಿ ? ನಿನ್ನ ಮಮತೆಯ ಹಸವಿನಿಂದ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದಿಯಾ ? ಅದು ನನಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ? [ಮುಗಿಲ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ] ಕಂದಾ, ನಿನ್ನಂಥ ಹಸುಳನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ಹೇಗೆ ತೆರೆಯಿತು, ದೇವ ಮೂತರು, ನಿನ್ನನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡು ಕರಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ? ಮಗೂ ನಿನಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ, ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಾರೆ ಹಣಕೆಹಾಕಿ, ನನಗೆ ಮೋರೆ ತೋರಿಸು. ಕಂದಯಾ?, ನನ್ನನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ , ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೊಯ್ದ ಬುತ್ತಿಯು, ಸ್ವರ್ಗದ ಬುತ್ತಿಯೇ ಆಯ್ತು. (ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು)

ಜಂಗೆ:-- [ಮನಸ್ಸು ಇಂಥ ಕಟ್ಟಡವಿಯಲ್ಲಿ ರೋವನವನಿಯು ಯಾರದು?

ಸುಗ್ಗ:--[ಬದ್ದಿಲ್ಲ ಕಂದಾ -- ಸಿದ್ಧರಾಮ -- ಸಿದ್ಧೇಶಾ?

ಜಂಗೆ:-- [ನೋಡಿ] ಓಹೋ, ಈಕೆಯೇ ಆ ಸಿದ್ಧರಾಮನತಾಯಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅಮ್ಮಾ, ಅಮ್ಮಾ,

ಸುಗ್ಗ:--[ತಟ್ಟನೆ] ಮಗೂ, ಸಿದ್ಧಾ, ಬಂದೆಯಾ? ಮೊದಲು ನನಗೊಂದು ಮುದ್ದುಕೊಡು. [ಆತುರ]

ಜಂಗೆ:--ಅಮ್ಮಾ, ನಾನು ಸಿದ್ಧರಾಮನಲ್ಲ!

ಸುಗ್ಗ:--[ಅಳುತ್ತ] ಅಯ್ಯೋ--ನನ್ನ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ--ನನ್ನನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಂಡೇನೋ?

ಜಂಗೆ:--ಅಮ್ಮಾ, ದುಃಖಿಸಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದಾನೆ!

ಸುಗ್ಗ:--ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದಾನೆ? ಎಲ್ಲಿ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ?

ಜಂಗೆ:--ಛೇ, ಛೇ, ಹಾಗೇಕೆ ವ್ಯಥೆ ಪಡುತ್ತೀರಿ? ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಯಾತ್ರಿಕರೊಡನೆ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ.

ಸುಗ್ಗ:--[ಮನ] ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಕನಸಿನಲ್ಲಿಯೇ? ಛೇ, ಅಲ್ಲ [ಕುರಿತು] ಸ್ವಾಮಿ, ಇದು ನಿಜವೇ? ನನ್ನ ಕೊರಳು ನೆಯಾಗದೆ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

ಜಂಗೆ:--ಅಮ್ಮಾ, ಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿದ್ಧೇಶನ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಸುಗ್ಗ:--ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗನು, ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಹೋದನು? ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಹಾದಿಯೇ,

ಜಂಗೆ:--ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವೆ. ವಯಸ್ಸು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಬಲು ಸವೇಕಶಾಲಿಯಾಗಿ ದ್ದಾನೆ; ಆತನು, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ದರ್ಶನಕ್ಕೇಂದು ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಕೇಳಿ--ಕಂಡು ಚೆನ್ನದೇವನೆಂಬ ಸಾವಕಾರನು ತನ್ನ ಪರಸಿಯವರೊಡನೆ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋದನು; ಅವನನ್ನೇ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವ ನಿಮಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಲೇ ಬೇಕಿತ್ತು.

ಸುಗ್ಗ:--(ಹಿಗ್ಗು.) ನನ್ನಯ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಬಾಯ್ತುಂಬ ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ; ಒಳ್ಳೇ ವರ್ತಮಾನ ತರ್ತೆ!! ಒಳ್ಳೇದು, ಆತನು ಬರುವದೆಂದೆ?

ಜಂಗ:--ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುವನು.
(ಹೋಗುವನು.)

ಸುಗ್ಗ:--ತಾನಾಗಿಯೇ ಬರುವನು? ಮುಳುಗಿ ಹೋದ ನನ್ನ ಚಂದ್ರಮನು, ಬೇಗ ಉದಯವಾಗುವನೇ? ನನ್ನ ಹೃದಯ ಹೂವನ್ನು ಆರಳಿಸುವನೇ? ಸೊನ್ನಲಾಪುರದ ಜನಮನೋಹರನು, ಬೇಗನೆ ವೈದೋರುವನೇ? ಮಗನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬೊಮ್ಮಣ್ಣನನ್ನು ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೇ; ದಿಕ್ಕು ತೋರದೆ ದಿಗುಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಪತಿಯನ್ನು ಸಂತೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವೆನು. (ಕುರಿತು) ಈ ಭಕ್ತನ ಸೇವೆ ಪಡೆದು, ಮಾರ್ಗಕ್ಕು ಮಣ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ! (ನೋಡಿ) ಏನು? ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ! (ಪರದೆ ಬೀಳುವದು.)

ಷಷ್ಠ-ಪ್ರವೇಶ

(ಯಾತ್ರಿಕರೊಡನೆ ಸಿದ್ಧರಾಮನು.)

ಚೆನ್ನ:--ಸಿದ್ಧರಾಮ, ನೋಡು ನಾವೀಗ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನನ ಸಮೀಪ ಬರುತ್ತಿರುವೆವು.

ಕಲ್ಲಾಳಿ:--ಇಂಥ ಗಿರಿಗಂಧಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತವನು, ನಿನಗೆ ಬೈಲು ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಾನು?

ಸಿದ್ಧ:--ಅಹ! ಇದೇ ಶ್ರೀಶೈಲವು? ನನ್ನಯ್ಯನ ಸ್ಥಾನವು ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿದೆ; ಎಂಥ ಉಪದ್ರವ್ಯಪಿಯು ಕೂಡ ಈ ಕಾನನದಲ್ಲಿ ಸಾಧುವಾಗಬಹುದು.

ಕಲ್ಯಾಣಿ:—ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನಿಲ್ಲಿಟ್ಟರೆ ನಾನು ಇಂದೇ ಸಾಧು ಆಗುತ್ತೇನೆ.

ಚೆನ್ನ:—ಹೆಂಡರುಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ಹೇಳುತ್ತೀ ?

ಕಲ್ಯಾಣಿ:—ನಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಧು ಏಕೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದೆ ?

ಸಿದ್ಧ:—ಹೆಂಡರುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟವರೇ ಸಾಧುಗಳೋ ? ಜಡೆಬೆಳೆಸಿ ಇಲ್ಲವೆ. ಗಡ್ಡವೊಸೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸಿ ಕಾವೀ ಶಾಟೆಯನ್ನು ತೊಟ್ಟರೆ, ಸಾಧುವಿನ ಸೋಗು ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದೇನು; ನನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶನೇ ನಿಜವಾದ ಸಾಧು! ಆತನೇ ಪರಮ ಗುರು! ಸಾಯುಕಾರರೇ, ಈಪೂತ್ತು ಮಲ್ಲೇಶನ ದರ್ಶನವಾಗುವದಲ್ಲವೇ?

ಚೆನ್ನ:—ಓಹೋ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ!

ಕಲ್ಯಾಣಿ:—ಈ ಹೊತ್ತು ಏಕೆ, ಈ ತಾಸಿನಲ್ಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸಿದ್ಧ:—ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆಣೆಯಿಲ್ಲ.

ಪದ—ಧಾಟ—ಪಡೆವೆನು ಸುಖವಾರ್ತೆಯು?

ಹೊಂದುವೆ ಗುರುದರುತನ, ಅನಂದ-ಸುಖದಲಿ || ಪ ||

ಕುಂದಿದ ಮನವರಳುತಿಹುದು, ದೇವದಯದಲಿ || ಅ. ಪ ||

ಮುಡಿವೆನು ಗುರುಚರಣಗಳನು ||

ಕುಡಿವೆನು, ನಲ್ಲುಡಿಗಳನ್ನು ||

ಒಡಲರಿಯನು, ಅರಿಸುವೆನು;

ವೃದನದಯದಲಿ || ೧ ||

ಕಲ್ಯಾಣಿ:—(ನೋಡುತ್ತ) ಆಗೋ, ಅದೇ ಶಿಖರವು.

ಚೆನ್ನ:—ಹೌದು ಹೌದು! ಅದೇ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾಲಯವು!

ಸಿದ್ಧಃ--ಅದೆಯೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಬೇಗನೆ ನಡೆಯಿರಿ. ನನ್ನ ಯೃನನ್ನು ಕಾಣಬೇಕೆಂದು ಹಂಬಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

ಚೆನ್ನಃ--ಕಲ್ಯಾಣೇ, ನೀನು ಅನಕಾ ತಡೆದು, ಹಿಂದಿನವರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಬಾ. ನಾವು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ. (ಹೋಗುವರು.)

ಕಲ್ಯಾಣಃ--ಈ ಹೆಂಗಸರ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ನಾ ಬೇಜಾರಾಗಿ ಹೋಗಿರುವೆ; ನನ್ನ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೂಲೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ; ಈ ಕಾಲೊಡಕನ್ನು ಕೂಲಿಯವರೇ ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ತಾಳುವರು. ಅಗೋ ನೋಡು-ಈ ಮಡ್ಡ ಹುಡಿಗೆ ಪಾವತಿ ಹೇಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾಳೆ; ಹಾಲುಣ್ಣೆಯಂತೆ!! ಮಾಡು ಎಷ್ಟು ಸಾವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತೀ ಮಾಡು, ಸಾವುಕಾರರ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಕಾಲೇ ಇರುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನುಬೇಕು! ಅಂತೇ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೊಡನೆ ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರು, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಗಂಡಸರನ್ನು ಹಾಕಾರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ!! [ನೋಡಿ] ಬಂದರಲ್ಲ!

ನೀಲಾಃ--ನಮಗಾಗಿ ನಿಂತೆಯೇನು?

ಪಾರ್ವಃ--ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವಿರಾ ಓಡಿ?

ಕಲ್ಯಾಣಃ--ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ; ಬೇಗ ನಡೆಯಿರಿ ಅಪ್ಪ; ನನರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವಾ.

ಪಾರ್ವಃ--ಅವ್ವಾ, ಎಂಥಾ ಅಡವಿವಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ದೇವರು?

ನೀಲಾಃ--ಅದರ ಕತೆಯೇ ಬೇರೆ ಅದೆ; ಹಾಗೇ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ; ಹೂ ಅನ್ನು. (ಹೋಗುವರು.)

ಚೆನ್ನ:- (ದೇವಾಲಯ ತೋರಿಸಿ) ಇದೇ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೇಶ ಸಿರುವದು.

ಸಿದ್ಧ:- ಇದೇ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೇ? (ಓಡಿಹೋಗಿ) ಮಲ್ಲೇಶಾ, ಮಲ್ಲೇಶಾ! ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ಇವ್ವಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

ಚೆನ್ನ:- ಅದೇಕೆ? ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾನೆ. ನಡೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಗುಡಿಯಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿ ತೋರಿಸಿ) ಈತನೇ ನಿನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶನು!

ಸಿದ್ಧ:- (ಚಕಿತನಾಗಿ) ಈತನೇಕಾದಾನು? ನನ್ನ ಗುರುವೇ ಎನು, ಕಲ್ಲೇಕಾದಾನು?

(ಪರಬಯ್ಯ, ಕಲ್ಲಪ್ಪಣ್ಣ, ನೀಲಾಂಬಿ, ಪಾರ್ವತಿ ಬರುವರು.)

ಪರ:- ಎಲೇ ಹುಡುಗಾ, ನಾಲಗೆ ಸಡಿಲು ಬಿಡಬೇಡ!

ಸಿದ್ಧ:- ಅಪ್ಪಗಾರಾ, ನನ್ನನ್ನು ಕಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಡ! ನನ್ನ ಗುರು ದೇವನನ್ನು ಬೇಗನೇ ತೋರಿಸಿ. ನನ್ನನ್ನು ಮಲ್ಲೇಶನ ಬಳಿಗೊಯ್ಯಿರಿ.

ಚೆನ್ನ:- ಈತನಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾವ ಮಲ್ಲೇಶನು!

ಸಿದ್ಧ:- ಛೇ, ಛೇ, ಈತನಲ್ಲ! ನಾನು ಮೋಸ ಹೋದೆ.

ಪರ:- ನಾನು ಪ್ರತಿವರುಷ ಬಂದು, ಇದೇ ಮಲ್ಲೇಶನ ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ.

ಚೆನ್ನ:- ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಥ ಜನರು ಒರುವುದೂ ಇದೇ ಮಲ್ಲೇಶನ ಸಲುವಾಗಿ! ಇದರಲ್ಲಿನು ಸಂಶಯ ಪಡಬೇಡ.

ಸಿದ್ಧ:- ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಮಲ್ಲೇಶನು ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದನು; ಭಸ್ಮಧಾರಿ! ಕೊಂಕಣ್ಣಿ-ಕೈಯಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಸರಗಳು ಕಂಗಳೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು!

ಪರ:-ತಮ್ಮಾ, ನೀನೇನಾದರೂ ಕನಸು ಕಂಡಿರಬೇಕು.

ಚೆನ್ನ:-ಇಲ್ಲವೆ, ಪುರಾಣಗಿರಾಣ ಕೇಳಿ ನಿನಗೆ ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ರಬೇಕು.

ಕಲ್ಯಾಣ:-ಅದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು-ಭಸ್ಮಧಾರಿ-ರುದ್ರಾಕ್ಷೆಯೆಂದು ಹೇಳು ವದರಿಂದ, ಈತನು ಔಡಲಗಿಡವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿರಬೇಕು.

ಸಿದ್ಧ:-ನೀವು. ಏನನ್ನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಜಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಚಂದ್ರನು, ನನ್ನ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುವವನು! ಅಂಥ ಕುರುಹು, ಈ ಮಲ್ಲೇಶನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸದ:

ಚೆನ್ನ:-ತಮ್ಮಾ, ನಿನಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಮೋಸಗೊಳಿಸಬೇ ಕೆಂದು ನಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾವು ತೋರಿಸಿ ದೆವು! ನಿನ್ನ ಗುರುವಿನ ಸ್ಥಾನವು ಶ್ರೀಶೈಲವೇ ಅಲ್ಲವೇ?

ಸಿದ್ಧ:-ಹೌದು!

ಚೆನ್ನ:-ಹಾಗಾದರೆ, ನಿನ್ನ ಗುರುವಿನನ್ನು ನೀನೇ ಹುಡು ಕಿಕೋ.

ಪರ:-ನಾವು ತೋರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ನಂಬಿಗೆ ಯಾಗಲೊ ಲ್ಲದು. ನೀನು ಬಯಸುವ ಮಲ್ಲೇಶನೇ ಬೇರೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಂಥವನನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ನಮ್ಮಿಂದಾಗದು; ಅಂಥವನು, ಇಂದಿನ ವರೆಗೆ ಯಾರ ದೃಷ್ಟಿಗೂ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಸಿದ್ಧ:-ಹಾಗಾದರೆ ಬಿಡಿ. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ನಾಡನ್ನಾದರೂ ತೋರಿಸಿದಿರಲ್ಲಾ; ನಾನೇ ನನ್ನಯ್ಯನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. (ಹೊರಡುವನು.)

ಕಲ್ಯಾಣ:-ಈತನು ಚಾಹುಮಾರಾಜನೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪರಃ— ಏನೋ ಒಂದು ಭ್ರಾಂತಿ!

ಚೆನ್ನಃ— ಕಲ್ಯಾಣೇ, ಧೂಳುದರ್ಶನವನ್ನು ಬೇಗನೆ ತೀರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹತ್ತೋಣ.

ಕಲ್ಯಾಣಃ— ಆಗಲಿ. (ಹೋಗುವರು.)

ನೀಲಾಃ— ಆ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಉಟ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿನ್ನಲಿಲ್ಲ!

ಪಾರ್ವತಃ— ಹೌದು ಆತನು ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉಂಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ನೀಲಾಃ— ಪಾಪ, ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುವುದೋ ಹುಚ್ಚುಹುಡುಗ!

ಪಾರ್ವತಃ— ಅವನು, ಅಡಿಗೆ ಆದ ಕೂಡಲೇ ಆತನನ್ನು ನಾನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಗೋ—ಅವರು ಅಷ್ಟದೂರ ಹೋಗಿ ದ್ದಾರೆ; ಬಾ ಬೇಗ. (ಹೋಗುವರು.)

ಸಿದ್ಧಃ—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ನಮ್ಮಪ್ಪನ ನಾಡು ಸಿಕ್ಕಿತು; ನಮ್ಮಕ್ಕ ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲನಲ್ಲ! ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದೆನು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿದ್ದಾನೇನು? (ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ) ಮಲ್ಲೇಶಾ, ಗುರುದೇವಾ!

(ತೆರೆಯಲ್ಲಿ) ಎಲೇ ಹುಚ್ಚು ಹುಡುಗಾ, ಇಷ್ಟೇಕೆ ಭ್ರಾಂತನಾಗಿರುವಿ? ನಮ್ಮ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬಾ; ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದರೆ, ಹುಲಿ-ಕರಡಿಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾದೀ!

ಸಿದ್ಧಃ— ಹುಲಿ-ಕರಡಿಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುವೇನೇ? ಅದು ಹೇಗೆ? ನನ್ನ ಗುರುದೇವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಹುಲಿ-ಕರಡಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟುವವೇ? 'ಗುರುವೇ ಎಲ್ಲಿರುವಿ?' ಮೋರೆ ತೋರಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ? ಮೊದಲೇ ಅಡಗಿದ ಗುರುವನ್ನು ಕಾಣಗೊಡಬಾರದೆಂದು,

ಈ ಕತ್ತಲೆ ಬೇರೆ, ತನ್ನ ಸೆರಗು ಹೊಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲ! ಮಲ್ಲೇಶಾ, ನಿನ್ನ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರೆ, ಈ ಕಾಳುಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಾ ಚದರುತ್ತದೆ. (ಸಿಂಹ ಗರ್ಜನೆಯಾಗುವದು.) ಅಹ್ಹಾ, ಇಂಥ ಗರ್ಜನೆಗೆ ನಾನು ಬೆದರುತ್ತೇನೆ? ಮಲ್ಲೇಶನೆಂಬ ಕಿರಾತನು, ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಈ ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರಗಳ ಪಾಡೇನು? ಗುರುದೇವನ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡುವಾಗ--ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸುವವೇ? ಮಲ್ಲೇಶಾ, ನೀನೆಲ್ಲಿರುವಿ? ಶ್ರೀಶೈಲವೇ ನಿನ್ನ ಸ್ಥಾನವೆಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿರುವಿ? ಗುರುದೇವಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಕಾಣುವದೆಂತು? ಗುರುವೇ ನನ್ನಂಥ ಪಾಪಿಯನ್ನು ನೋಡಲೇಬಾರದೆಂದು ಅಡಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವಿಯಾ? ನಿನಗೆ ಅಪ್ರಿಯವಾದ ಈ ಜೀವಧಾರಣ ಮಾಡಿ ಫಲವೇನು? ನಿನಗಲ್ಲದ ವಸ್ತುವಾಗಿ, ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೇತಕ್ಕೆ ಬಾಳಲಿ? ಸಾಕು! ದೇವಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ಆಶೆ ತೀರಿತು; ಇನ್ನು ಮರಣಕ್ಕೇ ಶರಣು!! (ಹಿನ್ನೋಡಿ) ಅಗೋ ಅರುಣೋದಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಅದು ನನ್ನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಷೋಧನ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಕತ್ತಲೆ ಕರಗಿ, ಅರುಣೋದಯವಾವಂತೆ, ಸಿಗಲಾರದ ಗುರುಸೇವನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಭ್ರಾಂತಿಯೆಂಬ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಮರಣವಿಚಾರದ ಅರುಣೋದಯವಾಯ್ತು! ಮಾಯವಾಯ್ತು, ನನ್ನಭ್ರಾಂತಿಯು ಲೋಪವಾಯ್ತು; ಮರಣವಿಚಾರವು ಪೂರ್ತಿಯಾಯ್ತು! ಸೌಂದರ್ಯದ ತಾಯಿಯಾದ, ವನದೇವಿಯೇ ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ ಮರಣವಿಚಾರವನ್ನು --ಈಗಲೇ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತರುವೆನು.

ಪದ--ಛಾಟಿ-- ನಡಿಸುಖ ಕುಂಜವನ, ಎಂಬಂತೆ.

ಕುಡುವೆನು ಪ್ರಾಣವನು, ಕಡುವೇಗಡಿ.

ಸುಡುವೆನು ಜನ್ಮವನು || ಪ ||

ಪರಮನಕಾಣದ ಹಾಳು ಜೀವವು |

ಧರೆಯಲಿ ಬದುಕಿರೆ, ಸಫಲವದಲ್ಲವು || ೧ ||

ಚಿತ್ರದ ಸುಮಗಳು, ಎನಿತರೆ ಫಲವೇಂ!

ಕತ್ತರಿನಾಣೈಕ ಕುಸುಮವೆ ನೂನ್ಯವು || ೨ ||

ಎನು? ಪ್ರಾಣಕೊಡಲು, ನಿಂತಾಕ್ಷಣವೇ ದುಃಖನಿರಾಶೆಯ ಬೇಡಿಗಳು, ಕಡಿದೇ ಹೋದವಲ್ಲ! ತಿರುಗಿ, ಸಂತೋಷದ-ಸಂಚಾರ! 'ಗುರುಸೇ' ಎಂದು ಅಳುವ ಹೇಡಿತನವು ಸಾಕು. ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣವೇ ಕೊನೆಯುಪಾಯವು; ಪ್ರಾಣಯಜ್ಞವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೂಡಲಿ? ಪ್ರಾಣ ಕೊಡುವ ಬಗೆಹೇಗೆ? (ವಿಚಾರ) ನಿನ್ನ ನೋಡಿದಕೊಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರಾಯ್ತು. ಅಹ್! ಉತ್ತಮೋಪಾಯ! (ಕಡಿವಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು) ಇದೇ ನನ್ನ ಯಜ್ಞಶಾಲೆ! ಇಲ್ಲೇ ನನ್ನಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅಹುತಿ ಕೊಡುವುದು! ಪ್ರತಃಕಾಲದ ಸುಮೂಹೂರ್ತವೇ ಮುಹೂರ್ತವು! [ನಡು ಬಿಗಿದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ] ಗುರುದೇವಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲಾರದ ಅಭಾಗ್ಯನು ನಾನು! ನಿನ್ನನ್ನರಸಲಾಗದ ಹೇಡಿ ನಾನು! ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನಂಥವನು ಇರಲಾಗದು; ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಪಡೆಯುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಬೇಡಿಬರುವೆ. ತಂದೆ, ತಾಯಿ, ಅಣ್ಣ, ಅಕ್ಕಂದಿರು--ನೀನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಮಂಗಲರೇ! ಮಂಗಲಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಯಾವ ತೊಡಕು ಇಲ್ಲದೆ, ನಿನ್ನ ಪಾದಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಹೊರಟಿರುವೆ; ಪಾಪಿ ದೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ? [ಕೆಳಗೆ ನೋಡಿ] ಓಹೋಹೋ, ನನ್ನ ಗುರುದೇವನ ಪಾದಸನ್ನಿಧಿಯ ಮಾರ್ಗವು, ಎಷ್ಟು ಮನೋಹರವಾಗಿರುವದು? ಮಲ್ಲೇಶಾ, ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು? ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತಿದೆ?

ಪದ---ಭೈರವಿ ರಾಗ--ರೂಪಕತಾಳ

ಚರಣಗಳಲಿ ಬರುವೇ! ಹೇ ಗುರುವೇ || ಪ ||

ಮಂಗಲಮಯನೇ! ಕುಂಗಸ್ವರೂಪನೇ!

ಲಿಂಗನೇ ನಿನ್ನಯಸಂಗದಲಿರುವೇ || ೧ ||

ಪ್ರಾಣದಗಂಧವು ! ದೇಹದ ಕುಸುಮವು !

ಮಾಣದಲರೂಪಿಸಿ, ಜಾಣ ನಿನ್ನಯವಡೆ ! ಚರಣಗ..... ॥ ೨ ॥

ಮಲ್ಲೇಶಾ, ಗುರುದೇವಾ, ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಹಸ್ರವಂದನೆಗಳು [ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ] ಜಯ ಮಲ್ಲೇಶಾ, ಜಯ ಮಲ್ಲೇಶಾ. [ಕೂಗಿ ಹಾರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ]

ಜಂಗಮಮೂರ್ತಿಃ — (ಮನ) ಭಕ್ತರನ್ನು ನಾನು ಮೊಲೆಯಬೇಕಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ? (ಹಿಡಿದನು)

ಸಿದ್ಧಃ— [ಹಿನ್ನೋಡಿ, ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ] ಅಹ್ಹ ! ಗಂಗಾಧರಾ ! ತ್ರಿಲೋಕಧಾರಿ ! ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ ! [ಎಂದು ನಮಿಸಿ]

ಪದ--ಧಾರಿ-- ಮೇಲೆ ನೋಡಿ ಕಣ್ಣು ತಣಪ, ಎಂಬಂತೆ

ಅಹ್ಹ ! ನಿನ್ನ ದಯವಡೆಂತೋ !

ಅಹ್ಹ ! ನಿನ್ನ ಮನುಷ್ಯನಂತೆಯೇನಿಂತೋ !

ಉದಿಸಿತೆನ್ನ ಮನದಲಿಂದು ಹರ್ಷಜ್ಯೋತಿಯು !

ಮುದಿಸಿತೆನ್ನ ಕಂದಿದ ಮನವನ್ನ , ವಾಣಿಯು ॥ ೧ ॥

ಏನುನಿನ್ನ ನಾಮಮಹಿಮೆ !

ಏನು ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯ-ರೂಪ !

ನತಿಸಲೆನ್ನ ವಾಣಿಯಿಲ್ಲ ! ಅರಿದು ಲೀಲೆಯು ॥

ಹತಾಶವಾಸ ಹೃದಯಕಿಂದು ಅವ್ಯತಸ್ತಸ್ವಿಯು ॥ ೨ ॥

೨ ನೇ ಅಂಕವು ಮುಗಿದುದು.

೩ನೇ ಅಂಕ.

ಪ್ರಥಮ-ಪ್ರವೇಶ.

ಜಂಗೆ:-- [ಎದ್ದಿಗವಚಿ] ಮಗೂ, ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಬಲು ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟೆಯಾ?

ಸಿದ್ಧ:-- [ಕೈಮುಗಿದು] ಗುರುದೇವಾ, ನನ್ನಂಥ ಅಲ್ಪನು ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಸಬಹುದೇ? ಗುರುವೇ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಾನು ಬಹು ಧನ್ಯನಾದೆನು: ದೇವಾ, ನನಗೆ ಕಷ್ಟವಾದಂತೆ ನಿನ್ನ ಅನೇಕ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದಲ್ಲ? ದೀನದಯಾಳೂ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ನೀನು ಹೇಗೆ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿ? ಮುಕ್ತಾಂಗನಾದ ನೀನು, ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ ಇರುವೆಯಾ?

ಜಂಗೆ:-- ನಾನು ಹೊರಗಿನ ಅಲೆದಾಟಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಆಂತರಿಕವ್ಯಥೆಯನ್ನೂ ಒಳಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆನು. ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರಕ್ಕೆ ನಾನೆಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೂ ಕರಗದೆ, ಆಂತರಿಕ ಆರ್ತ ತೆಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಓಡಿಬರುತ್ತೇನೆ. ಸಿಫರಾಮಾ, ಅನುಭವಿಕನಾದ ನಿನಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕೇ?

ಸಿದ್ಧ:-- ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿರಬೇಡ. ನನ್ನ ಕೊರಕಾಣೆ ಆಗಿದೆ.

ಜಂಗೆ:--(ಆಶ್ಚರ್ಯ) ಒಳಿತನ್ನು! ಒಳಿತನ್ನು!

ಸಿದ್ಧ:--ಒಳಿತು, ಒಳಿತು!

ಜಂಗೆ:--ಸಿದ್ಧಾ, ನನ್ನ ಬಂಗಾರವೇ, ನಿನ್ನನ್ನಿಷ್ಟು ವ್ಯಥೆ ಪಡೆಸಿದ ಕಾರಣವು ತಿಳಿದದೆಯೇ? ಬಂಗಾರದ ಶುದ್ಧತೆ-ಬೆಲೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇ

ಜಂಗೆ:—ಮಗೂ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಶಕ್ತಿ ಅದೆ. ಅವನ್ನು ನೀನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವಿ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ಬಂದಿದೆ. ಅನುಕರಣೀಯನಂತೂ ಆಗೇ ಇರುವೆ. ಇನ್ನು ವಿಲಂಬ ಮಾಡಬೇಡ, ಹೊರಡು ಸೊನ್ನಲಾಪುರಕ್ಕೆ!

ಸಿದ್ಧ:—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವೇ ಮಾಡಿಸುವವರು, ನಾನೇನು ಮಾಡಬಲ್ಲೆ? ನಾನು ತಮ್ಮಾಜ್ಞೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವ ಸೇವಕ. ಗುರುವೇ ನಿನ್ನನ್ನಗಲಿ ಹೇಗೆ ಹೋಗಲಿ?

ಜಂಗೆ:—ನೀನೇನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ಸೊನ್ನಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಮತ್ತೆ ದರ್ಶನ ಕೊಡುವೆ.

ಸಿದ್ಧ:—ಎಂದು?

ಜಂಗೆ:—ಇಲ್ಲಿ ಬಾ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. [ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವನು.]

ಸಿದ್ಧ:—ಹಾಗಾದರೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಶೀರ್ವದಿಸಿರಿ. (ವಂದಿಸುವನು.)

ಜಂಗೆ:—[ಅಶೀರ್ವದಿಸಿ] ಧರ್ಮವಂತನಾಗಿ ನಿಜಸುಖ ಪಡೆಯಪ್ಪಾ!

ಸಿದ್ಧ:—[ಹೋಗುತ್ತ]

ಪದ—ಛಾಟಿ---: ಅನಂದ ಕಂದ ' ಎಂಬಂತೆ

ನಾನಿಂದು ಧನ್ಯನಾದೆ ! ಮನದಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆ . ಪ॥

ಪರಿಹಾರವಾಯ್ತು ತಮವು । ಸರಿಯಾಯ್ತು ಜೀವನ ಕ್ರಮವು ॥ ಅ. ಪ॥

ಅರಿಯದೆ ಭ್ರಮಿಸುವ ಭ್ರಮರಕೆ ಕುಸುಮವಾಗಿ ।

ಹೋಮಕೆ ಫುತವದಾಗಿ ।

ಇರದೆ । ಭರದೆ । ದಯದೆ । ತಾತೋರ್ಧ, ಮೈಯ್ಯು॥೧॥

ದ್ವಿತೀಯ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಸುಗ್ಗಲೆಯು ಮನೆಯಲ್ಲಿ)

ಸುಗ್ಗ:--ಕಂದನ ಚಂದ್ರಮುಖವನ್ನು ನಾನಾವಾಗ ಕಂಡೇನು? ನನ್ನ ಆಶೆಯ ವ್ಯಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿನೀರಿನ ಸರೋವರವು ಎಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು? [ತಡೆದು] ಅಹ್ಹಾ! ನನ್ನ ಎಡಗಣ್ಣು ಹಾರಿತು. ನನ್ನ ಕಂದಯ್ಯನು ಸಮಾಸ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ:--(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅವ್ವಾ-ಅವ್ವಾ ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಬಂದ!

ಸುಗ್ಗ:--ಸಿದ್ಧಣ್ಣ ಬಂದನೇ? ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? ನನ್ನ ಕಂದನು ನಿನ್ನೊಡನೇ ಬಂದನೇ? ನನ್ನ ತಾಯಿ-ನನ್ನ ತನುಮನಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿ ರಸವನ್ನಣಿಸುವ ತಾಯಿಯು ಬಂದಳೇ? ಬೊಮ್ಮಣ್ಣಾ, ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಸಿದ್ಧಣ್ಣ? ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ:--ಈಗ ಬರುತ್ತಾನೆ; ಊರ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಆಕಳು ಕಂಡು, ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಹರುಷದಿಂದ ವೈತಕ್ಕುತ್ತ ಹಾಗೇ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.

ಸುಗ್ಗ:--ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ತೋರಿಸ ಬಾ ನನ್ನ ಕೂಡ (ಎಂದು ಹೊರಡಲು) ಬಂದನಲ್ಲ ನನ್ನ ರಾಜ? (ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಅಪ್ಪಿ) ಮಗೂ, ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳದೇ ಹೋಗಬೇಕೇ? ನಾವು ಕಂಗಾಲರಾಗಿ, ದುಃಖದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದೆವು.

ಸಿದ್ಧ:--ಅವ್ವಾ, ಮಲ್ಲೇಶನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ; ನಿನಗೆ ಹೇಳಹೋಗಲು ಮರವೇ ಆಯ್ತು.

ಮುದ್ದುಗೊಂಡ:--[ಪ್ರವೇಶಿಸಿ] ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಬಾ ಇಲ್ಲಿ [ಅಪ್ಪುವನು] ನನ್ನ ಪ್ರೇಮನೇತ್ರಗಳು ಈಮೊತ್ತು ಬೆಳಕು ಕಂಡವು. ನನ್ನಯ್ಯ

ನಿನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ನಿರಾಶರಾಗಿ, ದೇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹರಕೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಇಂದು, ನಿನ್ನ ಮುಖಕಂಡೆವು.

ಸಿದ್ಧಿ:--ದೇವರಲ್ಲಿ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿರಾ? ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ? ಅವಿವಾಹ, ಮಲ್ಲೇಶನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿರುವಾಗ ಯಾವ ದೇವರ ಹರಕೆಯನ್ನೂ ಹೊರುವಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಮೂಢಭಕ್ತಿಯು, ನನ್ನ ಗುರುದೇವನಿಗೆ ಸಲ್ಲದು; ನಾನದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗದು. ತಿಳಿಯಿತೇ?

ಸುಗ್ಗ:--ತಮ್ಮಾ ನೀನಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕವನು. ಅದೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ದೇವರ ಹರಕೆ ತೀರಿಸದಿದ್ದರೆ ಆತನು, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು.

ಸಿದ್ಧಿ:--ಅವಿವಾಹ, ಇದನ್ನೇನು ಹೇಳುವೆ? ಕೋಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ದೇವರೇ ಅಲ್ಲ; ಹರಕೆಯ ಆಶೆಯು ಆ ದೀನ ಬಂಧುವಿಗೆ ರುಚಿ ಸಬಹುದೇ? ಆ ಕರುಣಾಳುವು, ಕಲ್ಲೆದೆಯವನಾಗಬಹುದೇ? ಭಕ್ತಿಯ ಪುಷ್ಪವೊಂದನ್ನು ದೇವನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದರೆ, ಆತನು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಯ ಭಕ್ತವನ್ನು ಹಿಡಿಯುವನು. ಆಗ ನಮಗೆ ಯಾವ ಅಪತ್ತುಗಳೂ ಸಂಭವಿಸಲಾರವು. ಅವಿವಾಹ--

ಪದ--ಮಾಲಕಂಠ ರಾ--ಗ ಅದಿತಾಕ,

ಪರಮನುವರಕರುಣೆಯ ಗೈಯುವನು ||

ಶರಣ ಜನರ ಭಕ್ತುತಿಗೆ ಸಲೆ ಪೊರೆಯನು || ಪ ||

ಹೃದಯಕಮಲನರಳಲು ಘನಜ್ಞಾನದಿ ,

ಸದಯನು ಭ್ರಮರವು ಸುಳಿವುದು ಮೋದದಿ || ೧ ||

ಭಕ್ತುತಿಯಹೃದಯವೆ, ದೇವನ ನಿಲಯ |

ಯುಕ್ತಿಯಲೋಗರನೆಚ್ಚನು, ಸದಯ || ೨ ||

(ಹನುಮ, ಭೀಮ, ಸೋಮ, ಮೊದಲಾದವರು ಬರುವರು.)

ಸೋಮಃ—ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ, ಶ್ರೀಶೈಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆಯಾ? ನಮ್ಮನ್ನೂ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬೈಯುತ್ತಿದ್ದೆವೇನು?

ಭೀಮಃ—ನಮ್ಮನ್ನಗಲಿ-ಅಕಳುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಬುದ್ಧಿಯಾದರೂ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂತು?

ಹನುಃ—ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ ಕಳ್ಳನಂತೆ ಹೋಗಬೇಕೇ?

ಸಿದ್ಧಃ—ಗೆಳೆಯರೇ ನಾನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮನ್ನಿಸಬೇಕು.

ಹನುಃ—ಅದದ್ದಾಯ್ತು, ನಡೆ ಹೊಲಕ್ಕೆ! ಅವ್ವಾ ಬುತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡು ಸಿದ್ಧನಿಗೆ.

ಸುಗ್ಗಃ—ಛೇ ಛೇ, ನನ್ನ ಕಂದಯ್ಯನನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಮುದ್ದಃ—ನನ್ನ ಮಾನಸ ಹಂಸನು, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ.

ಸಿದ್ಧಃ—ಗೆಳೆಯರೇ, ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಲ್ಲೇಶನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ!

ಸುಗ್ಗಃ—ಕಂದಾ, ನಿನ್ನ ಮೂಗ್ಧಭಕ್ತಿಗೆ ಆ ಮಲ್ಲಯ್ಯನು ಕರುಣಿಸಿದ್ದು, ಅಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ!

ಸೇವಕಃ—[ಪ್ರವೇಶಿಸಿ] ಸುಗ್ಗಲಾ ಮಾತೆಯವರೇ, ಚಾಮಲಿ ರಾಣಿಯವರು ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಬಂದ ಸುದ್ದಿಕೇಳಿ, ಆತನ ದರ್ಶನ ತಕ್ಕೊ ಬೇಕೆಂದು ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಗ್ಗಃ—[ಅವಸರದಿಂದ] ರಾಣಿಯವರೇ ಬಂದರು?

ಮುದ್ದಃ—ಹಾಗಾದರೆ ಅಸನಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು!

ಸಿದ್ಧಃ—ಅಪ್ಪಾ, ನಾನು ರಾಣಿಯವರ ಇದಿರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ.
(ಹೋಗುವನು)

ತೃತೀಯ-ಪ್ರವೇಶ

[ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯನು]

ವಿಶಾ:-ಇದೇನು ಬಂತಪ್ಪಾ? ನನ್ನ ಅಜ್ಜಾನವ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗುವ ಕಾಲ ಬಂದಿತಲ್ಲ? ವಿಭೂತಿ, ಅವತಾರಿಕ ಪುರುಷ ಮೊದಲಾದ ಮೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುದಾಂಕಿತಗಳು, ಚೋಟು ಹುಡುಗನಿಗೆ ಒರಹತ್ತಿದರೆ ನನ್ನಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸನಿಗೆ— ಶ್ರೀಮಂತನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹನವಾಗಬೇಕು? ಪೀಡೆಯ, ಎತ್ತಲೋ ಹೋಗಿತ್ತು; ರೋಗ ಪರಿಹಾರವಾಯ್ತೆಂದು ಆನಂದ ತುಂದಿಲಿನಾಗಿ, ಆ ಕಾರ್ಯದ ಕರ್ತೃವು ನಾನೇ ಎಂದು ನನ್ನ ಕೆಲವು ಹಿತಚಿಂತಕರ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆ ಆಘ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೂ ಆಯ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಪೀಳಿಗೆಯು ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ! ಅವಕಾಶ, ಉರೋಳಗಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಆ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲ ಆ ಮೂಕನಲ್ಲಿ ಏನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಇನ್ನೂ ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ಹಾಲು ಆರಿಲ್ಲ, ಅಂಥಾ ಬೆಸ್ತು ಹುಡುಗನನ್ನು ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಎರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿಸಿದ್ದಾರೆ; ಶ್ರೀಶೈಲದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಮಲ್ಲೇಶನು ದರ್ಶನ ಕೊಟ್ಟನಂತೆ! ಸಹಸ್ರ ಸಹಸ್ರ ಜಂಗಮರಿಗೆ ಭೋಜನಮಾಡಿಸುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆ ಮಲ್ಲೇಶನು ಭಟ್ಟಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಂತೆ! ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕಮಾಡಿಸಿ, ನೂರೊಂದು ಪೂಜೆಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಕಾಣದ ದೇವರು ಈತನಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡನಂತೆ! ಈ ಮೂರ್ಖಮಂಡಲಿಯೆಲ್ಲ ತಲೆದೂಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. (ನೋಡಿ) ಅಗೋ ನಮ್ಮ ವಿನಾಯಕರಾಯನು ಬರುತ್ತಿರುವನು. ಅವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಪ್ರಾಣಹೋದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬಾರದು; ಇತ್ತ ಮರೆಯಾಗಬೇಕು. (ಹೊರಳಿ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ವಿನಾ:-(ಬಂದು) ಯಾಕೆ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ, ಮೂರ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದೆಯಂತಲ್ಲ! ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಜಾಪಲ್ಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಹತ್ತಿದಂತಾಯ್ತು!

ವಿಶ್ವಾಸ:- ವಾಹವಾ! ನನಗೊಬ್ಬನಿಗೇ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೇನು? ನಿಮಗದರ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲವೇ? ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಬಾಣಹೊಡೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತು; ಇನ್ನೊಂದು ಗುರಿಯಿಡೋಣ. ನೀವೆಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಲೇಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಬಾ. (ಕೋಗುವರು.)

ಚತುರ್ಥ-ಪ್ರವೇಶ.

ಸಿದ್ಧರಾಮ:- ಏನಿದು? ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೊಬಗೇ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ! ಸೂರ್ಯನು ಮುಳುಗುವ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತ ಈ ಕರಿವೋಡಗಳು, ಭೀಕರವಾಗಿ ತಾಂಡವನಾಡುತ್ತ ನೆರೆದವು! ಈ ಗಾಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರಬೇಕು? ಆಗೋ, ನೋಡು ನೋಡುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಮರವು ಬೊಗ್ಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ವಾಯುದೇವನು ಜಿಗಿದು ಹೋದನು! ಆಗೋ, ಧೂಳಿನ ಸೋಸಾನ! ತಮ್ಮ ಕೀಳುಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ಕುರಿತು, ದೇವನಲ್ಲಿ ಮೊರೆಯಿಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಧೂಳು, ಸಾಲುಸಾಲಾಗಿ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಏರಹತ್ತಿದೆ. ಅಹ್! ಸೃಷ್ಟಿಯ ಲೀಲೆಯೇ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಮಳೆ ಬೇರೆ ಬರಹತ್ತಿತು! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಡೊಂಬೆಯನ್ನು ಶಾಂತಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಳೆಯು:- ಮರಮಳೆಯು ಬರಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೇ? (ವಿಚಾರ) ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೆನಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ನನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶನು ಬರುವ ಸಮಯವು ಇದೇ ಎನಿಸುತ್ತದೆ; ಹೌದು. ಹೌದು! ಆತನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಆಗಹತ್ತಿವೆ. (ಆನಂದ) ಹಾಗಾದರೆ, ನನ್ನ ಗುರುದೇವನ ದರುಶನವು ಈ ಹೊತ್ತು ಮತ್ತೆ ಆಗುವುದಲ್ಲ!

ಪದ--ಛಾಟಿ--'ಲಲಿತಾಂಗಿ ದೇವಿ'

ಗುರುದೇವ ಬರುವನಿಂದು !ವರ!

ಚರಣ ದೊರೆವುದಿಂದು ||ಪ||

ಸುರಿಯುತ ಸರಿಯಲಿ ಧರೆಗಿಳಿಯುವನೋ!

ಮಿರುಗುವ ಮಿಂಚನು, ಏರಿ ತಾ ಬರುವನೋ||

ಕೊರೆಯುವ ಗುಡುಗಿನ ಬಳಿಯಿಂದಿಳುವನೋ !

ಸುರತರುದಿನ ನೆರಳಾಯ್ತಿದು||೧||

ಈಗ ಕಾಲವಿಳಂಬ ಮಾಡದೆ, ಊರ ಹೊರಗಿನ ಗೋವುಗಳ ಹೆಟ್ಟೆಯ ಬಳಿ, ಮಂದಾರವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೊರಡಬೇಕು. (ಹನುಮ, ಭೀಮ, ಸೋಮ)

ಭೀಮ:--(ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು) ಯಾರು ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ?

ಸಿದ್ಧ:--ಹೌದು! ಭೀಮಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿರಾ?

ಸೋಮ:--ನಾವು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟಿವು. ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೊರಟೆ? ಇಂಥ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ?

ಸಿದ್ಧ:--ಕೊಂಚ ಕೆಲಸವಿದೆ, ಹೆಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ!

ಹನು:--ಹುಚ್ಚಸ್ವಾ, ಹೆಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇನು ಕೆಲಸ? ಲೋಕವೇ ಪ್ರಳಯವಾಗುವ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದೆ! ಕೆಲಸವೇನು ಮತ್ತೆ! ಮುಗಿಲು ನೋಡು, ಮೋಡಬೇಡನು ಮನುಷ್ಯರ ಬೇಟೆಯಾಡುವಂತೆ, ಕಾಯ್ದ ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಮಿಂಚು ನೋಡು, ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿ ಮೂರ್ಛಿ ಬರುತ್ತೆ.

ಸಿದ್ಧ:--ಹೌದು! ಬಲು ಸೊಗಸಾದ ಸಮಯ!

ಹನು:--ಎಲಾ ನಿನ್ನ ಸೊಗಸು ಹಾಳಾಗಾ! ನಮ್ಮ ದನ ಕಳೆ ಹಾವು ಓಡಿಹೋ. (ಹೋಗುವರು.)

ಸಿದ್ಧಿ:— (ನೋಡಿ) ಇದೇ ಮಂದಾರವೃಕ್ಷವು, ಮಲ್ಲೇಶನು
ವೈದೋರುವ ಸ್ಥಾನವಿದೇ. ಮಲ್ಲೇಶಾ, ಏನು ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವು !
ಇಂಥ ಗಡುಗುಸಿಡಿಲುಗಳ ವಾದ್ಯದೊಡನೆ, ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಕಿನೊ
ಡನೆ, ಭಟ್ಟಂಗಿಯಾದ ಮಳೆರಾಜನೊಡನೆ—ನನ್ನಂಥ ಪಾಮರನಿಗೆ
ದರ್ಶನಕೊಡುವ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟೆಂದು ವರ್ಣಿಸಲಿ ? ಮಂಗಳ
ಮಯನೇ, ಗಂಗಾಧರ, ದಯಾನಿಧಿ, ಭಕ್ತವತ್ಸಲಾ ನಿನ್ನನ್ನು
ನಾನೆಂತು ಗುರುತಿಸಲಿ ? ಪರಮಾತ್ಮಾ, ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪೀ ನೀನು ಎಲ್ಲಿ
ರುವಿ ? ನನಗೆ ವೈದೋರುವುದು ಯಾವಾಗ ? (ಆಶ್ಚರ್ಯ) ಆಯ್ಯ
ಯ್ಯೋ ಇದೇನು ತೇಜವು ? ಕೋಟಿಸೂರ್ಯರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಉದಯ
ವಾಗಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದರಲ್ಲ! ನನ್ನಯ್ಯ ನಿನ್ನನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ
ವಲ್ಲ ! (ಎಂದು ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗವು ಸಿಗಲು)
ಪರಮಾತ್ಮಾ, ನಿನ್ನ ಈ ಸುಟ್ಟ ಆಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೆಲ್ಲ ಅಡಗಿ
ದೆಯಲ್ಲ! ದೇವಾ, ಈ ಸ್ವಟಿಕದ ಹೊಳಪಿನಲ್ಲಿ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರನಕ್ಷತ್ರಾ
ದಿಗಳ ಜ್ಯೋತಿಯೆಲ್ಲ ತುಂಬಿದೆಯಲ್ಲ !! ಹೇ ನಿರ್ಗುಣ ಪರಮಾತ್ಮಾ
ನಿನ್ನೇ ಸ್ಮರಿಸದಲ್ಲಿ ಮೂನತ್ತುಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ
ವಾಸಿಸುವರಲ್ಲ !! ಧನ್ಯ ! ಧನ್ಯ ! ಮಲ್ಲೇಶಾ, ನಿನ್ನ ಈ ಕೃತಿಗೆ ನಾನು
ಮೂಕನಾದೆ! ನಿನ್ನೊಡನೆ ಭಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಮೌನವಾಣಿಯಿಂದ ಮಾತಾ
ಡಬಲ್ಲದು. (ಕುಳಿತು, ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಹಿಡಿದು)

ಪದ—ಧಾಟಿ— : ನಿಜಗುರು ಧ್ಯಾನವ ಮಾಡೋ

ಗುರುಪದ ಸೌಖ್ಯದ ಬೀಡು || ಪ ||

ಜನುಮದ ಫಲವನು ಹಣ್ಣು ಸುತಿಹನು : |

ಕನಿಕರದಿ ಸಲೆ ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸನು || ೧ ||

ಭಕುತಿಯೆ ಭಾಗ್ಯವು ಆ ಕರುಣಾತ್ಮಗೆ |

ಮುಕುತಿಯಮ್ಮತವನು, ಕುಡಿಸುವ ದೇವನು || ೨ ||

(ಗುರುಕೇದಾರ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿದೇವ ಬರುವರು.)

ಗುರು:—ಕಲ್ಲಿದೇವಾ, ನೋಡು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಜನಗಳು ಯಾವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನು, ಇಗೋ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನನಾಗಿ !

ಕಲ್ಲಿದೇವ:—ಸೂರ್ಯೋದಯದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಈ ತೇಜೋಮಯ ಪುರುಷನು, ಹಸ್ತಪೀಠದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವನು.

ಗುರು:—ಚಂದ್ರೋದಯವಾಗಲೂ, ಕಡಲು ಉಕ್ಕೇರುವಂತೆ ಈ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನನ್ನು ಕಂಡು, ಭಕ್ತಿರಸವು ಉಕ್ಕೇರಹತ್ತಿತು. ಈ ವಂದನೀಯನಾದ ದೇವಪುರುಷನು, ಭಕ್ತಿರಸವನ್ನು ಉಂಡು ಉಸುರಿದವನು!

ಕಲ್ಲಿ:—ಪ್ರಾತಃಕಾಲದ ಪ್ರಶಾಂತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗಿರಿಕಂದರದಲ್ಲಿ ಗಂಗೆ ಹರಿದುಹೋದಂತೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ನೀರಿನಂತೆ ನಿರ್ಮಲವಾಯ್ತು. ಈತನ ದರ್ಶನ ಲಾಭದೊಡನೆ, ಉಪದೇಶಶ್ರವಣವೂ ಆದರೆ ನಮ್ಮವು ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಲ್ಲವೇ?

ಗುರು:—ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸತ್ಪುರುಷನ ಚರಣಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳೋಣ. (ಕುಳ್ಳಿರುವರು)

ಮುದ್ದುಗೊಂಡ:—(ಬಂದು) ಸುಗ್ಗಲೇ ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಚಿರಂಜೀವನು, ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ.

ಸುಗ್ಗ:—(ನೋಡಿ) ಅಹಹಾ! ಸಿದ್ಧೇಶಾ ಮಲ್ಲೇಶನೇ ನಿನ್ನ ಕಯ್ಯಶನಾಗಿರಲು, ಗುಡುಗುಸಿಡಿಲುಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆದರಿಸುವವೇ? ಭಕ್ತಿರಸವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಡಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು, ಮಳೆ-ಕಾರುಗಳಿಗೆ ನೀನೇಕೆ

ಅಂಜುವಿ? ಸಿದ್ಧಣ್ಣಾ, ಲಿಂಗಕೂಡೆಗೆ ನಿನಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲವೇ? ಇಂಥ ಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದೇಕೆ ?

ಸಿದ್ಧಃ--(ಎಚ್ಚತ್ತು) ಗುರುದೇವಾ, ಮಲ್ಲೇಶಾ! [ಎಲ್ಲರೂ ವಂದಿಸುವರು.]

ಮುದ್ದುಃ--ತಮ್ಮಾ, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಹೊರಟು ಬರಬೇಕೇ?

ಸಿದ್ಧಃ--ಕ್ಷಮಿಸು ತಂದೆ. ಗುರುದೇವನು ಬರುವ ಸಮಯವೊ ದಗಿತೆಂದು, ಆತುರದಿಂದ ಹಾಗೇ ಹೊರಟು ಬಂದೆ.

ಸುಗ್ಗಃ--ಮಗೂ ಅದೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಯಿತು; ನಡೆ ಮನೆಗೆ !

ಸಿದ್ಧಃ--ಅವ್ವಾ ಈಗ ಗುರುಸ್ಥಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾನೆಂತು ಬರಲಿ? ಈ ನನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶನ ಪಾದ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನಗಲಿ ಮನೆಗೆ ಬರಲೇ! ಅವ್ವಾ, ನನ್ನ ಗುರುದೇವನು ಮಂಚಿನೊಡನೆ ಮೈದೋರಿದ ಈ ದೇವಾ ಲಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಮಲ್ಲೇಶನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಳಕೊಳ್ಳುವದೇನಿದೆ?

ಸುಗ್ಗಃ--ಕಂದಾ, ನಿನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ನಡೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸೋಣ.

ಸಿದ್ಧಃ--ಅವ್ವಾ, ಇಲ್ಲಿರುವುದೇ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ; ನನ್ನ ಮಲ್ಲೇಶನಿಗೆ ಇಷ್ಟ! ಅವ್ವಾ, ನನ್ನ ಅಭಿಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವದಿಲ್ಲವೇ?

ಮುದ್ದುಃ--ಸುಗ್ಗಲೇ ಈಶಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಜರುಗತಕ್ಕವು ಅಲ್ಲವೇ? ನೀನೇಕೆ ಅತಂಕಪಡಿಸುತ್ತೀ? ಸಿದ್ಧೇಶಾ, ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೀನು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಹೋಗು! ನಿನಗೊದಗಿದ ದೈವೀ ಸಂಪತ್ತು, ಈ ದೀನ ದಂಪತಿಗಳಿಗೂ ಲಭಿಸುವಂತೆ ಆ ಮಲ್ಲೇಶನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದರಾಯ್ತು.

ಸುಗ್ಗ:—ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಏನು? ಇಲ್ಲೇ ಮಲ್ಲೇಶನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತ ಇರುವದಕ್ಕಾದರೂ ನಿನ್ನ ಅನುಮತಿಯಿರುವದೇ ಸಿದ್ಧ?

ಸಿದ್ಧ:—ಈ ಮಲ್ಲೇಶನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಕೋಟಿಯೆಲ್ಲವೂ ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ನನ್ನ ಜನ್ಮದಾತೃಗಳಿಗೆ ಆತಂಕಪಡಿಸಬಲ್ಲೆನೇ?

ಗುರು:—(ಕೈಮುಗಿದು) ಸಿದ್ಧೇಶಾ, ಈ ದೀನರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ, ಅವರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಕಲ್ಲಿ:—ಮಲ್ಲೇಶನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನೀನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮಿಂದ ಮಾಡಿಸಬಹುದೇ?

ಸಿದ್ಧ:—ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಬಂಧುಗಳೇ, ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೇಶನ ದೇವಾಲಯವೊಂದಾಗಬೇಕು; ಈ ಸ್ಥಳವು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಆಶ್ರಮದಂತಾಗಿ ಬಂದ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವು ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಂದೂ ದೊಡ್ಡ ಗೋಶಾಲೆಯು, ನಿರ್ಮಿತವಾಗಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೇಶನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆಂದೇ ನಂಬಿರುಣೆ.

ಗುರು:—ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ; ನೂರಾರು ಕೂಲಿಯವರನ್ನೂ, ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಚತುರರಾದ ಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ಕೆಲಸವು ಹತ್ತೆಂಟು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ಬಿಡುವದು.

ಕಲ್ಲಿ:—ಇದೆಲ್ಲ ಉತ್ತಮವು ಗುರು ಮಲ್ಲೇಶನ ಕರುಣೆಯಿಂದಲೇ! ಇರಲಿ. ಈಗ ಸಿದ್ಧೇಶನಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಗುರು:—ಆದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನೊದಲು ಮಾಡಿಸೋಣ (ಹೋಗುವರು.)

ಪಂಚಮ-ಪ್ರವೇಶ.

(ಅಶ್ರಮದ ಬಳಿ ಮೋಹಿನಿ)

ಮೋಹಿನಿ:--(ತನ್ನ ಅಂಗೋಪಾಂಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅಹ್ಹಾ ನನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವು ನನ್ನ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೇ ಅದೆ; ಮನ್ಮಥ ಬಾಣವೇ ನೀನು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಈ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದರೆ, ನಿನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವದು. ಮೋಹಿನಿ ನೀನು ಅಹಂಕಾರ ಪಡಬೇಡ. ಮೊದಲು ಸಿದ್ಧರಾಮನನ್ನು ಸೋಲಿಸು. (ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಓದುತ್ತ ಕುಳಿತ ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಬಳಿ ಬರುವಳು.) ಅಹ್ಹ! ಪ್ರತಿಮನ್ಮಥನೇ ಕುಳಿತಿರುವನಲ್ಲ! ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವದಿನ್ನು! ಪ್ರಿಯಾ, ಪ್ರಿಯಾ!

ಸಿದ್ಧರಾಮ:--(ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು) ಓಹೋ, ಯಾವಳೋ ತಾಯಿಯು, ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಸಂಜೋಧಿಸುತ್ತಿರುವಳು.

ಮೋಹಿನಿ:--[ಮುಂದೆ ಬಂದು] ನಾನು ಸಂಜೋಧಿಸುತ್ತಿರುವದು ಅನ್ಯರನ್ನಲ್ಲ! ನಿನ್ನನ್ನೇ! ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಾ ನನ್ನಾಶೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿ, ನನ್ನನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಾರವೇ?

ಸಿದ್ಧ:--ಏನು ತಾಯಿ, ನನ್ನಿಂದೇನಾಗಬೇಕು?

ಮೋಹಿನಿ:--ನೋಡು ನನ್ನನ್ನು--

ಪದ--ಸಾರಂಗಿ ರಾಗ--ಅದಿತಾಳ

ಸೋಬಗು ಸುರಿವ, ದೇಹವನಿಂದು ಬಣ್ಣೆ ಪುದೆಂತು? || ಪ ||

ಮೃಯುಕಾಂತಿ ಬೆಳದಿಂಗಳ ಹೊನ್ನು ।

ಮುಯ್ಯಕಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಲಿಹುದು ||

ರಮ್ಯಮಾದಚಂದಿರನೊಗವು|

ಪ್ರಿಯವಾದ ದೇಹದ ನಿಲುವು || ೧ ||

ಸಿದ್ಧಿ:--ತಾಯೀ, ನಿನ್ನ ದೇಹಸೌಂದರ್ಯವು ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯಾಂಶದಿಂದ ಲಭಿಸಿದ್ದು, ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು?

ಮೋಹಿ:--ಇಂಥ ದೇಹ ಕುಸುಮವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವದು; ಇದನ್ನು ಯಾವ ದೇವಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಲೆನ್ನತ್ತಿದ್ದೆ ಅಂಥಾ ದೇವಾತ್ಮನು ಇಲ್ಲೇ ಲಭಿಸುವ ಆಶೆಯಿದೆ.

ಸಿದ್ಧಿ:--ತಾಯೀ, ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಕನಾಗಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿರುತ್ತಿರಲು ನೀನೇಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವೆ?

ಮೋಹಿ:--ಪ್ರಿಯಾ, ನೀನೇ ನನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನು! ಇಗೋ ಇದೇ ಈಗ ಅರಳಿದ ಈ ಕುಸುಮವನ್ನು ನಿನಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವೆನು; ಇದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು! ಈ ವಿಸಾಸಲಾದ ದೇಹಕುಸುಮವನ್ನು ಪ್ರಿಯಾ, ನಿನ್ನಂಥ ಒಟುವೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಿಯಾ, ಸ್ವೀಕರಿಸು ಸ್ವೀಕರಿಸು!

ಸಿದ್ಧಿ:--ತಾಯೀ, ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗಿಷ್ಟವನ್ನು ಪೂರೈಗೊಳಿಸಲಿ ಕಷ್ಟಗದು.

ಮೋಹಿ:--ಪ್ರಿಯಾ, ಇದೇನು ಕಠಿನ ಕೆಲಸವೇ? ನನ್ನನ್ನು ಲಗ್ನವಾದರೆ ನನ್ನಿಷ್ಟ ಪೂರೈಸುವದು!

ಸಿದ್ಧಿ:--ತಾಯೀ, ನನ್ನ ಲಗ್ನವಾಗಿದೆ! ಭಕ್ತಿಯ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ವರಿಸಿರುವೆನು. ನಾನೇ ಒಬ್ಬರ ಸತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಸತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂತು?

ಮೋಹಿ:--ಛೇ ಛೇ. ಇದು ಯುಕ್ತವಾದವಲ್ಲದೆ ಸತ್ಯವಾದವಲ್ಲ! ಪೂತಾತ್ಮಾ, ನಿನ್ನಿಂದ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಪ್ರಾಪ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸುಖದಿಂದ ಕಾಲಹರಣಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ನನ್ನಂಥ ಸೌಂದರ್ಯವತಿಯನ್ನು ಬೀಳುಗಳೆವರೇ? ಪ್ರಿಯಾ, ಇಗೋ ನನ್ನ ಬಣ್ಣದ ಬುಗುರಿಯಂಥ ಕುಚಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡು! ಅಂದರೆ, ನಿನ್ನ ವಿಚಾರ ಪರಿವರ್ತನವಾಗುವುದು.

ಸಿದ್ಧಿ:--ತಾಯೀ, ತಾಯಿಯಂಥ ನಿನ್ನ ಸ್ತನಗಳು, ಹಾಲಿನ ಕಲಶಗಳೇ ಸರಿ! ಅವ್ವಾ, ಪುಣ್ಯಮಾಡಿ, ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿಬಂದಿದ್ದರೆ, ಆ ನಿನ್ನ ಸ್ತನಗಳು, ಹಾಲುಣಿಸಿ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದವು!

ಮೋಹಿ:-- ನಾಥಾ ಹಾಗನ್ನಬೇಡ. ನನ್ನ ತುಂಬಿದ ತೋಳುಗಳನ್ನು ನೋಡು; ಕುರುಡನಂತೆ ಹೀಗೇಕೆ ನಟಿಸುತ್ತೀ? ನಿನ್ನ ಕೋಮಲವಾದ ತುಟಿಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನೊಮ್ಮೆ ಚುಂಬಿಸು! ನಿನಗೆ ಸವಿ ಹತ್ತದಿದ್ದರೆ ಬಿಡುವಂತೆ! ಪ್ರಿಯಾ ನಿನ್ನ ಪುಟ್ಟ ಪುಟ್ಟ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಪಾಡು ಮಾವಿನಂಥ ನನ್ನ ಕಪೋಲವನ್ನು ಕುದುಕು! ನನ್ನರಗಳೆಯೇ ಪಾಡು ಗಾಯಯ ಮಿಸಲುಮುರಿ! ಎಂಜಲು ಮಾಡಿ ಬಿಡು; ನಾನು ಧನ್ಯಳಾಗುವೆನು. ನೀನೇ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಬಂದು, ಕದುಕಲಿಕೈ ಶ್ರಮ ವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಮುಖದ ಬಳಿ ಬರುವೆನು. [ಸನೀಹೋಗುವಳು]

ಸಿದ್ಧಿ:--- ಎಲೇ ಮಾಯೇ ದೂರಾಗಿ ನಿಲ್ಲು!

ಪದ---ಛಾಟ--- 'ಶರಮ ಮಂಗಳಧಾಮ' ಎಂಬಂತೆ.

ಎನಿತು ಕಾಮನಕ್ರೂರ, ಎನಿತು ತಾಮಸ ಗುಣವು || ೫ ||

ಮನದೇರಿಕೆ, ಕಾಮಶರಜಾಲದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹುದು ||

ಕನವರಿಸಿ ಈ ಜಾಲೆ ನಿಡುಕುತ್ತಿಹುದು || ೧ ||

ಈ ಲೀಲೆಮಾಯೆಯದು! ಕೊಲ್ಲುವುದು ವಶನವರ!

ಸೋಲಿಸಲು ಕಾಮಾರಿ ನೆಲೆಹಿಡಹನು, ಶಂಕರ || ೨ ||

ನನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿರು. ಪಾಪಿ, ಕಾಮಾಗ್ನಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸುತ್ತ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪ್ರಳಯ ಮಾಡುವ ಮಾಯೇ, ನಿನ್ನಾಟವಿಲ್ಲಿ ನಡೆಯದು ತಿಳಿದಿರು!

ಮೋಹಿ:--ನನ್ನಾಟವೇನು ಪ್ರಿಯಾ?

సిద్ధః--ఇదో తాయో, 'ప్రియా, నాథా'. ఎందు సంచో ధిషణేడ; నిన్న నమిసుత్తేనే.

మోహిః--బిట్టి. నినగి బేసరగొళిసువ శబ్దగళన్న ఇన్నొమ్మే టుచ్చరిసిదరే, నన్న నాలిగేయు సేది హోగలి! బా, ఇన్నదరని నన్నన్న సమాధాన పడిసు!

సిద్ధః--ఛీ! ఎను దుర్వికారవిదు? తాయో, నన్న మాతు కేళు. ఇంథ మాంసద ముద్దేయన్న మోహిసువ ముచ్చను నానల్ల! శాశ్వత సుఖద ధృజవన్నేత్తిద ఈ విరపుంగవన్న ఇంథ క్షణిక సుఖవన్న కాలిందొరిసుత్త హొరటిరువను. నాను మేలిన్ సౌందర్యవన్న ప్రీతిసేను; సత్తు మణ్ణుడి హోగను దోహవన్న నాను నంబువదిల్ల. తాయో, మరణవు నిన్న చలు వికేయు నుంగువదక్కే హొంబు హాకీ కుళితరువుదన్న నీనేను బల్లే? ముప్పిన మోడిమాటవు నిన్న స్వరూప నాశ మాడలిరు వుదు బల్లేయా?

మోహిః--మచ్చ, నినగిష్ట బుద్ధియిల్ల! పాప, ఈ అబ లేయన్న సంకటిదింద ముక్త మాడలొల్లే! వంథా, నిన్నంథ పురుషరు జగత్తిగి భార కండేయా? అయ్యో తాళేను, తాళేను! ఈ కామబాధేయన్న తాళేను. సిద్ధా, ఇదొందు కడేయ సల కేళుత్తేనే. బా--ఇన్నొమ్మే కేళుత్తేనే; నన్నన్న తృప్తిగొ లిసు--బరువదిల్లవే? హాగాదరే సత్తేను-సత్తేను[నేలక్కే బిద్దు] మూథా, నాను సత్త మేలే భూతవేతాళవాగి నిన్నన్న హింసి సుత్తేనే. [మూర్ఖియాగువళు.]

సిద్ధః--అహ్లా! ఈ ప్రాణేయు నేలవన్నే హిడియితల్ల! ఎలొ కల్లేదేయ కట్టుకా, శామా, లక్ష్మీపుత్రనేందు ఈ అబలే

ಯನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸುವಿಯಾ? ಜಗತ್ತನ್ನೇ ರಕ್ಷಿಸುವ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಗನೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಇಂಥ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೇ?

ಪದ—ಧಾಟಿ— 'ಕಾಂತಮನದೊಳ' ಚಿಂತೆ'

ಎನಿತು ಮರುಗುವಳಯ್ಯೋ—ಅಬಲೆ !

ಅನಿಮಿಷಸುಖವನು ಬಯಸುವಳಯ್ಯೋ *ಪ||

ತೋರಿಸು ಕೃಪೆಯ ದೀನದಯಾಳು !

ಹಾರಿಸು ಮೋಹವ, ನಿರ್ಗುಣದೇವಾ ||೧||

ಇನ್ನು ಈಕೆಯನ್ನು ಬದುಕಿಸುವುದೆಂತು? (ವಿಚಾರ) ತಾಯೀ, ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಮಬಾಧೆಯಿಂದ ಉಳಿಸುತ್ತೇನೆ; ಸಾವಧಳಾಗು!

ಮೋಹಿ:—(ಕೇಳಿ ತಟ್ಟನೆ) ಏನು, ಕಾಮಬಾಧೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಉಳಿಸುತ್ತೀಯಾ? ಇದರಲ್ಲಿ ಮೋಸವಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?

ಸಿದ್ಧ:—ಛೇ, ಛೇ, ಮೋಸದ ಲೇಶವನ್ನೂ ಅರಿಯೆ! ಅಬಲೆ ಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ನಾನಾವ ಗತಿಗಾಣಲಿ? ತಾಯೀ, ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೇಳು. ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನೊಂದಿಸಿ ಲಿಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆಸುರುಹಲಾಗದಷ್ಟೇ? ಎಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಮನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರೆ, ಅವನ ಶಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆ ಆಗದು; ಬಿಗಿಹಿಡಿದು, ಅವನೊಡನೆ ಕಾದಾಡಿದರೆ ಕಾಮಬಾಧೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುವದು!

ಮೋಹಿ:—ಅಯ್ಯೋ ಇದೇ ಜಂಜಾಟವೇ ನಡೆಯುತ್ತಲ್ಲ!

ಸಿದ್ಧ:—ತಾಯೀ, ನೀನು ಹಾಗೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಡೆ ಕಾಮಬಾಧೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಉಪಾಯವನ್ನೇ ಉಸುರುವೆನು ಮನದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೊಡನೆ ಕಾಮನನ್ನು ಓಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಕಾಮಾರಿಯಾದವನನ್ನು ಹೃದಯವುಂದಿರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು; ಆ ಶಿವನು, ಕಾಮನನ್ನು ಓಡಿಸುವನಲ್ಲದೆ ಆತ್ಮಿಕಶಾಂತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡ

ಬಲ್ಲೆನು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯ! ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಅಕ್ಕ
ಅವ್ವಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಅಂಥ ನಾನು, ಕಾಮ ಬಾಧೆಯ
ಪರಿಹಾರೋಪಾಯವನ್ನು ಇದರ ಹೊರತು, ಮತ್ತೊಂದನ್ನರಿಯೆನು
ಇದು ನಿನಗಿಷ್ಟವಾದರೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಮೋಹಿ:—ಸಿದ್ಧೇಶಾ, ನಿನ್ನ ಉಪದೇಶಕಾರಣಗಳಿಂದ ನನ್ನ
ಕಾಮಾಂಧಕಾರವು ಕರಗಿತು; ನಿನ್ನ ದಿವ್ಯವಾಣಿಯು, ನನ್ನ ಹೃದಯಾ
ತ್ಮನನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿತು! ನಿನ್ನಪಕಾರವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯೆನು. ನೀನು
ನನ್ನ ಪತಿಯಾಗಿ, ನನ್ನ ಜನ್ಮಸಾಫಲ್ಯಗೊಳಿಸು!

ಸಿದ್ಧ:—[ಮನ] ಅಹ್ಹ! ಮತ್ತೂ ಬಿಡವೊಲ್ಲದಲ್ಲ ಮೋಹವು.

ಮೋಹಿ:—ಗುರುದೇವಾ, ನನ್ನ ನುಡಿಗೆ ಬೆಚ್ಚ ಬೇಡ. ಪಾರಲಾ
ಕಿಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಟ್ಟು, ಉನ್ನತಿಗೊಯ್ಯುವ ಪತಿಯು, ನೀನ
ಲ್ಲದೆ ನನಗಿನ್ನಾರು? ನನ್ನನ್ನನುಗ್ರಹಿಸು.

ಸಿದ್ಧ:—ಅವ್ವಾ, ನಿನ್ನ ಜ್ಞಾನನೇತ್ರವು ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಪುಣ್ಯಾಂಶ
ದಿಂದ ತೆರೆದಿದೆ; ಇದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಹೃದಯವುಂದಿ
ರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಆತ್ಮದೇವನನ್ನು ನೋಡು. ಆತನೇ ಪರಾತ್ಪರನಾದ
ಪರಶಿವನು. ಆತನಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿಯು!

ಮೋಹಿ:—[ಕೈಮುಗಿದು] ದೇವಾ, ಯಾವ ಪಾಪಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ
ಬಂದು, ಎಂಥ ಪುಣ್ಯದರಾಸಿಯನ್ನು ಪಡೆದೆನ್ನಲ್ಲಿ? ಗುರುವೇ, ಈ ಅಬ
ಲೆಯ ಆ ನೀಚಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಈಕೆಯ ಸ್ವಂತಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಉಂಟಾ
ದ್ದಲ್ಲವಾದರೂ ನಾನು ದೋಷಿಯೇ ಸರಿ; ಹೇಗಾದರೂ ನನ್ನ ವಾಂಛಿ
ತವು ಸಫಲವಾಯ್ತು. ಸಜ್ಜನರೊಡನೆ ಕಡಿದಾಡಬಹುದಾದರೂ,
ದುರ್ಜನರ ಗೆಳೆತನ ಬೇಡವೆನ್ನುವುದರ ಅನುಭವವು ಇಂದಿನೆಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ
ಬಂತು— ಸಿದ್ಧೇಶಾ—

ಪದ—ಛಾಟ—ಎನು ವಚಿಸುತಿರುವಿಯೇ ?

ಗುರುವರಾ, ಸಾರ್ಥಮಮಜನ್ಮವು ।

ಸಿದ್ಧಿ:— ನರರಿಗೆ ಈ ಪಥಯೋಗ್ಯವು ॥ ಪ ॥

ಮೋಹಿ:— ನಾನಾದೆನು ಘನಪಾವನಳೆಂದು ।

ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯು ನೆರೆಶುದ್ಧಿಸಿತೆಂದು ॥

ಸಿದ್ಧಿ:— ಲೀಲೆಯ ನಾಯಕ ಪರಶವನಲ್ಲೆ ।

ಜಾಲವಹರಿಯುವ ವೀರನೆ ಅಲ್ಲೆ ॥

ಮೋಹಿ:— ಬೆಳಗಿದೆ-ಮನವನು, ಮಾನ್ಯವು ॥ ೧ ॥

ಸಿದ್ಧಿ:—ತಾಯೀ, ಇಗೋ ಈ ಶಿವನ ಕುರುಹನ್ನು! (ದಂಡಕೋ
ಲುಕೊಡುವನು.) ಇದರಿಂದ ನಿಜಸುಖವಡೆ.

ಮೋಹಿ:— (ವಂದಿಸಿ) ಗುರುದೇವಾ, ನಾನು ಪುನೀತಳಾವೆ.

ಸಿದ್ಧಿ:—ಅಮ್ಮಾ ಇನ್ನು ಹೋಗಿ ಬಾ. [ಹೋಗುವಳು.] ಏನು
ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಘಟನೆಯಿದು? (ಹೋಗುವನು.)

ಷಷ್ಠ-ಪ್ರವೇಶ.

[ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ-ವಿನಾಯಕರು]

ವಿಶ್ವಾ:—ವಿನಾಯಕರಾಯರೇ ಈಗ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಅಸಮಾ
ನದ ಪರಮಾಧಿಯು ಪ್ರಪ್ರಪಾಯ್ತು; ಈಗ ನಾವು ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಕಾರ
ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ, ವಿಷಪ್ರಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಹೋಗಬೇಕು. ಅಜ್ಞ
ಲಿಗನ ಮಗನು, ಗೋಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ
ದ್ದುದು, ನಮ್ಮ ಮೂಗು ಕೊಯ್ದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ.

ವಿನಾಃ--ಆ ಅವಮಾನವು ಕಾಳಕೂಟ ವಿಷವಾಗಿ ನನ್ನೆದೆಯನ್ನು ದಹಿಸುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಸಿಟ್ಟು, ರಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ..." ಎಂಥೆಂಥ ಮಹನೀಯರುಗಳಾದ ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಮ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು, ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ ಈ ಶೂದ್ರನು ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಧರ್ಮಗ್ಲಾನಿಯ ಪೂರ್ವ ರಂಗವೇ ಸರಿ.

ವಿಶ್ವಾಃ--ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಗುಡಿಯು ನೋಡು ನೋಡುವದಂ ಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕುಳಿತಿತು! ನಾವೆಲ್ಲ ಜೀವನ್ಮುತರೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಆ ಗುಡಿಯು, ನಮ್ಮ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದಂತಾಯ್ತು!

ವಿನಾಃ--ಹೀಗೆ ನಾವು, ಸಿದ್ಧಾಪರವಶರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಗಣೇಶಫಂಥವು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಮಂಜಿನಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋಗೋದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇನು?

ವಿಶ್ವಾಃ--ಈಗ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನವಾಯ್ತು, ಹಗಲಿರುಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಮಾಡಿ ತಲೆಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ.

ವಿನಾಃ--ಯಾವ ವಿಚಾರ?

ವಿಶ್ವಾಃ--ಇದೇ ವಿಚಾರ! ಆ ಮೂರ್ಖ ಮಂಡಳಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾರು ಸತ್ಯ ಮಾಡುವುದು! ಧರ್ಮರಕ್ಷಕರಾದ ನಾವು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಯೇ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಿಹಿತವಲ್ಲವೇ?

ವಿನಾಃ--ಈಗ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರಾಶ್ರಯ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ?

ವಿಶ್ವಾಃ--ಅದು ಕೇವಲ ನನ್ನ ವಿಚಾರವೇ ಅಲ್ಲ! ನಮ್ಮನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸನಾತನ ಧರ್ಮದವರ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ! ನಿಮಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿಲ್ಲವೋ? ನಿಮ್ಮ ವಂಶಾನುವಂಶದ ಪವಿತ್ರ ಧರ್ಮಧ್ವಜವು ಇಂದು ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ, ನಾವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣುಜ್ಜಿಕೊಂಡು ಕುಳ್ಳಿರಬೇಕೇ? ನೀವೆಲ್ಲರು ನಿಮ್ಮ ರಕ್ತವನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಸತ್ಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಸಿಯಲು, ಸನ್ನ

ಧರ್ಮದಾಗಲೇ ನಮಗೆ ವಿಜಯ. ಹೀಗೆಂಬುದರ ವಿಚಾರ ನಿಮಗುಂಟೆ ?

ವಿನಾಃ--ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಜನರೊಡನೆ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಕನಾಗುವೆನು! ಆಯ್ತೇ ?

ವಿಶ್ವಾಃ--ವಚನಕೊಡಿ.

ವಿನಾಃ--(ಕೈಮುಟ್ಟಿ) ಈ ಸತ್ಸರ್ವದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವೆವು; ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವು ನ್ಯಾಯವಾದುದಿದ್ದರೂ ಸರಿ, ಅನ್ಯಾಯವಾದದ್ದಿದ್ದರೂ ಸರಿ !

ವಿಶ್ವಾಃ--ಭಲೇ ವೀರಾ! ಈಗ ನಾನು ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರ ಕೇಳು!

ವಿನಾಃ--ಇಂಥಾ ವೇದಬಾಹಿರವಾದ ಅಚಾರದ ಮೊಳಕೆಯನ್ನು, ಕಿತ್ತಿಯೊಗೆಯಲೇ ಬೇಕು. ವಿಶ್ವಾಸರಾವ್, ನೀವು ಪ್ರತಿ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರೇ ಸರಿ. ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವನ್ನು ದೇಶಬಿಟ್ಟೋಡಿಸಲು, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ನಡುಗಟ್ಟಿದಂತೆ, ನೀವಾದರೂ ಸನ್ನದ್ಧರಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ- ' ಯದಾ ಯದಾ ಹೀ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಗ್ಲಾನಿರ್ಭವತಿ....'

ವಿಶ್ವಾಃ--ಸಾಕು ಬಿಡಿ ವಿನಾಯಕರಾಯರೇ, ಕಾರ್ಯಪೂರ್ತಿ ಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ನನಗೆ ಯಾವ ಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಬೇಕಿಲ್ಲ.

ವಿನಾಃ--ಮಹಾತ್ಮರ ಲಕ್ಷಣವೇ ಇದು! ಒಳ್ಳೆದು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸಿರುವಿರಿ ?

ವಿಶ್ವಾಃ--ನನ್ನ ವಿಚಾರವು ನಿನಗೆ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾಗಿಯೂ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ 'ಬಹುಕೃತ ವೇಷಂ'! ನಮ್ಮ ಗಣೇಶ ದೇವಾಲಯದೊಳಗಿನ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತಿಯುಳ್ಳ ಆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು!!

ವಿನಾಃ- ಏನು ರಾಯರೇ, ಇದಿಂಥ ಸಾಹಸ ?!

ವಿಶ್ವಾಃ—ಈ ಸಾಹಸವು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದದ್ದೇ ಸರಿ! ಆದರೆ, ನಾವು ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದನ್ನು ಕೆತ್ತಿ, ಈ ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸುವದಾಗದಿದ್ದರೆ, ನಾಳೆ ಅದೇ ಶೂದ್ರರು ಪ್ರಬಲರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಕಲ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೆತ್ತೊಗೆದು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವರೆಂಬದನ್ನು ಧೂರ್ತರಾದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕು?

ವಿನಾಃ—ಒಳ್ಳೇದು, ಮೂರ್ತಿಯ ಸ್ಥಾನತತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾರು ನಿಯಮಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ?

ವಿಶ್ವಾಃ—ಯಾರು ಏಕೆ? ಇಂಥ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು, ಇತರರಿಗೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾರೆನು; ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಯಾರ ಮೇಲೂ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ!

ವಿನಾಃ—ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಭಾಗವಾದರೂ ಯಾವುದು?

ವಿಶ್ವಾಃ—ಮೂರ್ತಿ ಶೋಧನೆಗಾಗಿ, ಸಿದ್ಧರಾಮನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ಚಾರ್ಯನನ್ನು ಸ್ಪೋಟಮಾಡಿ, ಅವಮಾನಮಾಡಿ ಬಿಡೋಣ. ಈ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಶಾರೀರಬಲದ ಉಪಯೋಗವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು! ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು! ತಿಳಿಯಿತೇ?

ವಿನಾಃ—ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ! ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ!!

ವಿಶ್ವಾಃ—ಒಳ್ಳೇದು ಹೋಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಪರಿವರ್ತನೆಯೂ ಆಗಬಹುದು. ಆಗ ನ್ಯವಹಾರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, ಮುಸುಕಿದ ಕತ್ತಲೆಯು ಹರಿಯುವದು. (ಹೋಗುವರು.)

ಸವ್ಯಮ-ಪ್ರವೇಶ.

—::—

(ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮನು ಶಿಷ್ಯರೊಡನೆ)

ಸಿದ್ಧಿ:—ಅಹ್ಲ, ಎಂಥಾ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಸಮಯವಿದು ?

ಸದ—ಬಾಗೇಸರರಾಗ—ಝಂಪಾತಾಳ.

ಏನು ಸೊಗಸಿನ ಸೆಲೆಯು ಏನು ಶಾಂತಿಯ ನೆಲೆಯು || ಪಲ್ಲಾ
ಮಾನಶುಕವು ಭಕುತಿಯ ಪಕ್ಕಗಳನು ತೆರೆದು |

ಸ್ವಾನಂದದಾಕಾಶದೊಳಗೆ ||

ಎನಿತು ಸೊಗಸಿಂ ನೆಗೆದು, ಹಾರುತ್ತಿರುವುದು ! ನೋಡು !

ಚಿನ್ನುಮಯನ ಸೊಗಸು ಸವಿಬೀಡು ||

(ಗುರುಕೇದಾರ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿಡೇವ ಇವರು ಬಂದಿರಗುವರು.)

ಗುರು:—ಸ್ವಾಮೀ, ಇಂಥ ಪ್ರಶಾಂತವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಪ
ವೇಶಾವೃತ್ತವನ್ನೀಂಟಿಸಿ, ಈ ದೀನರನ್ನು ಧನ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಿದ್ಧಿ:—ಗುರುಕೇದಾರ, ನಾನು ಹೇಳುವೆನಂವರೆ ಅದೊಂದು
ಅಹಂಕಾರವೆಂದು ತಿಳಿ. ನನ್ನಂಥವನು ಏನು ಹೇಳಿಯಾನು. ನಾನು
ಆತನ ಆಳು; ಆತನು ನುಡಿಸುವಂತೆ ನುಡಿದು, ನಡೆಸಿದಂತೆ ನಡೆ
ಯುವವ.

ಕಲ್ಲಿಡೇವ:—ನುಡಿಸಿದರೆ ನುಡಿಯುವವರು ನೀವು, ನಡೆಸಿದರೆ
ನಡೆಯುವವರು ನೀವು ! ಆದರೆ ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಅಹಂಕಾರ
ವೆಂತು ?

ಸಿದ್ಧಿ:—ಶಿಷ್ಯಭಾವದಿಂದ ನಾನು ಮಾಡುವುದು ಸೇವೆಯೆನಿ
ಸುತ್ತಿ. ನಾನು ಸದಾಶಿಷ್ಯನಾಗಲಿ, ನಾನು ಸದಾಸೇವಕನಾಗಲಿ, ದೀನ
ದರಿದ್ರರ ಆಳಾಗಲಿ ! ನನ್ನ ಪರಮಾತ್ಮನು ನನಗಿವನ್ನೇ ಅನುಗ್ರಹ

ಸಲಿ. ದೇವರು ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ — ಅಗ್ನಿವಾಯುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿರ್ಮಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ, ತಾನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಾದ ಮಾನವ ಕೋಟಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ? ಒಡೆಯನು, ಓಡಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಳುಗಳಾದ ನಾವೂ ನಮ್ಮಿಂದಾದಷ್ಟು ಆತನಿಗೆ ನೆರವಾಗಬೇಕು. ಬಡವರನ್ನು ಗೋಳಾಡಿಸಿ, ದೀನರನ್ನು ತುಳಿದು ವ್ರತನಿಯಮ-ಜಪತಪಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡುವುದು ಧರ್ಮವೆನ್ನುವುದೇ? ಆಗದಾಗದು! ವ್ರತನಿಯಮ-ಜಪತಪಾದಿಗಳೇ ಮನುಷ್ಯನ ಧೈರ್ಯವಲ್ಲ. ಅವು ಬರಿ ಸಾಧನಗಳು. ಅಂಥ ಸಾಧನಗಳು, ಯಾವನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ-ಪರೋಪಕಾರ-ದಯೆಗಳನ್ನು ಮೊಳೆಯಿಸುವವೋ, ಅವನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಥಕ ಹೊಂದಿದಂತಾಗುವದು. ವ್ರತನಿಯಮಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಲೋಪವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ನೀತಿ-ಸದಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಭಂಗಬರಲಾಗದು.

ಗುರು:--ವ್ರತನಿಯಮಗಳಿಂದ ಮನೋಪೌರ್ಬಲ್ಯವೂ, ದುರ್ವಿಕಾರವೂ ಅಳಿಯಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಸಿದ್ಧ:--ಆದರೆ, ಭಕ್ತಿಜ್ಯೋತಿಯು ಕೃದಯಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಕತ್ತಲೆಗಳೂ ಕರಗಿ ಹೋಗುವವು. ಅಂತರಿಕ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಕಲರಕ್ತಿಗಳೂ ಉಂಟಾಗುವವು; ಅಂಥ ಭಕ್ತಿವಂತರಿಗೆ ವ್ರತನಿಯಮಾದಿಗಳು ರುಚಿಸಲಾರವು. ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವರಲ್ಲಿ ಆರಂಭದವರ ಆಚರಣೆಯು, ಮುಂದಾದವರ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿಯೊಂದು ಜೀವನ ರಹಸ್ಯವು! ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಯು ಹಡಗದಂತಿರುವದು; ಭಕ್ತಿಯು ಅಧರ್ಮದ ಕೊಳಗುಳದಲ್ಲಿ ಕರವಾಳವಾಗುವದು; ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮದಗಜಕ್ಕೆ ಅಂಕುಶವಾಗುವುದು! ಅಹ್ಹು! ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಳಕನ್ನೆಷ್ಟು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ!! ಅದನ್ನು ಕಂಡವನಿಗೇ ಗೊತ್ತು ಅವರ ಸೊಬಗು.

(ವಿಶ್ವಾಸರಾಯ, ವಿನಾಯಕರಾಯ ಕೆಲವು ಸಂಗಡಿಗರು ಬರುವರು)

ಕಲ್ಲೀ--ಇತ್ತು ಬನ್ನಿ! ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. (ಮನ) ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೇಯುವವರ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ನಿರಬೇಕು. ಸಿದ್ಧರಾಮನ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದ ಶಿಲ್ಪಿಷವು ತೊಳೆದದ್ದರಿಂದ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ, ಏನಾದರೂ ವಾದವಿವಾದದ ಪ್ರಸಂಗವಿರಬೇಕು ಇವೆರಡಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾದರೂ ಇದ್ದೀತು.

ವಿಶ್ವಾ:--(ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ) ವಿನಾಯಕಾ, ನಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿಯು, ಈ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವದೇನು ನೋಡು.

ವಿನಾ:-ಬಳೇದು. (ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡುವನು.)

ಸಿದ್ಧ:-ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರ ಸ್ವಾರಿಯು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಬಂದಿದೆ!?

ವಿಶ್ವಾ:-ಸಿದ್ಧರಾಮಾ, ಸ್ವಾರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಕರುಕಳೆದ ಆಕಳಂತೆ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ!

ಸಿದ್ಧ:-ಹಾಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ವಿಶ್ವಾ:-ಮತ್ತಾವ ಕಾರಣ! ಯಾರೋ ಪಾಪಿಷ್ಟರು ನಮ್ಮ ಗಣಪತಿಯ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತೋಳತಂಡಿಯೇ ಇದ್ದರೆ, ನಮ್ಮೊಡನೆ ಕಾದಾಡಬೇಕಿತ್ತು; ದೇವರೊಡನೆ ತಮ್ಮ ಪರಾಕ್ರಮ ತೋರಿಸಬೇಕೇ?

ಸಿದ್ಧ:-ಅಯ್ಯೋ-ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಯ್ದವರಾರು? ಅಂಥ ಪಾಪಿಗಳಿಗೂ, ಈ ಸೊನ್ನಲಾಸುರವು ಆಶ್ರಯವಾಯಿತೇ?

ಕಲ್ಲೀ:-ಅಬಗ್ಗೆ ನೀವೇನಾದರೂ ಯತ್ನ ನಡೆಸಿರಬಹುದಲ್ಲ!

ವಿಶ್ವಾಃ--ಆ ಖೂಳರು ಸಿಕ್ಕರೆ,--ಅವರನ್ನು ನೀಳಿ ಒಗೆಯು
ವೆನ್ನು, ಮತ್ತು---

ಸದ--ಧಾಟಿ---ನೀಳಿರೇಳಿರಿ ಶೂರರಲ್ಲರು

ಖಂಡಿಸುವೆನಾ ಬಂಡಸಶುಗಳ ರುಂಡಗಳ ನೀಡಾಡುವೆ !

ತುಂಡಿಸುವೆನಾ ಮದಗಜಂಗಳ ತೋಳಸುಂಡಿಲು ಸದೆಯುವೆ॥

ನೋಡು ಇಲ್ಲಿದೆ ಕಡುಗವು !

ಸೂಡುಬಾಣ ಸಮೂಹವು !

ನೆತ್ತರಿನ ತಳಿಮಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವೆ ಭೂಮಿದೇವಿಯ ಶಾಂತಿಗೆ!

ದಿತ್ತರಿಸಿ, ವರದೇವಕೀರ್ತಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಜಗತ್ತಾಂತಿಗೆ ॥೧॥

ಸಿದ್ಧಃ---ಧರ್ಮರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಾಪಣಮಾಡುವ ನಿರ್ಧಾರವು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವಂತೆ, ಹಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದೂ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠೋಪಾಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪರಿ ಬೇರೆ. ಹಿಂಸೆಯಿಂದಲ್ಲ; ಸಹನಶೀಲತೆಯ ಅಖಂಡಶಸ್ತ್ರದಿಂದ !

ವಿನಾಃ-- [ಧಾವಿಸಿ] ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ, ಸಿಕ್ಕಿತು ಬನ್ನಿ !

ವಿಶ್ವಾಃ--[ಆತುರ] ಸಿಕ್ಕಿತೇ ? ಮೂರ್ತಿಯೋ ಕೃಷ್ಣನೋ ?

ವಿನಾಃ--ಬನ್ನಿ. ಬನ್ನಿ ! ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡ ಬನ್ನಿ ! ಹೇಗೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದೆ. [ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವರು.]

ಸಿದ್ಧಃ--(ನೋಡಿ) ಈ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ದುಷ್ಟನು ಮಾಡಿದನು !

ವಿಶ್ವಾಃ--ಸಿದ್ಧರಾಮಾ, ಮುಗಿಸು ನಿನ್ನ ಹೂವಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ! ಈ ಮೂರ್ತಿಯು ನಿನ್ನಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದೆ ಅಂದ ಮೇಲೆ ನೀನಾಗಲಿ-ನಿನ್ನ ಸೇವಕರಾಗಲಿ ಕದ್ದಿರಬೇಕು. ನೀನು ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನಾದ್ದರಿಂದ ಕದಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ನಿನ್ನ ಸೇವಕರಿಂದಲೇ ಈ ನೀಚ ಕೃತ್ಯವಾಗಿದ್ದೀತು; ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯಾದರೂ ಇದ್ದಿರಲೇಬೇಕು!

ಕಲ್ಹಿ:--ಭೇ, ಭೇ, ಇಂಥ ನೀಚ ಕಾಯಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲರೂ ಪ್ರವರ್ತರಾಗುವಂತಿಲ್ಲ!

ಗುರು:--ಎಲ್ಲಿಯ ಮಾತು ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ, ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಸಂಘ ಬೇರೆಯಾದರೆ ಇಂಥ ಹೀನ ಕೆಲಸವು ನಮ್ಮಿಂದಾಗಲಾರದೆಂದು ನಂಬಿರಿ.

ವಿಶ್ವಾ:--ಅಸರಾಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸರಾಧವನ್ನು ತಾನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ಎಂದೂ!

ವಿನಾ:--ನೀವು ಅಸರಾಧಿಗಳಲ್ಲವಾದರೆ ಹೊಗಳಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕದ್ದು ತಂದಿಟ್ಟವರನ್ನಾದರೂ ತೋರಿಸಿರಿ; ಅಂದರೆ ನೀವು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳು.

ಸಿದ್ಧ:--(ನಕ್ಕು) ಅಪ್ಪಗಳಿರಾ, ವಿಚಾರಿಸಿದರೆ ಈ ಸಂಗತಿಯು ದುಷ್ಕವಿಚಾರದಿಂದ ನಡೆದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಾ:--ಎನು ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಮಹಾತ್ಮ--ಸಾಧು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಹೀನಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಸಿಗಬೇಕೇ? ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡಿಪ್ಪನವೇನು ಸುಟ್ಟು. ನಿನ್ನ ಸಾಧುವಿನ ಮೋಗು ಇಂಥ ಕಳ್ಳತನಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಜೈಲಿಗೆ ಬಾ! ಎಲೋ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತಘೇದಗಳಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸೋಲಿಸು! ಅಂದರೆ ಕೀರ್ತಿ ಬಂದೀತು! ನಿನ್ನ ಮತವೇ ಯುಕ್ತವೆಂದು ನಿನ್ನ ಪಾದಸೇವಕರಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು! ಮೂರ್ತಿ ಕಡ್ಡಿ; ನಮ್ಮ ವೃತನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹಳೆದಿ; ಅಂದರೆ ಯಾವ ಪೌರುಷವನ್ನು ಮಾಡುವಂತಾಯ್ತು.

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಊರೊಳಗಿನ ಜನರನ್ನೂ ಸೇರಿದ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತ ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವರು)

ಗುರು:--ಪ್ರೀತಿಯಂತರೇ, ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರದಿಂದ ಮಾತಾಡಿರಿ.

ಕಲ್ಹಿ:--ನಿಜವಾದ ಅಸರಾಧಿಗಳಾರೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮಾತಾಡಿರಿ.

ವಿಶ್ವಾಸಿ:—ಎಲೇ ಮೂರ್ಖಮಂಡಲಿಯೇ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನರಿವ್ವಾರೆ? ಈ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದೇಟು ಕೊಟ್ಟರೆ, ನೀರುಬೇಡದೆ ಸತ್ತುಹೋಗುಪಿರಿ. ಏಕೆ ಇಂಥ ಪೌರುಷದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ? ತಿಳಿದಂತಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮ ಗುಣವಂತಿಕೆಯು! ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ಥರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ತೂಕ ಮಾಡಿದಂತಾಯ್ತು!

ಸಿದ್ಧ:— [ನಗುತ್ತ] ಎಂಥ ಚಮತ್ಕಾರದ ಸಂಗತಿಯಿದು? ವಿಶ್ವಾಸರಾವ್, ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನು ಕರೆತಂದರೆ ಬರುವನೇ? ಎಂದೂ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಗಣೇಶನಾದರೂ ಹಾಗೇ! ಅವನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರಬೇಕು. ತಾನಾಗಿ ಬಂದ ದೇವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ!

ವಿಶ್ವಾಸಿ:—ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿರೇನು?

ಕಲ್ಲಿ:—ಹಾಗಲ್ಲ.....ನಿಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀವು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ! ಯಾರದೇನು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಾಸಿ:—ಸೇವಕರೇ, ಆ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಡೆಯಿರಿ!

ಸೇವಕರು:—ಆಗಲಿ, ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. [ಹೋಗುವರು]

ವಿಶ್ವಾಸಿ:—ಸಿದ್ಧರಾಮಾ, ಮತ್ತೆರಲ್ಲಾದರೂ ಮೂರ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ, ಅವರನ್ನು ಇಷ್ಟಪೊತ್ತಿಗೆ, ಇದ್ದರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏನುಮಾಡಲಿ?

ಸೇವಕರು:— [ಬಂದು] ಧನಿಯರೇ, ಮೂರ್ತಿಯು ಎತ್ತಲೊಲ್ಲದು!

ವಿಶ್ವಾಸಿ:—ಎತ್ತಲೊಲ್ಲದು? ಅದು ಹೇಗೆ? ಹೋಗಿ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ!

ಸೇವಕ:—ಧನಿಯರೇ, ನಾವೆಲ್ಲಾ ಯತ್ನಿಸಿವೆವಾದರೂ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತು! ಆಮೇಲೆ, ಹಗ್ಗಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದೇವು; ಅವಕ್ಕೂ ಅಗಲಾಡಲಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವಾಸಿ:—ಅಗಲಾಡದಿದ್ದರೆ ಹಾರಿ ಹುಟ್ಟಿರಿ!

ಸೇವಾ: -- ಹಾಗೂ ಮಾಡಿದೆವು. ಹಾರಿಗಳೇ ಮುಂತಾದ ಮುರಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನಿರಾಪಾಯರಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ವಿಶ್ವಾ: -- (ಮನ) ತಂಪಾಗಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬನೇ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಂದನು; ಆದರೆ ಈಗೇಕೆ ಹೀಗಾಯ್ತು.

ಕಲ್ಲೇ: -- ಏಕೆ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ, ಇಂಥ ವೇವರು ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇನು? ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ತಂದಿದ್ದರೆ, ಎತ್ತಿಕೊಂಡೊಯ್ಯಲೆಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು!

ವಿಶ್ವಾ: -- [ಮನ] ಇದೇನಿವು? ನಮ್ಮ ಅಪಮಾನದ ಹೊತ್ತೇ ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ! (ಕುರಿತು) ಸೇವಕರೇ -- ಹೋಗಿರಿ. ಮಗ್ಗುಕಟ್ಟಿ ಎತ್ತು ಕೋಣಗಳಿಂದೆಳಿಸಿರಿ!

ಸೇವಾ: -- ಒಳ್ಳೇದು. ಸ್ವಾಮಿ. (ಹೋಗುವರು.)

ಗುರು: -- ಮಹಾರಾಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ದೇವರು ನಿನ್ನೊಡನೆ ಬರಲೊಲ್ಲನಲ್ಲ!

ವಿಶ್ವಾ: -- ಬಾರದೇ ಏನು? ಆ ಪೇಟಿಗಳಿಂದ ಎತ್ತಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ, ದೇವರು ಬಾರದಂತಾಯಿತೇ?

ಕಲ್ಲೇ: -- ನಿಮ್ಮ ದೇವರು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಿನದಲ್ಲೊಬ್ಬರುವಾಗ, ಹೆರರ ಸೇಲೆ ಹುಡುಕುವುದು ಧೀರರ ಲಕ್ಷಣವೇ!

ಸಿಝಾ: -- ಎಲೇ ಗುಡ್ಡರೇ, ಅತ್ಯಗ್ರವಾದ ವಿಷದಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರಿ! ಅರೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಅಗವೇಕು.

ಗುಡ್ಡ: -- ಕಣ್ಣುಡ್ಡಿ ಕಣ್ಣುರೂವರಾಗ ಮಾಡ್ತೀವೋ ದೇವರೂ. (ಹೋಗುವರು)

ಸೇವಾ: -- (ಬಂದು) ಧನಿಯರೇ, ನಮ್ಮಾಟುವು ಸಂತಿತು! ಕೋಣಗಳಿಂದೆಳೆಸಿದರೂ ಎಳೆಯದು!

ವಿಶ್ವಾಃ--(ಮನ) ಇದೇನೋ ಈ ಸಿದ್ಧರಾಜನು ತಂತ್ರವಿರುತ್ತದೆ; ನಾನು ತಿಳಿಯದೆ ಈ ಸನ್ಯಾಸಿಯ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಬಿದ್ದೆ; ಈಗೇನು ಮಾಡಲಿ ? ದರ್ಪವನ್ನು ಬಿಡದೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗುವ ಯುಕ್ತಿ ತಿಳಿಯುವೆ.

ಕಲ್ಲಿಃ--ಆಯ್ಯಾ, ಕೇಳಿದಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ದೇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ದೇವರ ವಿಶ್ವಾಸವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ ! ಅಂತೇ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ದೇವರು ಬಿಡಲೊಲ್ಲನು !

ಗುರುಃ--ಮೇಲುಗಟ್ಟೆ ಮಾತಾಡಿದ, ಮೂರ್ತಿಯು ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿತಲ್ಲ !

ವಿಶ್ವಾಃ--(ಮನ) ಅಯ್ಯೋ ಈ ಹಾಳುಕುನ್ನಿಗಳು. ಎಷ್ಟು ಕಿರಚ ಹತ್ತಿದವಲ್ಲ ! ಎಲಾ, ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಹಾಕಲಿ !

ಗುಡ್ಡರುಃ--ದೇವರೂ, ಅಡಿಗಿ ತಯ್ಯಾರಾಗೈತಿರಿ.

ಸಿದ್ಧಃ--ಆಯಿತೇ ? ಇಲ್ಲಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ. ಕಲ್ಲಿ ದೇವ, ಈ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಗಣೇಶನ ನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾ.

ಕಲ್ಲಿದೇವಃ--ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಇಷ್ಟ ! (ಎಂದು ಹೋಗುವನು)

ವಿಶ್ವಾಃ--ಇದೇನು ತಂತ್ರನಡೆಯಿತು ? ಆಯಿತು ನಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯವೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಮಾನಹೋದಮೇಲೆ ಮರಣ ಬಂದಂತೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಸಿದ್ಧಃ--ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ, ನಿಮ್ಮ ಗಣೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು, ನಾನು ಬಲು ಸಂತೋಷನಾದೆ; ಭಕ್ತಿಯು, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಭೂಷಣ ಪ್ರಾಯವಾದದ್ದು. [ಕಲ್ಲಿದೇವ ಬರುವನು] ಆದ್ದರಿಂದ, ಇಗೋ ಗಣೇಶನ ಪ್ರಸಾದವು ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಂಡಲಿಯೊಡನೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ !

ವಿಶ್ವಾಸಿ:-- ಎಲೋ ಸಿದ್ಧರಾಮಾ, ಕೆಸರೋಳಗಿನ ಮುಳ್ಳಿನಂಥ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನನ್ನಂಥವನು ಎಂದೂ ಬಲೆ ಬೀಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ; ಈ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯನು ಇಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಬಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲನು. ತಿಳಿಯಿತೇ?

ವಿನಾಃ -- ಅವಾ-ಸಾಧುಗಳ ನಡತೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ವಿಷವನ್ನೂಣಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬೇಕೆನ್ನುವ ದುಷ್ಟ ವೃತ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಇಂಥ ತಪಸ್ವಿಯ ವೇಷ ಧರಿಸಿರುವಿಯಾ?

ಸಿದ್ಧ:-- [ನಗುತ್ತ] ಹಾಗಲ್ಲವವಾ-ನಿಸು, ದೇವರ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ವಿಷವನ್ನೂಣಿರಾ? ನೀವು ನಂಬಿದ ದೇವರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಾಯಗೊಡುವನೇ?

ವಿಶ್ವಾಸಿ:--(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಸಾಕುಸಾಕು! ಇಂಥ ಯುಕ್ತವಾದಗಳನ್ನು ನಾನೆಂದೂ ಕೇಳಲಾರೆ.

ಪದ--ಧಾಟಿ---ಕಾಡಿಗೆ ಬನ್ನಿರಿ ನೀವೀಗ'

ಕೇಳೆನು ಈತರ ವಿಷಮಾಡಿಲು.

ಸಿದ್ಧ:-- ತಾಳಿರಿ! ಸೇವಿಸಿ! ಈ ಎಡೆಯು॥

ವಿಶ್ವಾಸಿ:-- ಬಿಡು.ಬಿಡು! ಈ ಬಲೆವು ಗಲಾರೆ.

ಸಿದ್ಧ:-- ತಡೆ ತಡೆ! ಪೋಪರೇ,

ವಿಶ್ವಾಸಿ:-- ಛೇ ಛೇ ಭೀ -- ॥೧॥

ವಿಶ್ವಾಸಿ:-- ಕೂಸುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಸವಿಸವಿಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಬೆರಿಸಿ ವಿಷವನ್ನಣ್ಣಿಸ ಬಂದ ಅನ್ನದಾನಿಯೇ, ನೀನು ಮಹಾತ್ಮನು, ಭಕ್ತನು ಆಗಿರುವಿ! ಆದೇ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿಯಾ?

ಗುರು:-- ಅವರೇಕೆ? ನಾವೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಕಲ್ಲಿ:-- ಮಂದಮತಿಗಳಾದ ಗುಡ್ಡರೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬಲ್ಲರು!

ವಿಶ್ವಾಸಿ:--ಮಂದಮತಿಗಳಾದ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದೇ ಅರಿದು!

ಸಿದ್ಧ:-- ಈ ಪ್ರಸಾದವು ವಿಷಮಯವೇ? ನಿಲ್ಲಿರಿ. ಎಲೇ ಗುಡ್ಡರೇ!

ಗುಡ್ಡರು:-- ಯಾತ್ರಿ ದೇವರೂ!

ಸಿದ್ಧ:-- ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿರೋ!

ವಿಶ್ವಾ:-- ಬನ್ನಿರೋ! ಸಾಯಲಿಕ್ಕೆ.

ಗುಡ್ಡ:-- ಬಕ್ರೋ ಚುಕ್ಕೋಳ್ಯಾ ಅಪ್ಪಗೋಳು ಪರಸಾದ
ಹಂಚತಾರಂತ! ಔಡ್ಲ ಎಲೀ ತಗೊಂಬರೋ. (ಎಲ್ಲರೂ ನೆರೆಯುವರು)

ಸಿದ್ಧ:-- ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಲಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಕಲ್ಲದೇವಾ ಇವ
ರಿಗೆ ಉಣ್ಣಬಡಿಸು!

ಕಲ್ಲೆ:-- ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. (ಉಣ್ಣಬಡಿಸುವನು)

ವಿಶ್ವಾ:-- ಎಲೋ ಕೆಂಚರೇ, ಅದು ವಿಷವದೆ! ಅದನ್ನುಂಡು
ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಸಾಯುವಿರಲ್ಲ! ಸಿದ್ಧರಾಮಾ ಇದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ! ಪಾಪ
ಒಡಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ವಿಷವುಣಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಡ.

ಗುಡ್ಡ:-- ನನ್ನಪ್ಪನ ಪರಸಾದ ಪುಂಡರಿ ಸಾಯುವೆವೇ?
ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧದೇವರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವಿಷವು ಅವ್ಯತವೇ ಆಗುವದು.
(ಉಣ್ಣುತ್ತವರು) ಜಯ ಮಲ್ಲೇಶ.

ಪದ—ಧಾಟ-- 'ಎಲ್ಲದ್ದನಯ್ಯ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ'

ಗುರುಪರಸಾದದ ಸವಿಯೇನು ಹೇಳಲಿ

ನರಲೋಕ ಜನರಿಗೆ ಅಮರುತವು ||ಪ||

ರೋಗಿಗೆ ಔಷಧ, ಯೋಗಿಗೆ ಹಂಪಲ

ಸೋಗಿನ ಭಕುತಗೆ ವಿಷವಯ್ಯಾ ||೧||

ಶಕ್ತಿಯಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಯಬೆಳೆಯಿಸಿ

ಮುಕ್ತಿಯ ಕೊಡುವಂಥ ಪರಸಾದವು ||೨||

ಸಿದ್ಧ:-- ಗುಡ್ಡರೇ ಸಂತೋಷವಾಯಿತೇ?

ಗುಡ್ಡ:-- ದೇವರೂ ಅದಂಥಾ ಸಂತೋಷ. ನಮಗೇ ಹೇಳ
ಲಿಕ್ಕೆ ಬರೊಲ್ಲದು.

ಸಿದ್ಧಿ:—(ನಗುತ್ತ) ಒಳ್ಳೇದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆರಳಿರಿ.

ಕಲ್ಲೆ:—ನೋಡಿದಿರಾ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ ! ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಿರಿ ಇನ್ನೂ ದರೂ ವಿಶ್ವಾಸರಾಯರೇ.

ವಿಶ್ವಾ:—(ಮನ) ಸತ್ತೆ ಸತ್ತೆ ! ಈ ದೃಶ್ಯವು ಭೂತರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ನನ್ನನ್ನಂಜಿಸಿ ಕೊಂದಿತು. (ಕುರಿತು) ಸಿದ್ಧೇಶಾ, ನಿನ್ನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯನ್ನರಿಯದೆ ಭಲಿಸಿದ್ವಕ್ಕೆ ಹ್ವಪಿಸು! ನಾವಿನ್ನು ಹೊರಡುವೆವು.

ಸಿದ್ಧಿ:— ನಂಬಿಗೆಯಿಟ್ಟರೆ ಯಾವ ದೇವರಾದರೂ ಒಲಿಯುವನು. ಇದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಿರೆಂದು ನಿಮಗೇನು ಹೇಳುವದು? ಒಳ್ಳೇದು ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿ! (ಹೊರಡುವರು)

ಗುರು:—(ವಂದಿಸಿ) ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತೆ.

ಸಿದ್ಧಿ:— ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ! ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ತೀರಿವಂತಾಮವು; ಇನ್ನು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಸೇರಬೇಕೆನ್ನುವೆ.

ಕಲ್ಲೆ:—(ಮನ) ಅಯ್ಯೋ ಸಿದ್ಧೇಶಾ; ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಅತುರನಾದುದುಕೆ?

ಸಿದ್ಧಿ:— ಭಕ್ತರೇ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಮಾಗಣವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಗಿ ಸುತ್ತಿರಿ; ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಡಾಂಭಿಕಾಚಾರವನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿರಿ. ವ್ರತನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವಕಳೆ ತುಂಬಿರಿ. ದಯಾಧರ್ಮವನ್ನು ಬೇಕೆಂದಿಂಗಳಂತೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರಿ. ಗೋಗಳನ್ನು ಸಲಹಿರಿ. ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿರಿ. ಕಾಯಕರೇ ಕೈಲಾಸವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಲೋಕಕಲ್ಪಾಣಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿರಿ. ಆಯ್ತು, ನಿಮ್ಮ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಹಾಯ ಸಡೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ! (ಅಸನ ಹಾಕಿ ಕುಳಿರುವನು)

ಕಲ್ಲಿ: - ಆಹ್ಲಾ! ಜ್ಯೋತಿಯು ಮಹಾಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತು
ಹೋಯಿತು! ಭಕ್ತಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾರ್ವಭೌಮನು ದೇವಲೋಕ
ದೂಡಿಯನಾದನು. ಆಹ್ಲಾ! ಭಕ್ತಶಿಖಾಮಣೀ.

ಗುರು:-- ಅಗೋ, ನೀಲನಾದಾಕಾಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಿದ್ಧನ ಸೈನ್ಯ
ಲ್ಯವು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನೊಡೆಯನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರವು ಚಿಕ್ಕ
ಯಾಗಿ ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕವಾಗಲಿ! ಜಯಸಿದ್ಧರಾ! ಓಂಸಿದೇವಾ!

[ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ತುತಿಸುವರು.]

ಭರತವಾಕ್ಯ.

ಕಂವ|| ಹೊರಗಿನ ಹಿರಿತನ ಬೇಡೈ |
ಹೊರಗೊಳಗೂ ಸೂಸಿ ಹರಿನ ಕಿರಿತನ ನೀಡೈ ||
ಮಿರುಗಿನ ಮಿಂಚಿನ ಸರಿಯೇ |
ಕೊರಗಿಪಕತ್ತಲೆಯ ಧೊರೆಯೆ ಅಲೆಯೆ ನಿರಿಯೆ ||

೩ ನೇ ಅಂಕು ಮುಗಿದುದು.

